НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЗВІТ

про результати діяльності НУБіП України за 2014-2019 роки

Доповідь ректора С. М. Ніколаєнка
на звітній конференції трудового колективу
27 березня 2019 року

Київ-2019

УДК 378.663 (477-25) (062.551)

ББК 72
Н 62

Ніколаєнко С. М. Звіт про результати діяльності НУБіП України за 2014-2019 роки. – К.: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2019. - 143 с.

Схвалено Вченою радою університету від 27 березня 2019 року (протокол № 9)

Наводяться аналіз та оцінки діяльності Університету, основні результати навчальної і культурно-виховної, науково-дослідної, інноваційної, виробничої, міжнародної, господарської роботи НУБіП України за 2014-2019 роки, результати соціологічних опитувань. Аналізуються досягнення та проблеми, що мають місце в роботі колективу Університету в розрізі навчально-наукових інститутів і факультетів, кафедр.

Рекомендується деканам факультетів, директорам навчально-наукових та навчально-дослідних інститутів, завідувачам кафедр, науково-педагогічним працівникам, студентам, магістрам, аспірантам, всім, хто приймає активну участь у житті Університету, працює над утвердженням його доброї слави в Україні та за її межами.

Підписано до друку 11.04.219 Формат 60х84\16
Ум. друк. арк. 16,7 Обл.-вид.арк. 16,7
Наклад 180. прим. Зам. № 190290

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі НУБіП України
вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041
тел.: 527-81-55

ЗМІСТ

I	Вступне слово…….	4
II	Навчальна робота…….	16
III	Наукова робота……..	52
IV	Міжнародна діяльність……	79
V	Національно-патріотичне виховання……	87
VI	Кадрове забезпечення……...	107
VII	Інноваційна діяльність та практична підготовка студентів.……..…….	111
VIII	Соціально-економічний розвиток та фінансова діяльність…….	123
IX	Матеріально-технічна база, господарська робота……...	131
X	Заключення……	138

ДОПОВІДЬ
ректора Ніколаєнка С.М. на звітній конференції
трудового колективу НУБіП України

27 березня 2019 року

Вступне слово

Шановні друзі, колеги, студентство!

Що сьогодні відбувається і чому ми втрачаємо дорогий час, зібравшись посеред семестру, відірвавши сотні шановних фахівців, вчених, викладачів від справ важливих. Відповідь проста – **ми визначаємо** майбутній шлях розвитку Університету, його перспективу, оцінюємо те, що зроблено і не зроблено, що можна було б здійснити краще, а за що і не потрібно було б братися…

Нині багаточисельна управлінська команда НУБіП України, а це і ректорат, і Вчена рада, керівники всіх рівнів, якщо хочете, колективний ректор, звітує про п’ятирічний цикл розвитку, звершень, невдач, здобутків. Звичайно першу, найгострішу оцінку отримає той,

хто стояв біля штурвалу в цей час (ректор). Але всі знають: один в полі не воїн!

Якщо послухати оцінки багатьох друзів, колег, у т.ч. і за межами колективу, то здається зроблено чимало, особливо на тлі того, що діється в країні, сусідніх вишах, нашій Національній академії аграрних наук. Але як тут не згадати слова видатного поляка Станіслава Єжи Леца, який говорив, **що коли підскакуєш від радощів, дивися, щоб у тебе земля не пішла з під ніг!**

Тож сьогодні, твердо опираючись на голосіївську землю (читай «Голосіївську ініціативу – 2020», стратегію, яку ми разом розробили, схвалили і реалізуємо), хочу коротко прозвітувати що зроблено командою за минулі 5 років, як того вимагає ст. 34 Закону України «Про вищу освіту».

Ректорат ретельно готувався до звіту, він буде виданий, оприлюднений. Готувався до виступу і я, бо знаю давній вираз видатного англійського богослова Чарльза Сперджена: **«Якщо хто із Вас може говорити проповіді без підготовки, не сердіться на мене, якщо я не прийду слухати Вас!».** Нажаль це ми бачимо всюди в реальному житті, особливо на прикладі багатьох кандидатів на найвищу посаду в Україні. Дехто з яких взагалі не готується до дебатів та й правди не говорять!

Шановні учасники конференції, запрошені! Свій звіт побудую з кількох частин – загальні оцінки, охарактеризую основні розділи діяльності: навчальна, наукова, виховна робота, міжнародні справи, інновації і виробнича практика, економіка і розвиток, матеріальна і соціальна бази та, звичайно, все це буде зроблено через призму майбутнього університету.

Організаційна, управлінська, кадрова робота

Не буду витрачати час на розповіді, на яке поле мені довелося заходити в червні 2014 року, бо ви всі це знаєте. З тієї прикрої історії – висновок один: не можна керівнику університету довго сидіти на одному і тому ж кріслі. Бо навіть на золоті чи сріблі з часом

з'являються плями. І добре, що нині існує закріплена Законом чітка ротація кадрів – не більше двох термінів на виборній посаді, бо обростеш мохом. Скажу, що з приходом до Університету 2 червня 2014 року, відвідавши всі структурні підрозділи, переконався, що вітри змін з моменту мого випуску в 1978 року часто віяли над дахом Альма-матер. У колективі була цікава ситуація – сотні професійних вчених, викладачів добросовісно працювали, а невелика група людей успішно займалася своїми особистими справами, прикриваючись пустими розмовами про нечувані успіхи і реалізовані тільки їм відомі стратегії!

Тому ми разом, керуючись принципом: очі бояться, а руки роблять, за звітний період реалізували кілька етапів реальних змін **(рис. 1)**, а нині приступили до схваленого Вченою радою Нового курсу Університету, запрограмованого «Голосіївською ініціативою - 2020» та новою стратегічною програмою «Голосіївська ініціатива - 2025» **(рис. 2, 3)**.

Рис. 1. Етапи розвитку Університету в 2014-2020 рр., реалізація програми «Голосіївська ініціатива – 2020»

Рис. 2. Стратегічні програми розвитку Університету

Рис. 3. Стратегічні напрями розвитку Університету

В Університеті запроваджено оригінальну **систему забезпечення якості навчального процесу, ефективного контролю за цим процесом**. Вся робота науково-педагогічного колективу ретельно планується, ректоратом чітко визначено дати і час засідань Вченої ради, ректоратів університету, факультетів, інститутів, засідань кафедр, нарад, зібрань студентського самоврядування, засідань спеціалізованих вчених рад і інше.

Ми відпрацювали систему контролю за прийнятими рішеннями, ходом виконання законодавства. Запроваджено практику вивчення стану та регулярних звітів керівників структурних підрозділів на вчених радах, ректоратах, нарадах. За 2014-2019 роки було проведено 58 засідань вчених рад університету, де було розглянуто 1190 різноманітних питань.

Щодо роботи ректорату, то відбулося 62 засідання, де розглянуто 591 питання. Окрім того, відбулося 210 засідань звуженого ректорату, де розглядались поточні справи в діяльності колективу, всього 3125 питань. За звітний період було проведено 6 конференцій трудового колективу **(табл. 1)**.

Таблиця 1

Організаційна та управлінська діяльність

Орган управління, громадського самоврядування	Кількість засідань за 2014-2019 рр.	Розглянуто питань
Вчена рада	58	1190
Ректорат	62	591
Ректорат (звужений)	210	3152
Конференція трудового колективу	6	32

Ми разом на демократичній основі проводим аналіз своєї діяльності, приймали своєчасні рішення.

Проведено суттєву організаційну перебудову структури університету. Її оптимізовано, удосконалено і спрощено **(рис. 4)**. Такі

кроки спростили систему управління вишом, дозволили суттєво зекономити бюджетні витрати (майже 5 млн грн щорічно).

Рис. 4. Зміна структури базового закладу НУБіП України (м. Київ)

Ректоратом вперше запроваджено постійне висвітлення всіх подій в університеті на сайті, випусках газет «Університетський кур'єр», інших ЗМІ. Принагідно продемонструю аналіз діяльності прес-служби університету за 2014-2019 роки **(рис. 5, 6, 7, табл. 2, 3)**.

Назву лише кілька цифр. За звітний період було надруковано понад 46 тисяч різноманітних матеріалів, статей, повідомлень і т. ін. Сайт Університету щоденно відвідують більше 6 тис. унікальних відвідувачів, відповідно переглянуто більше 25 млн сторінок різноманітних матеріалів.

Про роботу Університету читають в багатьох країнах світу.

У розділі **«Офіційні документи»** відповідно до ***Закону України «Про вищу освіту»*** опубліковані статутні документи, кошторис, штатний розпис, положення, річні і фінансові звіти, плани закупівель

За 2014-2019 роки:

- ✓ Університет згадувався в більш, ніж **150 передачах і сюжетах** на телеканалах Україна, 1+1, Інтер, Перший національний, ICTV, СТБ, Прямий канал, 24, ZiK, Київ, Тоніс, НТН, 5 канал, Новий, Рада, Newsone, 112, Правда тут, Перший діловий та низки регіональних телеканалів
- ✓ Опубліковано більше **1500 статей** у загальнодержавних, галузевих та місцевих газетах, інтернет-ресурсах (Голос України, Урядовий кур'єр, Україна молода, Агропортал, Освіта України, Освіта, Факти, Новое время, Фокус, Гроші, Сільські вісті, Хрещатик та інші)
- ✓ За участі представників університету в ефір вийшли **передачі на радіостанціях** Першого національного радіо, EPA-FM, Радіо Столиця та інших

Університет є VIP партнером сайту education.ua

Постійно зростає аудиторія сторінок в соціальних мережах Facebook, Instagram, LinkedIN, підписників в каналі на youtube.com

CEDOS аналітичний центр

За результатами **рейтингу прозорості діяльності** офіційний **сайт** університету **увійшов до ТОП-3** серед 180 вишів України (***2014 – 80 місце, 2015 – 14 місце, 2016 – 3 місце***)

Рис. 5. Публічність діяльності НУБіП України

Рис. 6. Результати діяльності прес-служби Університету за 2014-2019 роки

Рис. 7. Результати діяльності прес-служби Університету за 2014-2018 роки

Таблиця 2

Географія читачів офіційного сайту у 2017, 2018 роках

Україна			Країни світу		
Назва області, регіону	2018 рік, кількість	2017 рік, кількість	Країна	2018 рік, кількість	2017 рік, кількість
м. Київ	1270140	1048014	Німеччина	18829	33262
Київська	134445	110026	США	11336	14894
Львівська	35047	43186	Польща	7642	5985
Черкаська	29853	27588	Нідерланди	6576	27162
Тернопільська	27347	24830	Росія	5979	6041
Полтавська	26962	24145	Великобританія	5051	8412
Чернігівська	26297	24194	Туреччина	3168	4514
Дніпропетровська	23006	24405	Італія	1995	1484
Рівненська	22568	21196	Індія	1923	930
Харківська	21392	22867	Перу	1864	-
Вінницька	20800	20626	Франція	1637	2009
Хмельницька	20392	19212	Канада	1365	2602
Житомирська	19270	20154	Чехія	1304	1129
Закарпатська	17273	14821	Білорусь	1150	1546
Одеська	16957	17495	Данія	1063	586
Сумська	15960	15343	Іспанія	906	816
Запорізька	15340	15741	Нігерія	753	620
Волинська	13879	12751	Швеція	626	934
Кіровоградська	12494	10256	Іран	522	552
Івано-Франківська	12438	13198	Ізраїль	515	613
Донецька	12129	11465			
Херсонська	9516	10261			

Читачами переглянуто понад 8,5 млн сторінок

Таблиця 3

Відвідуваність сторінок структурних підрозділів офіційного сайту

Назва ННІ, факультету	Кількість відвідувань, 2018 рік	Кількість відвідувань, 2017 рік	Кількість відвідувань, 2016 рік
Факультет ветеринарної медицини	79382	82404	2762
Гуманітарно-педагогічний факультет	74295	60911	1633
Агробіологічний факультет	48479	41942	1332
Економічний факультет	46389	29161	1412
Юридичний факультет	38556	53247	1484
Факультет тваринництва та водних біоресурсів	35072	32579	1095
Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології	34683	35968	1032
Факультет аграрного менеджменту	33881	50411	1116
Механіко-технологічний факультет	32203	32162	1727
ННІ лісового і садово-паркового господарства	25037	20896	866
Факультет інформаційних технологій	24718	13456	687
Факультет харчових технологій та управління якістю продукції АПК	21541	23491	1576
Факультет конструювання та дизайну	20878	25512	793
Факультет землевпорядкування	19600	23618	677
ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження	18474	10104	294
ННІ післядипломної освіти	13284	4825	212
Головна сторінка	**1 443 455**	**1 321 337**	**247 263**

Порівняно із 2014 роком відвідуваність сайту виросла в 23 рази! І не випадково, що при опитуваннях більшість абітурієнтів говорить, що вони детально дізналися про роботу університету саме із його сайту.

Завершуючи вступну частину скажу, що кращою оцінкою діяльності керівника є аналіз участі університету в міжнародних та загальнодержавних рейтингах, студентських олімпіадах та оцінки

студентів і роботодавців **(табл. 4, 5, рис. 8)**. Тобто давайте поглянемо, що про нас думають, як нас оцінюють ззовні.

Таблиця 4

Рейтинг українських вишів «ТОП-200 Україна» 2018 року

Місце	Навчальний заклад	Оцінка якості науково-педагогічного потенціалу, Інп	Оцінка якості навчання, Ін	Оцінка міжнародного визнання, Імв	Оцінка інтегрального показника діяльності ВНЗ, Із
1	Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»	37,42	24,26	23,06	84,74
2	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	37,77	20,82	22,01	80,59
3	Харківський національ-ний університет імені В.Н. Каразіна	20,20	14,67	14,08	48,95
4	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	19,11	11,24	14,36	44,70
5	Національний університет «Львівська політехніка»	14,26	15,90	14,51	44,66
6	Національний університет біоресурсів і природокористування України	17,92	15,88	10,15	43,94
7	Національний медичний університет імені О.О. Богомольця	28,11	8,00	7,71	43,82
8	Національний технічний університет «Дніпровсь-ка політехніка»	21,16	10,17	11,36	42,69
9	Сумський державний університет	14,18	12,16	16,03	42,37
10	Львівський національний університет імені Івана Франка	13,54	14,67	14,06	42,28

Таблиця 5

Рейтинг НУБіП України серед вишів м. Києва та України

Рік	Кращі ВНЗ Києва	ТОП-200	SCOPUS	Показник Індексу Гірша
2018	3 ↑	6 ↑	26 ↓	23 ↑
2017	3	8	25	19
2016	3	10	27	16
2015	3	9	28	15
2014	4	11	27	15
2013	5	12	27	13

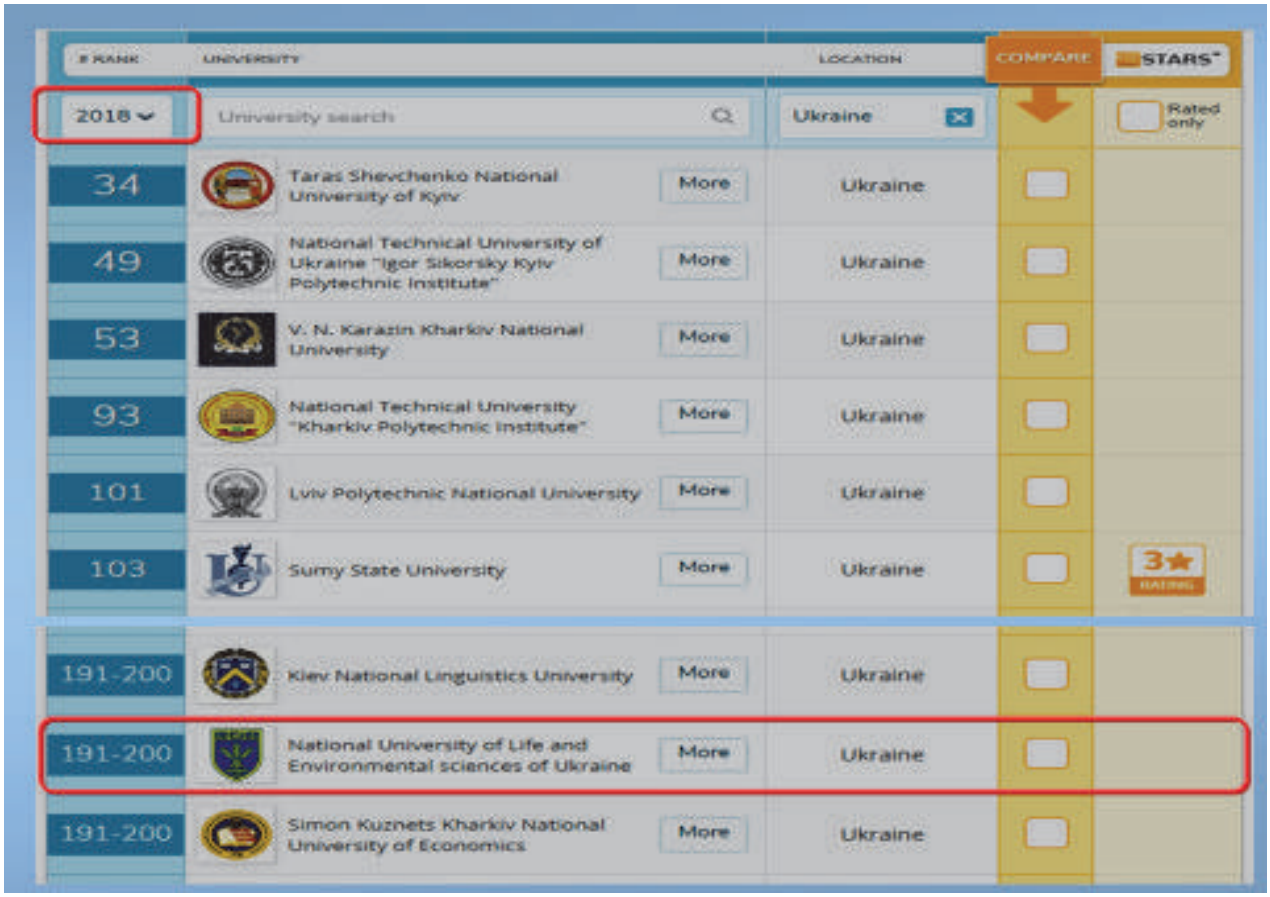

Рис. 8. QS EESA Рейтинг Університету серед зростаючих країн Європи та Центральної Азії (всього більше 2000 університетів)

Навчальна робота

Першочерговим завданням колективу Університету є послідовна реалізація Закону України «Про вищу освіту» та відповідно заходів з виконання Програми розвитку «Голосіївська ініціатива – 2020» щодо підвищення якості освіти. При цьому велика увага в звітному періоді приділялася навчальній і методичній діяльності.

Аналізуючи результати вступної кампанії за період з 2014 року по 2018 рік, варто зазначити, що у 2018 році до університету зараховано 5632 особи, а у 2014 році – 5440 осіб, що більше на 192 особи (3 %) **(табл. 6)**.

Таблиця 6

Результати вступної кампанії за 2014-2018 роки

Освітній ступінь	Рік					
	2014	2015	2016	2017	2018	± 2018 до 2017
Зараховано на денну і заочну форми навчання, всього						
Бакалавр	2755	2820	2756	2705	3171	+465
Спеціаліст	124	68	59	–	–	–
Магістр	2561	2276	2497	2267	2461	+143
Разом по університету	5440	5164	5312	4972	5632	+608

Навіть незважаючи на демографічний спад, що спостерігається і до нині в Україні контингент студентів першого курсу в НУБіП України суттєво збільшився **(рис. 9)**.

Зазначимо, що за державним замовленням у 2018 році за всіма освітніми ступенями зараховано 2829 осіб, що порівняно із 2014 роком (3861) менше на 1032 особи (36 %). Такий стан пояснюється скороченням кількості місць державного замовлення, особливо при вступі випускників школи для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр». Це викликано зміною Міністерством освіти і науки України підходів до формування обсягів державного замовлення, а саме – запровадження з 2017 року так званого «широкого конкурсу».

Але поряд з цим відбулося значне збільшення кількості вступників, зарахованих до університету за кошти фізичних і юридичних осіб. Так, у 2018 році було зараховано 2803 особи, а у 2014 – 1579 осіб, що на 78 % (1224 особи) більше.

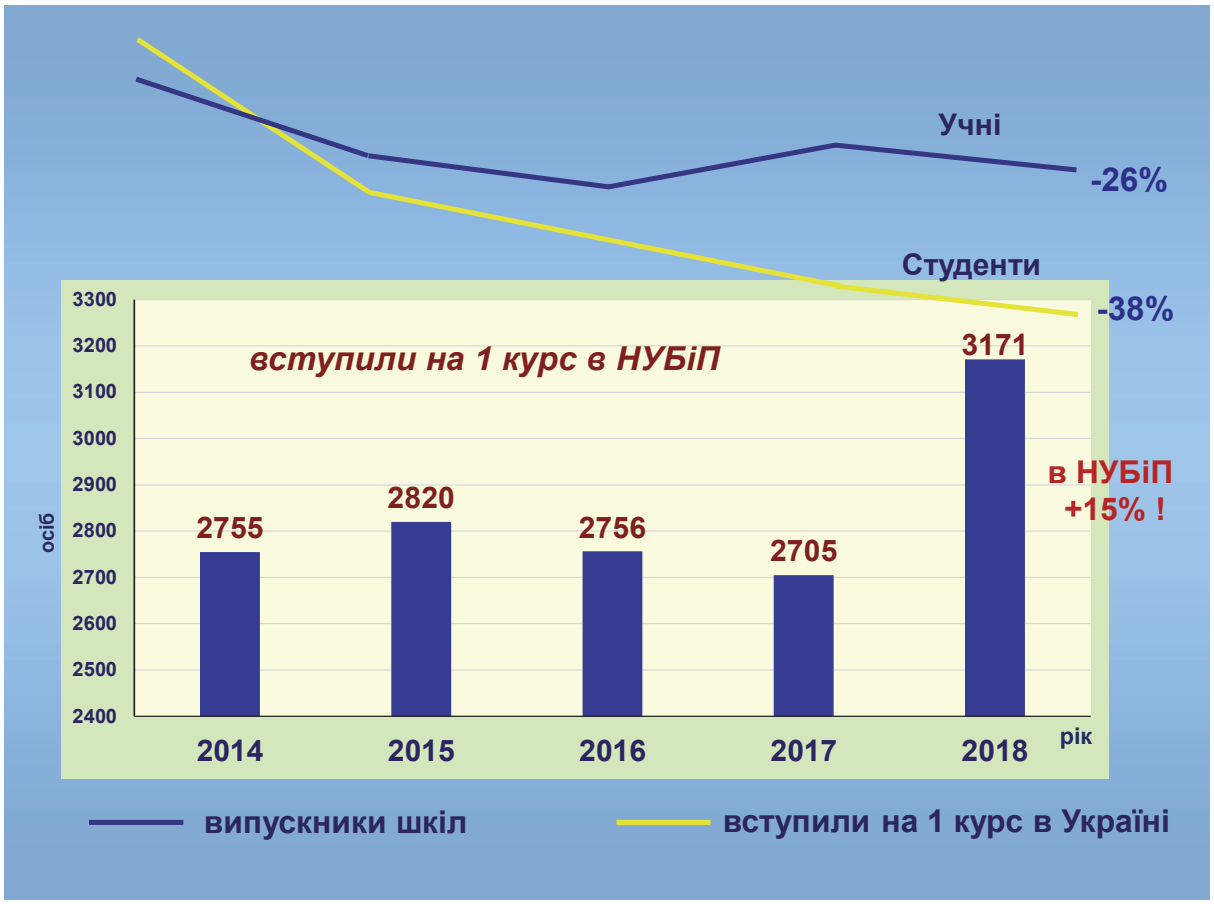

Рис. 9. Динаміка прийому студентів на 1 курс в університеті, в Україні та кількості випускників шкіл в 2014-2018 роках

Варто також зауважити, що складна економічна і політична ситуація, яка має місце в Україні з 2014 року, негативно вплинула на результати вступної кампанії як у 2015 році, так і в наступні роки. Так, у 2015 році до університету було зараховано 5164 студента, а у 2014 році – 5440, що менше на 5 % від попереднього року. На ОС «Бакалавр» у 2015 році всього було зараховано 2820 осіб (2014 р. – 2755), у тому числі 1885 - за держзамовленням (2014 р. – 2129) і 935 - за кошти фізичних і юридичних осіб (2014 р. – 626). У магістратуру всього зараховано 2276 осіб, із них 1262 за держзамовленням і 1014

за контрактом, а у 2014 році - 2561, 1677 та 884 особи, відповідно. На ОКР «Спеціаліст» зараховано 68 студентів, що порівняно із 2014 роком (124 особи) менше на 56 осіб.

У 2016 році відбулося збільшення кількості зарахованих вступників до НУБіП України на 148 осіб (3 %) порівняно з 2015 роком. На ОС «Бакалавр» зараховано 2756 осіб, у тому числі 1545 за держзамовленням і 1211 за кошти фізичних і юридичних осіб, на ОС «Магістр» – 2497 осіб, із них 1621 за держзамовленням і 876 за контрактом, на ОКР «Спеціаліст» – 59 студентів.

У результаті прийому вступників у 2017 році всього було зараховано 4972 особи, що порівняно з попереднім роком менше на 7 %, у тому числі ОС «Бакалавр» – 2705 (держзамовлення – 1370, контракт – 1335 осіб), ОС «Магістр» – 2267 (держзамовлення – 1382, контракт – 885 осіб). Така ситуація пояснюється припиненням прийому на ОКР «Спеціаліст» і впровадженням широкого конкурсу на місця державного замовлення для вступу на ОС «Магістр» зі спеціальності 081 «Право», а також тим, що значна частина абітурієнтів після зарахування не подає документи. При цьому механізму заповнення вільних місць немає.

Всього до НУБіП України у 2018 році зараховано 5632 студенти, що на 12 % більше від минулорічного показника. Загалом на 1-й курс бакалаврату у 2018 році зараховано 3171 особу, у тому числі на місця державного замовлення –1531 особу, за кошти фізичних і юридичних осіб –1640. У магістратуру було зараховано 2461 особу.

У 2017 році для активізації профорієнтаційної роботи в Університеті було створено відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи.

Хочеться відзначити радикальну зміну підходів, саму стратегію профорієнтаційної роботи, яка проводиться шляхом щорічної участі в освітніх виставках «Сучасні освітні заклади» та заходах що проводять «ZNO-UA», «Я в курсі», «ISB Education» тощо. Працівники університету беруть участь в профорієнтаційних заходах районних

центрів зайнятості «Ярмарки професій». Крім того було ініційовано створення та проведення Учнівських наукових шкіл в регіонах України, зокрема в Христинівському та Драбівському районах Черкаської області, а також в м. Славута Хмельницької області та м. Біла Церква Київської області спільно із управліннями освіти, інше.

Зазначу, що користуються попитом щорічні Дні відкритих дверей, які проводяться двічі на рік, окремо для випускників шкіл та для випускників коледжів. Проводиться розміщення реклами університету в ЗМІ (журнали, газети, інтернет-ресурси). Великого поширення отримала олімпіада для абітурієнтів, створення підготовчого відділення, де в цьому році прийняло участь більше 800 осіб.

Підготовка фахівців в Університеті здійснюється за державним замовленням та за умов договору з фізичними або юридичними особами за денною і заочною формами навчання.

У базовому закладі Університету (м. Київ) здійснюється підготовка фахівців освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», а у 11-ти відокремлених підрозділах НУБіП України – регіональних закладах вищої освіти II-III рівнів акредитації – освітньо-кваліфікаційних рівнів «Молодший спеціаліст», «Спеціаліст» та освітнього ступеня «Бакалавр». Нижче наведено кількість студентів, які навчалися у базовому закладі Університету, відокремлених підрозділах **(рис. 10, 11, 12).**

Зазначу, що у 2018 році кількість студентів базового закладу Університету склала майже 15 тис. осіб, з яких більше 10 тис. є студентами денної форми навчання. У відокремлених підрозділах станом на 1 січня 2019 року всього навчається – 9 097 студентів (2017 р. – 9 003, 2014 р. – 10 078), з них на денній формі навчання – 7 565 (2017 р. – 7 442, 2014 р. – 7 091), заочно навчається 1533 осіб (2017 рік – 1561, 2014 рік – 2 987).

Рис. 10. Динаміка зміни контингенту студентів Університету в 2014 -2018 роках

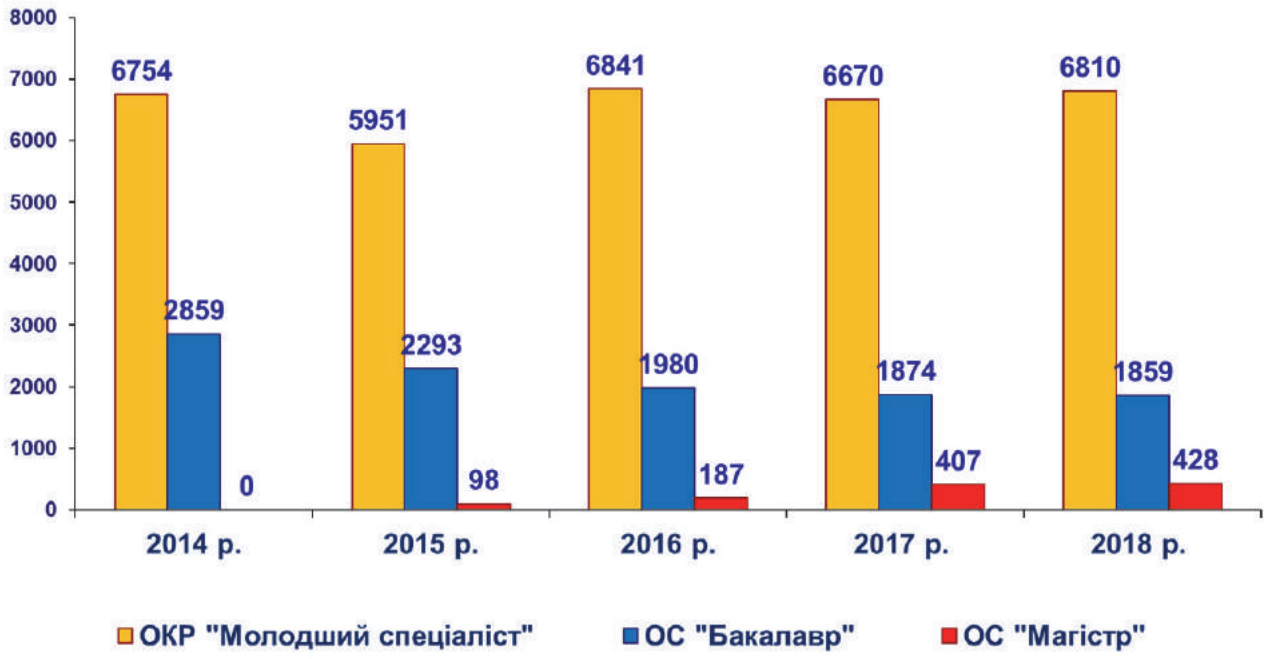

Рис. 11. Контингент студентів відокремлених підрозділів Університету, осіб

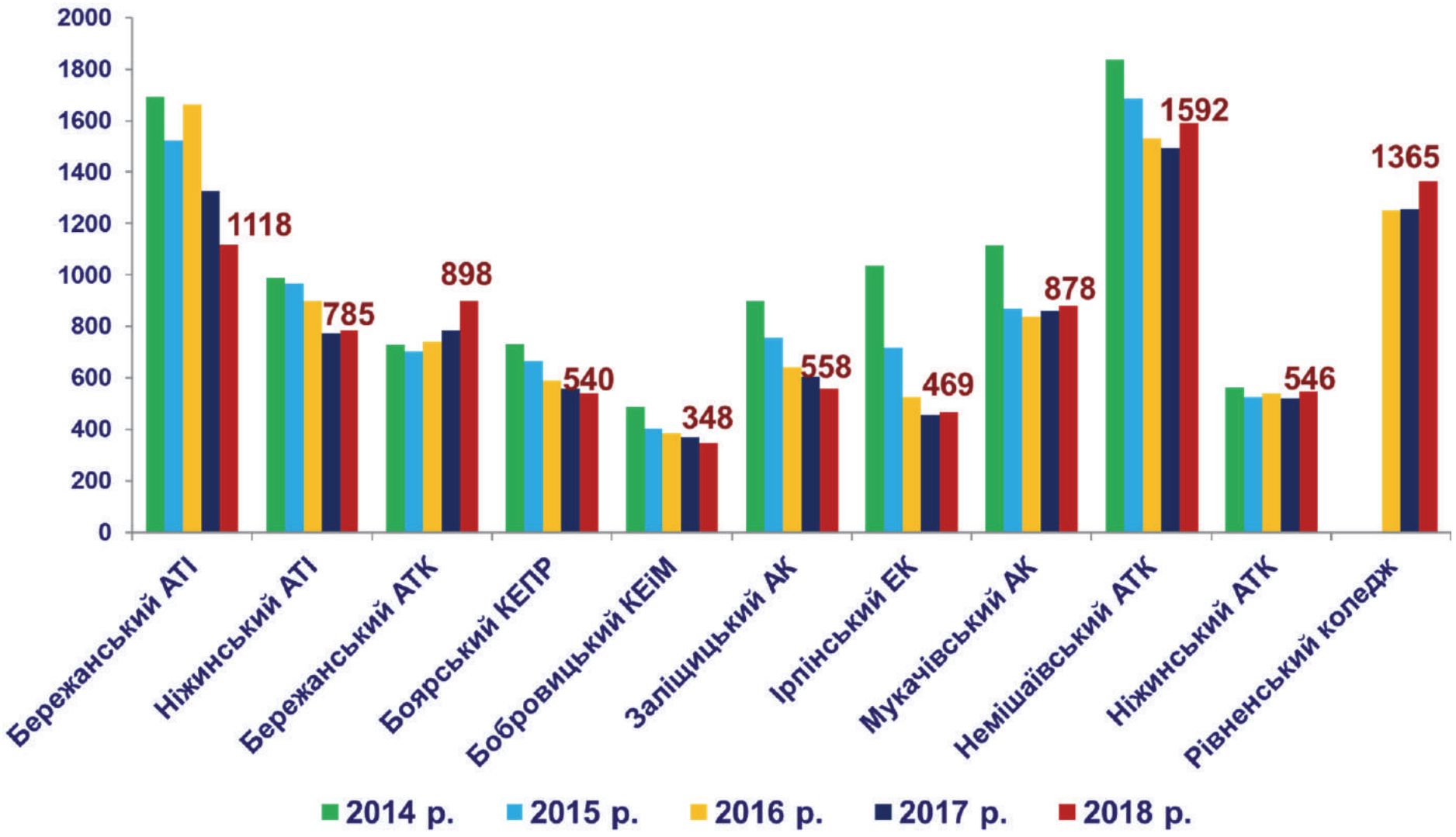

Рис. 12. Контингент студентів відокремлених підрозділів Університету, осіб

Окремо слід зупинитись на запровадженій нами новаторській справі, а саме на регулярних **соціологічних опитуваннях студентів (рис. 13, 14)** і **співробітників** та наступний ретельний аналіз отриманих результатів.

Як бачимо – маємо щорічне зростання позитивних оцінок студентством якості освітнього процесу, радикальне зменшення позастатутних відносин. Такий підхід дозволяє нам позбутись маси недоліків, більш точно оцінити кроки керівництва, вносити своєчасні корективи, бачити ставлення студентства до дій ректорату, деканатів, своїх викладачів.

Ми регулярно передаємо дані соцопитувань в деканати, директорати, відділи університету для прийняття адекватних рішень. Нам довелося попросити окремих колег змінити місце роботи, вживати екстрені кроки щодо поліпшення якості навчального процесу, побутових умов в гуртожитках, харчування в їдальнях і т. ін. Ці та інші заходи дозволили суттєво зменшити, а в більшості колективів ліквідувати так звані нестатутні відносини.

Хочу також відзначити результати аналізу, який свідчить про якісний кадровий склад Університету, гарні колективи викладачів. За результатами анкетування випускників магістратури 2018 року кращими викладачами університету названо **Анатолія Бикіна, Володимира Єрмоленка, Беллу Голуб, Наталію Заєць, Євгенія Бакуліна, Ларису Діброву**, **Василя Коваленка, Ольгу Якубчак, Віктора Маурера, Руслана Тихенка, Оксану Штонду, Ігоря Буцика, Інну Долженко, Дмитра Гентоша, Людмилу Тітову (рис. 15, 16) та ін**.

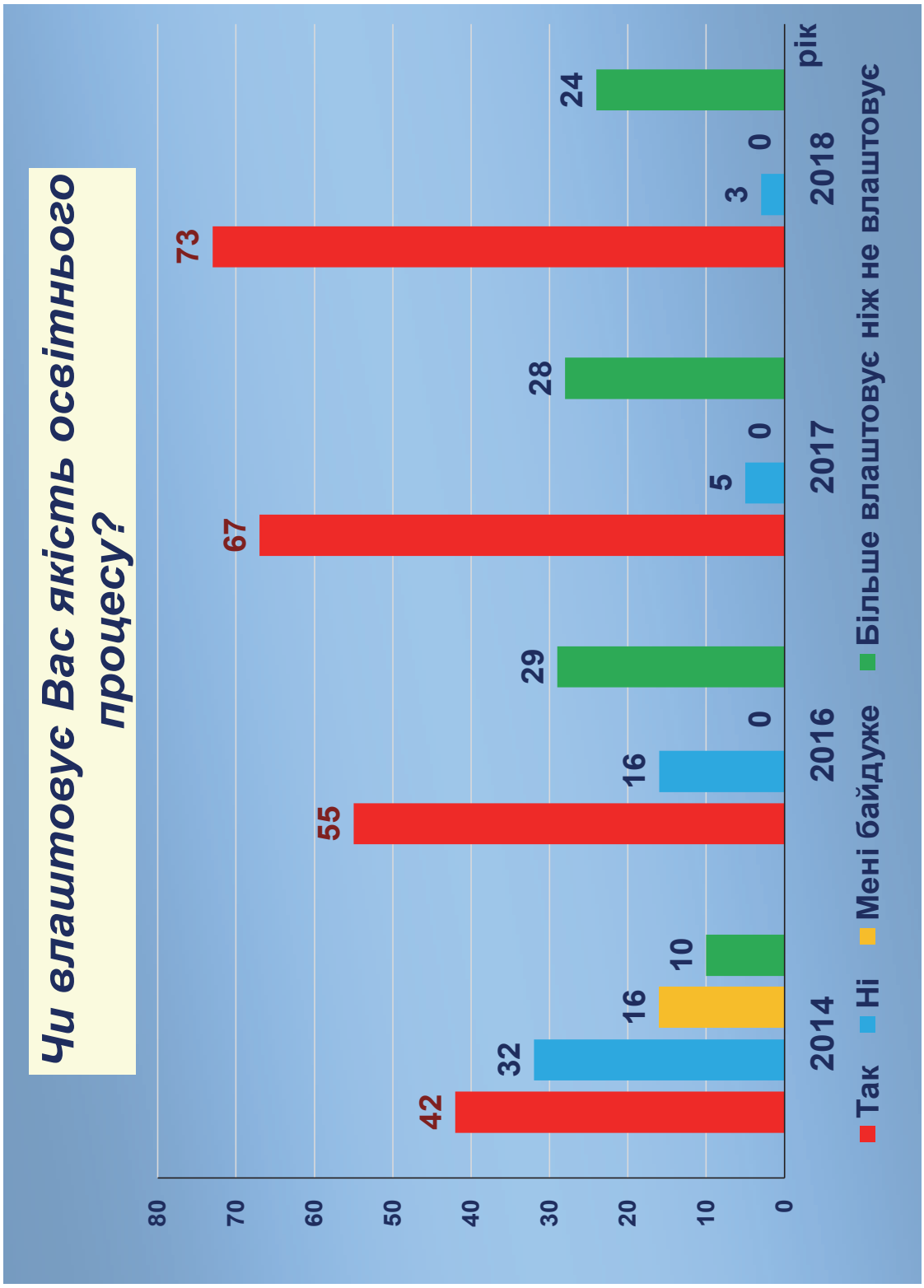

Рис. 13. Результати анкетування старост академічних груп, 2014-2018 роки

Рис. 14. Результати анкетування старост академічних груп, 2014-2018 роки

Рис. 15. Кращі викладачі Університету

Рис. 16. Кращі викладачі Університету

Перспективним напрямом у організації навчального процесу за заочною (дистанційною) формою навчання у звітному періоді виявилась робота **міжкафедральних навчальних лабораторій**. На сьогодні у семи таких лабораторіях здійснюється підготовка фахівців за скороченим терміном навчання на базі ОКР «Молодший спеціаліст» за 13 спеціальностями: агрономія; агроінженерія; електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; лісове господарство; садово-паркове господарство; деревообробні та меблеві технології; економіка; облік і оподаткування; фінанси, банківська справа та страхування; менеджмент; право; інженерія програмного забезпечення; туризм. З 2018 року розпочато дистанційну підготовку за магістерськими програмами у лабораторії на базі Бережанського агротехнічного інституту зі спеціальностей: лісове господарство, садово-паркове господарство. Така система роботи дає можливість отримати вищу освіту за дистанційною формою навчання сільській молоді, наблизити процес навчання студентів до місця їх роботи і проживання, сприяти вирішенню проблеми зайнятості молоді у сільській місцевості.

За останні п’ять років збільшилася кількість як лабораторій, спеціальностей, за якими здійснюється підготовка, так і студентів, які там навчаються **(рис. 17)**. Станом на 01.01.2019 року у міжкафедральних навчальних лабораторіях усього навчалося 926 осіб (01.01.2015 року – 689 осіб). Кількість вступників до міжкафедральних навчальних лабораторій щорічно зростає. Так, у 2018 році на 1 курс вступило 354 особи проти 321 особи у 2017 р., та 208 осіб у 2014 р.

З 2015 року в НУБіП України відкрито підготовче відділення для вступу до Університету як громадян України, так і іноземців.

Слід відзначити щорічне збільшення кількості слухачів підготовчого відділення для іноземців з 47 у 2015 році до 236 у 2018 році **(рис. 18)**.

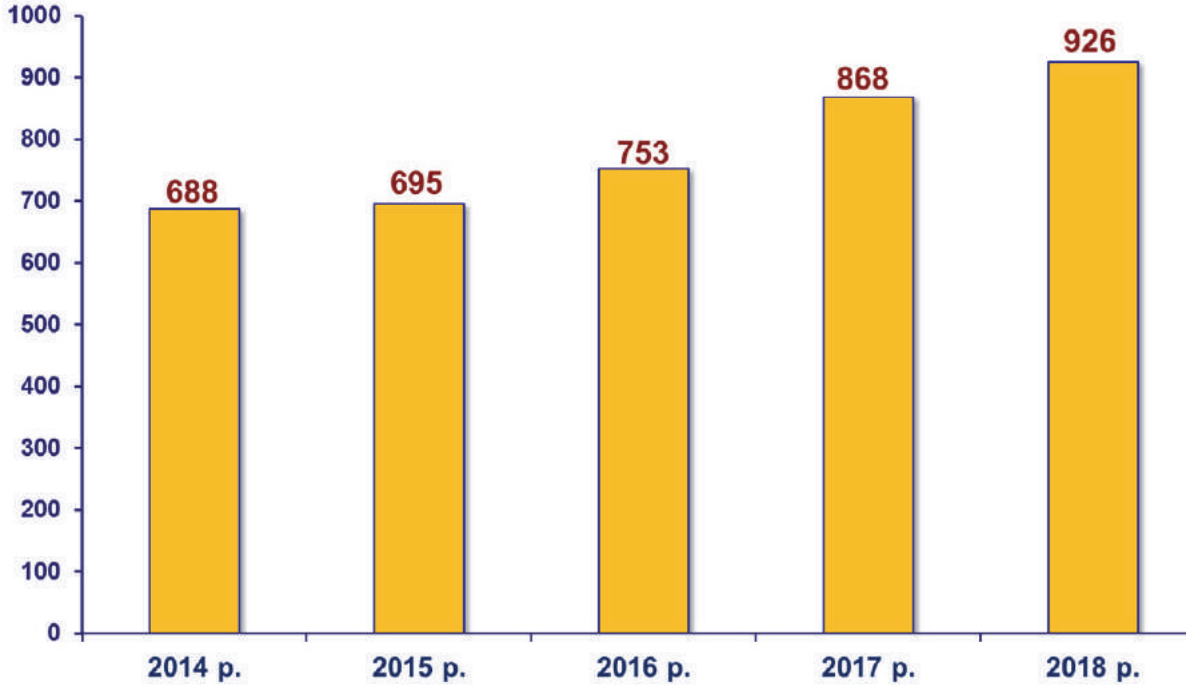

Рис. 17. Динаміка контингенту студентів міжкафедральних навчальних лабораторій, осіб

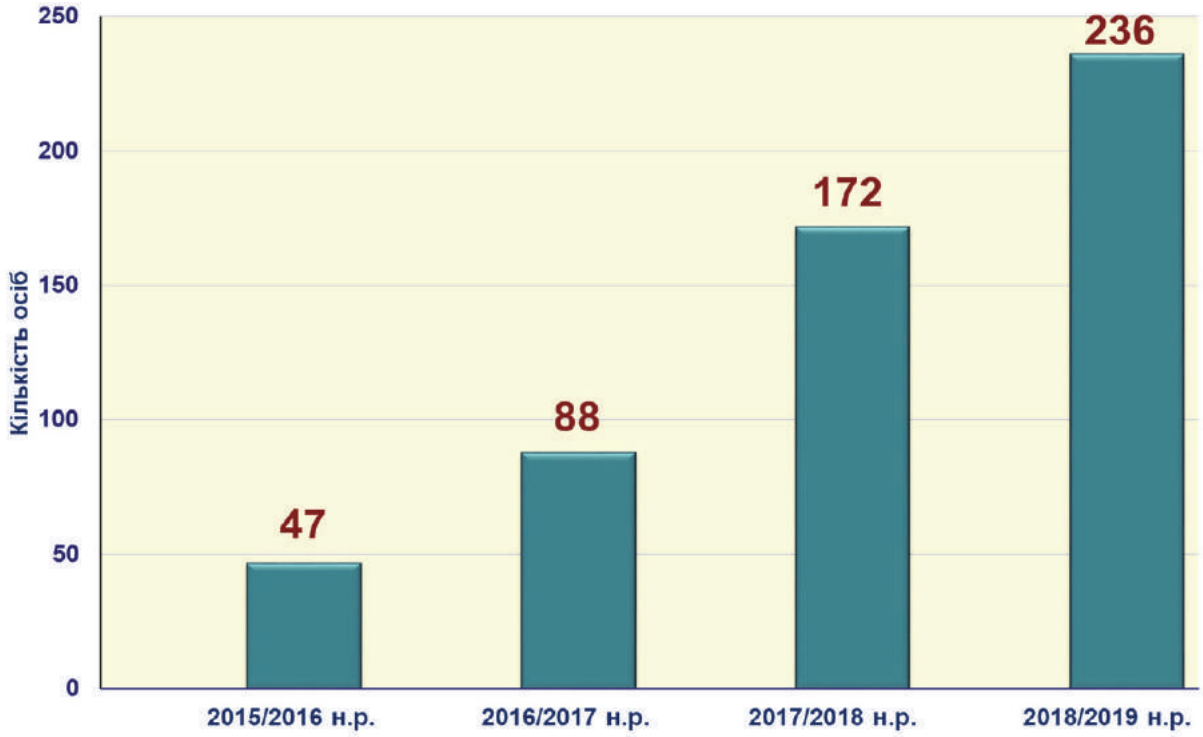

Рис. 18. Набір слухачів на консультаційно-підготовчі курси, 2015-2019 рр.

Як уже зазначалось, в університеті у 2017 році започатковано проведення олімпіад для вступників, які дають змогу учасникам при вступі заробити додаткові бали до сертифікатів ЗНО, суттєво підвищити рівень підготовки абітурієнтів **(табл. 7)**.

Таблиця 7

Кількість учасників Всеукраїнської олімпіади НУБіП України 2017-2018 рр.*

№ п/п	Назва предмету	2017 р.		2018 р.	
		Кількість учасників I туру	Кількість учасників II туру	Кількість учасників I туру	Кількість учасників II туру
1	Українська мова і література	124	90	179	133
2	Математика	45	26	146	94
3	Історія України	38	13	27	16
4	Біологія	114	77	223	153
5	Англійська мова	27	12	37	27
6	Географія	33	25	59	36
7	Фізика	15	7	32	23
8	Хімія	16	6	80	49
Всього		412	256	783	531
Всього фізичних осіб		**217**	**152**	**419**	**297**

***2014-2016 рр.** – *Умовами прийому МОН проведення олімпіад не передбачалися*

За минулі 5 років в Університеті збільшилася кількість напрямів і спеціальностей підготовки фахівців. Упродовж звітного періоду проведено ліцензування нових **магістерських спеціальностей**: «Інженерія програмного забезпечення», «Комп'ютерна інженерія», «Деревообробні та меблеві технології» та **бакалаврських спеціальностей**: «Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)», «Психологія», «Журналістика», «Науки про Землю», «Теплоенергетика», «Кібербезпека», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»; «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Деревообробні та меблеві технології», «Агрономія» (Ніжинський АТІ), «Галузеве машинобудування», «Менеджмент», «Професійна освіта (електротехніка та електромеханіка)» (Бережанський АТІ),

«Інженерія програмного забезпечення», «Геодезія та землеустрій» (Рівненський коледж НУБіП України).

За результатами проведеної роботи на сьогодні згідно з ліцензією у НУБіП України здійснюється підготовка фахівців з вищою освітою за такими освітніми ступенями:

- магістр – за 37 спеціальностями та понад 50 освітніми програмами;
- бакалавр – за 41 спеціальністю та понад 40 освітніми програмами;
- молодший спеціаліст – за 25 спеціальностями (лише у своїх регіональних ЗВО II-III рівнів акредитації) **(рис. 19)**.

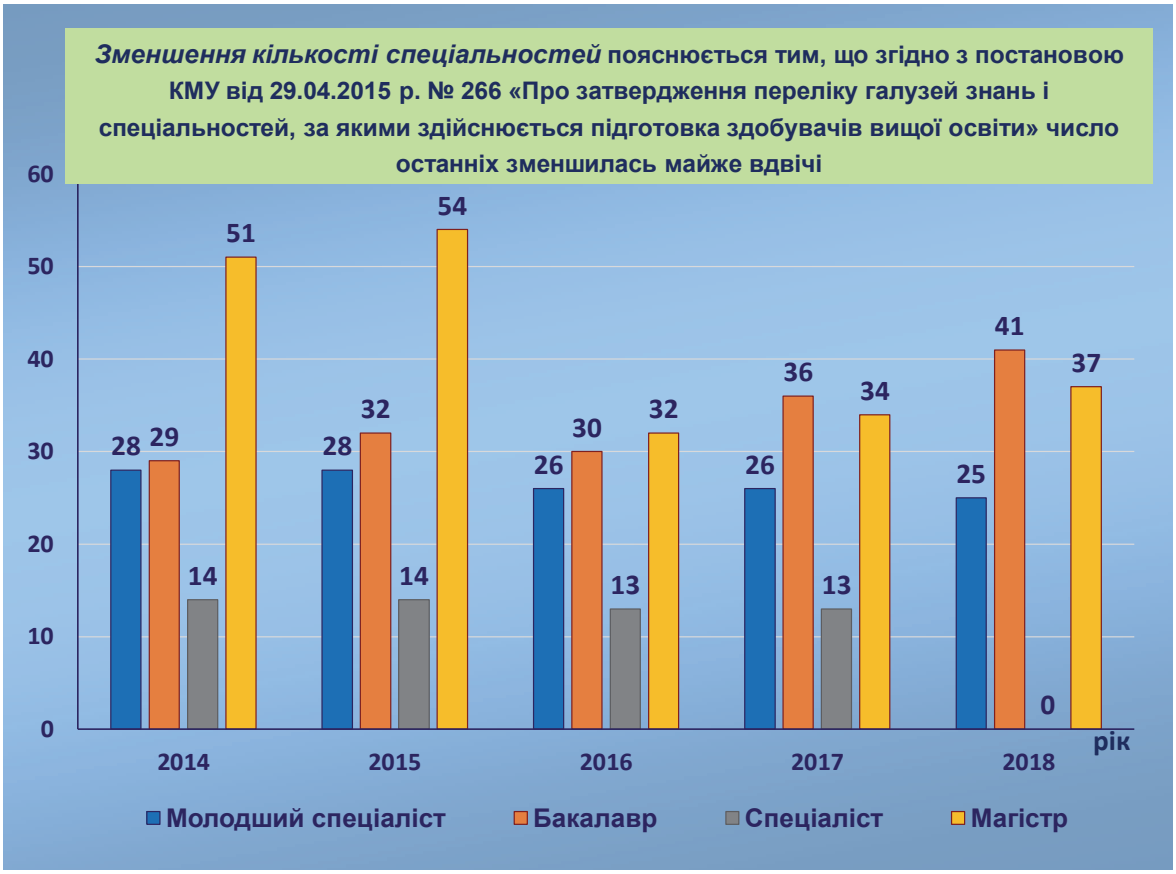

Рис. 19. Динаміка зміни кількості напрямів та спеціальностей

Аналіз кількості галузей знань, за якими проводять підготовку провідні заклади вищої освіти в Україні, підтвердив поліпрофільність нашого Університету. Із 27 затверджених на сьогодні в Україні галузей знань в Університеті здійснюється підготовка фахівців за 19 **(рис. 20)**, це четвертий результат в країні.

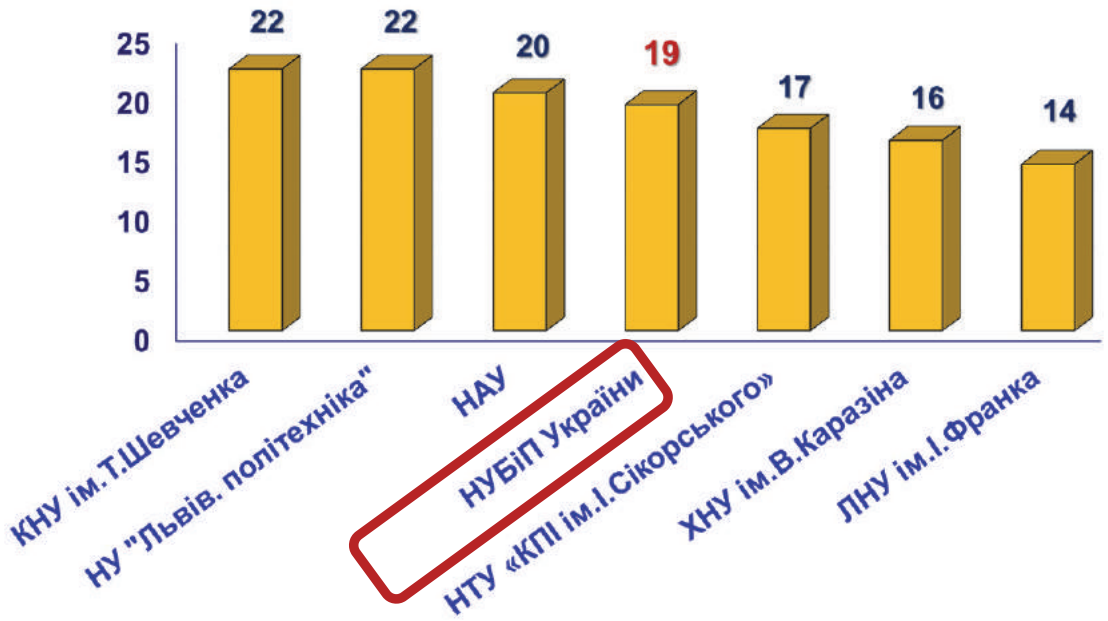

Рис. 20. Кількість галузей знань за якими здійснюється підготовка фахівців у провідних ЗВО України (із 27 затверджених)

За минулий період в Університеті вперше розроблено та акредитовано 43 освітньо-професійні програми підготовки фахівців ОС «Магістр» (рішення Акредитаційної комісії України від 27 грудня 2018 року протокол № 133, наказ МОН України від 08.01.2019 р. № 13) **(табл. 8)**.

Таблиця 8

Перелік акредитованих освітньо-професійних програм підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

№ п/п	Назва освітньо-професійної програми	Шифр та назва спеціальності
1	2	3
1	**Педагогіка вищої школи**	011 Освітні, педагогічні науки
2	**Англійська мова та друга іноземна мова**	035.041 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
3	**Німецька мова та друга іноземна мова**	035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)
4	**Економіка підприємства**	051 Економіка
5	**Прикладна економіка**	051 Економіка
6	**Економічна кібернетика**	051 Економіка
7	**Облік і аудит**	071 Облік і оподаткування
8	**Фінанси і кредит**	072 Фінанси, банківська справа та страхування
9	**Адміністративний менеджмент**	073 Менеджмент
10	**Менеджмент ЗЕД**	073 Менеджмент

Продовження таблиці 8

1	2	3
11	**Менеджмент організацій і адміністрування**	073 Менеджмент
12	**Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами**	073 Менеджмент
13	**Управління інноваційною діяльністю**	073 Менеджмент
14	**Управління навчальним закладом**	073 Менеджмент
15	**Маркетинг**	075 Маркетинг
16	**Право**	081 Право
17	**Екологічний контроль та аудит**	101 Екологія
18	**Екологія та охорона навколишнього середовища**	101 Екологія
19	**Інформаційні управляючі системи та технології**	122 Комп’ютерні науки
20	**Комп'ютерний еколого-економічний моніторинг**	122 Комп’ютерні науки
21	**Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва**	133 Галузеве машинобудування
22	**Обладнання лісового комплексу**	133 Галузеве машинобудування
23	**Якість, стандартизація та сертифікація**	152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка
24	**Екологічна біотехнологія та біоенергетика**	162 Біотехнології та біоінженерія
25	**Технології зберігання, консервування та переробки м’яса**	181 Харчові технології
26	**Технології зберігання та переробки водних біоресурсів**	181 Харчові технології
27	**Деревообробні та меблеві технології**	187 Деревообробні та меблеві технології
28	**Будівництво та цивільна інженерія**	192 Будівництво та цивільна інженерія
29	**Геодезія та землеустрій**	193 Геодезія та землеустрій
30	**Агрономія**	201 Агрономія
31	**Агрохімія і ґрунтознавство**	201 Агрономія
32	**Селекція і генетика сільськогосподарських культур**	201 Агрономія
33	**Захист рослин**	202 Захист і карантин рослин
34	**Карантин рослин**	202 Захист і карантин рослин
35	**Садівництво та виноградарство**	203 Садівництво та виноградарство
36	**Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва**	204 Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва
37	**Лісове господарство**	205 Лісове господарство
38	**Садово-паркове господарство**	206 Садово-паркове господарство
39	**Водні біоресурси та аквакультура**	207 Водні біоресурси та аквакультура
40	**Ветеринарна медицина**	211 Ветеринарна медицина
41	**Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза**	212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
42	**Соціальна робота**	231 Соціальна робота
43	**Автомобільний транспорт**	274 Автомобільний транспорт

Окрім того, підготовка фахівців у відокремлених підрозділах здійснюється ще за 4 магістерськими програмами, 19 програмами ОС «Бакалавр» і 25 спеціальностями освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст». Також проводиться професійна підготовка студентів за 46 робітничими професіями. Інформація про кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у відокремлених підрозділах, у розрізі закладів подано в **таблиці 9**.

Таблиця 9

Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у відокремлених підрозділах Університету

Відокремлений підрозділ Університету	ОС «Магістр»		ОС «Бакалавр»		ОКР «Молодший спеціаліст»		Робітничі	
	2014 р.	2018 р.	2014 р.	2018 р.	2014 р.	2018 р.	2014 р.	2018 р.
Бережанський агро-технічний інститут	-	4	6	9	-	-	14	15
Ніжинський агро-технічний інститут	-	3	4	7	-	-	4	-
Бережанський агро-технічний коледж	-	-	-	1	8	10	-	14
Боярський коледж екології і природних ресурсів	-	-	-	1	9	9	4	5
Бобровицький коледж економіки і менеджменту	-	-	-	-	8	7	-	5
Заліщицький аграрний коледж	-	-	1	-	8	8	10	10
Ірпінський економічний коледж	-	-	2	2	6	5	-	6
Мукачівський аграрний коледж	-	-	-	2	8	6	-	1
Немішаївський агро-технічний коледж	-	-	3	2	9	9	7	13
Ніжинський агро-технічний коледж	-	-	-	1	6	6	7	9
Рівненський коледж	-	-	-	4	8	7	-	7

Здійснено відкриття магістерських програм у Бережанському (2015 рік) та Ніжинському (2017 рік) агротехнічних інститутах, освітніх програм підготовки за ОС «Бакалавр» у ряді коледжів (2016-2018 роки), що було викликано необхідністю приведення діяльності

цих закладів освіти у відповідність до вимог нового Закону України «Про вищу освіту».

Впродовж звітного періоду в університеті розширена практика навчання студентів в англомовних групах. В останні роки викладання дисциплін англійською мовою здійснюється для 16 спеціальностей. З 2014 року зростає кількість дисциплін, що викладаються іноземною мовою. Проте деяке зменшення в 2017 році кількості англомовних дисциплін пов'язане із їх укрупненням згідно нового розподілу навчального навантаження.

Звертає на себе увагу істотне збільшення кількості науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання цих дисциплін. Для цього двічі на рік проводиться засідання університетської комісії, яка оцінює рівень володіння іноземною мовою тих науково-педагогічних працівників, які мають бажання викладати дисципліни англійською мовою **(рис. 21)**.

Слід відзначити, що випускникам, які навчалися в англомовних групах, видаються відповідні сертифікати. З кожним роком кількість студентів, які отримали сертифікати про закінчення навчання з вивченням дисциплін англійською мовою зростає **(рис. 22)**.

Рис. 21. Динаміка зростання кількості НПП, які читають дисципліни англійською мовою

Рис. 22. Кількість студентів, які отримали сертифікати про закінчення навчання з вивченням дисциплін англійською мовою

Хочеться відзначити, що студенти Університету беруть активну участь у Всеукраїнських студентських олімпіадах, що проводяться щорічно згідно з наказами МОН України. Результати участі як у І-му, так і в ІІ-му етапах із року в рік покращуються **(табл. 10)**.

Зазначу, що за підсумками проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2017-2018 н.р. студенти НУБіП України зайняли перше місце серед 17 аграрних ЗВО. 44 студента стали переможцями та призерами, зокрема – перше місце здобули 8 студентів, друге місце – 23, третє місце – 13 **(рис. 23)**.

Таблиця 10

Порівняння результатів участі студентів Університету у Всеукраїнських студентських олімпіадах у 2014-2018 рр.

Показники		Рік					2018 р. +/- до 2014 р., %
		2014	2015	2016	2017	2018	
І етап олімпіади	Всього проведено олімпіад в Університеті	118	74	121	130	**119**	**+1**
	Кількість учасників	3077	2338	3564	4071	**3964**	**+29**
ІІ етап олімпіади	Всього олімпіад за участі студентів Університету	33	41	44	48	**68**	**+106**
	Кількість учасників	96	97	138	125	**193**	**+101**
	Кількість студентів-переможців	7	11	21	35	**44**	**+528**
	Кількість команд-переможців	6	7	12	13	**17**	**+183**

Рис. 23. Результати Всеукраїнської студентської олімпіади у 2017-2018 н.р. серед 17 аграрних закладів вищої освіти

Найкращі результати мають студенти факультетів агробіологічного, тваринництва та водних біоресурсів, захисту рослин, біотехнологій та екології, ветеринарної медицини, гуманітарно-педагогічного та ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження.

За підсумками Всеукраїнської студентської олімпіади 2017-2018 н.р. Університет посів 5 місце серед усіх 300 вишів України **(рис. 24)**.

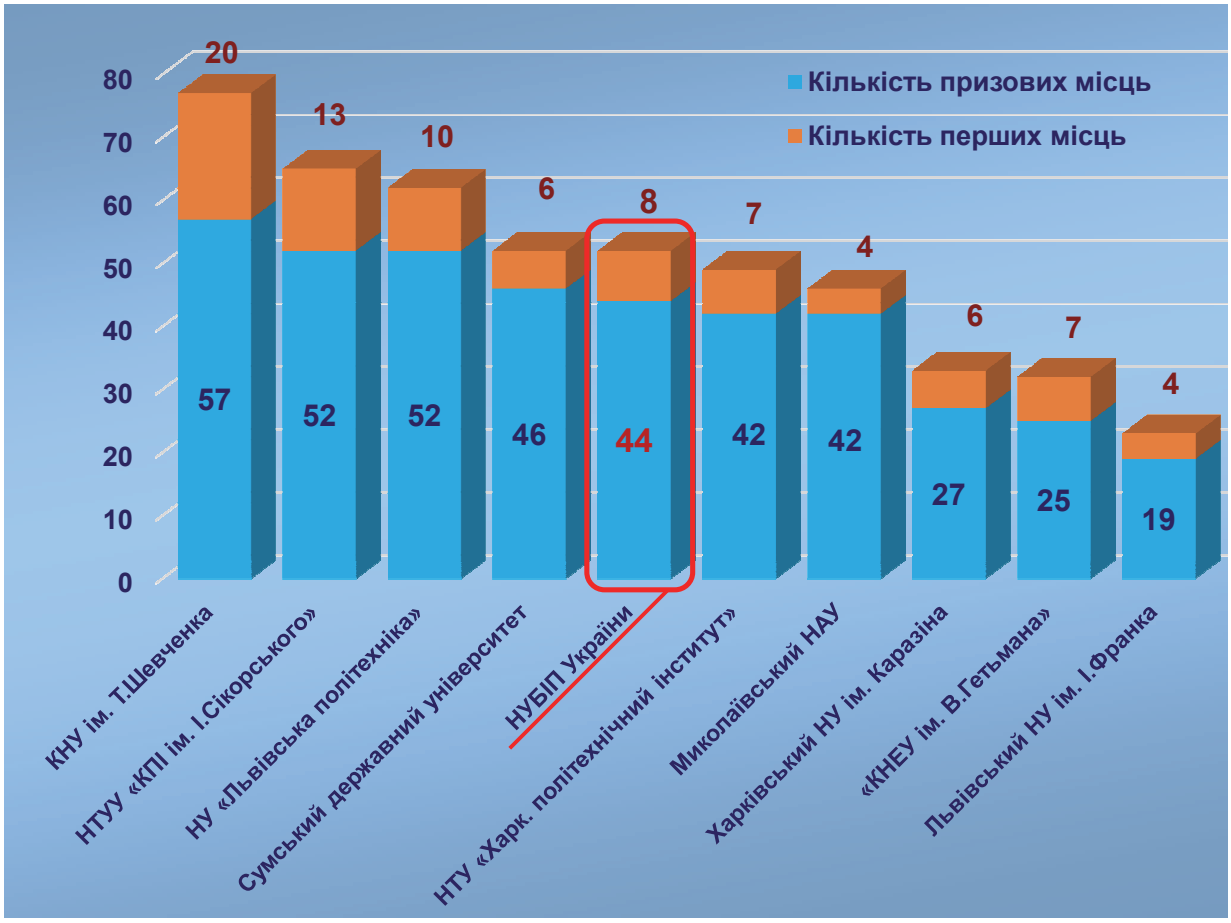

Рис. 24. Результати Всеукраїнської студентської олімпіади у 2017-2018 н.р. серед 300 закладів вищої освіти України

За звітний період було створено базу практичного навчання студентів, у яких організовано відповідні структурні підрозділи, а саме – навчально-виробничі та навчально-науково-виробничі лабораторії, де студенти проходять лабораторні та практичні заняття, навчальну, технологічну, науково-дослідну, переддипломну та інші

практики. Ці лабораторії є базою практичної підготовки фахівців в галузях рослинництва, тваринництва, переробки та зберігання продукції цих галузей, розведення тварин та риби, розробки методів діагностики та профілактики хвороб тварин, технологій ремонту, обслуговування та випробування сільськогосподарської техніки, лісознавства, деревообробної промисловості, мисливської справи та їх правового забезпечення, економіки, обліку, маркетингу та менеджменту в аграрній сфері виробництва тощо **(табл. 11)**.

Таблиця 11

Практичне навчання студентів у відокремлених підрозділах Університету, 2014-2018 н.р.

Роки / База практичної підготовки	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.
ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція»	1277	1677	1542	1433
ВП НУБіП України «Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка»	1602	1375	1356	1391
ВП НУБіП України «НДГ «Ворзель»	758	758	382	435
ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція»	593	381	612	620
ВП НУБіП України «Немішаївський агротехнічний коледж»	139	182	139	133
ВП НУБіП України «Боярський коледж екології і природних ресурсів»	182	182	185	117
Всього	4551	4555	4216	4129

Відзначу, що за минулі роки спостерігається тенденція до збільшення з кожним роком частки навчальних практик та виїзних лабораторних (практичних) занять у навчально-дослідних господарствах НУБіП України та виробничих практик у провідних підприємствах України.

Також хочу відзначити, що з метою забезпечення практичної складової підготовки фахівців істотно зросла кількість угод між університетом та кращими підприємствами України, у тому числі, з підприємствами, які очолюють представники наших рад роботодавців. У зв'язку з цим зросла кількість виробничих практик, які реалізуються на базі передових компаній України.

За п'ять останніх років, з 2014 по 2018, Університет випустив 7257 фахівців освітнього ступеня «Магістр» денної форми навчання, в тому числі випускників іноземців 12 осіб, заочної форми навчання – 4708 осіб, в тому числі випускників іноземців 3 особи; освітнього ступеня «Бакалавр» денної форми – 9734 особи, в тому числі випускників іноземців 32 особи, заочної форми навчання – 5206 осіб, у тому числі випускників іноземців 15 осіб; освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» денної форми навчання – 63 особи та заочної форми навчання – 1057 осіб **(табл. 12)**.

Таблиця 12

Випуск фахівців у 2014-2018 роках

Освітній ступінь	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Магістр	2531	2355	2187	2210	2681
Спеціаліст	295	277	219	205	124
Бакалавр	3156	2730	3193	2874	2988
Всього	5982	5362	5599	5289	5793

Всього за період з 2014 по 2018 роки Університет підготував та випустив 28025 фахівців з вищою освітою освітніх ступенів бакалавр, спеціаліст та магістр.

Не можна оминути і такі прикрі моменти, які, ще на жаль, мають місце в Університеті – відрахування студентів. У більшості випадків такі явища пояснюються невиконанням навчального плану та порушеннями дисципліни **(табл. 13, 14)**.

Таблиця 13

Інформація про відрахованих студентів, 2015-2019 рр.

Факультети/ННІ	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Гуманітарно-педагогічний	28	37	49	23	11
Економічний	82	81	100	45	13
Аграрного менеджменту	58	52	60	24	11
Юридичний	32	23	35	27	13
Захисту рослин, біотехнологій та екології	54	59	94	40	22
Інформаційних технологій	48	25	38	50	22
Енергетики, автоматики і енергозбереження	56	75	75	65	17
Харчових технологій та управління якістю продукції АПК	20	20	17	16	5
Конструювання та дизайну	34	22	44	22	4
Землевпорядкування	30	28	39	22	11
Агробіологічний	84	81	82	62	19
Тваринництва та водних біоресурсів	66	61	58	68	16
Лісового і садово-паркового господарства	155	114	143	76	33
Механіко-технологічний	84	61	63	16	12
Ветеринарної медицини	88	88	61	31	31
Післядипломної освіти	64	41	55	36	3
Всього по університету	**983**	**868**	**1013**	**623**	**243**

Таблиця 14

Фінансові втрати Університету через відрахування студентів за 2018 рік

№ п/п	ННІ / Факультети	Кількість відрахованих студентів	Фінансові втрати на один рік, тис. грн.
1	2	3	4
1	Ветеринарної медицини	31	1 322
2	Юридичний	27	984
3	Економічний	45	945
4	Аграрного менеджменту	24	467
5	Землевпорядкування	22	834
6	Інформаційних технологій	50	1 209

Продовження таблиці 14

1	2	3	4
7	Гуманітарно-педагогічний	23	732
8	Захисту рослин, біотехнологій та екології	40	834
9	Механіко-технологічний	16	367
10	Енергетики, автоматики і енергозбереження	65	1 807
11	Тваринництва та водних біоресурсів	68	1 530
12	Лісового і садово-паркового господарства	76	1 828
13	Харчових технологій та управління якістю продукції АПК	16	452
14	Агробіологічний	62	1 898
15	Конструювання та дизайну	22	950
16	Післядипломної освіти	36	856
РАЗОМ		623	17 014

Ми розуміємо, що зменшити ці втрати ми можемо лише поліпшуючи якість профорієнтаційної роботи, а також удосконалюючи навчальний процес.

Набирає обертів робота **ННІ післядипломної освіти**. Впродовж п'яти років 22760 слухачів пройшли навчання на курсах підвищення кваліфікації. Серед них – керівники і спеціалісти Держпродспоживслужби України, Держгеокадастру, інспекції з насінництва, фітосанітарної служби, науково-педагогічні та педагогічні працівники аграрних закладів вищої освіти, дорадники та експерти-дорадники тощо.

Підкреслю, що сьогодні на програмах здобуття другої вищої освіти навчається 350 студентів на дев'яти спеціальностях, 145 осіб – на магістерських програмах **(табл. 15)**.

Найбільш популярною стала спеціальність «Публічне управління та адміністрування». У цьому році колективу довелось збільшити ліцензію на цю спеціальність до 180 осіб. Виникла нагальна потреба також проліцензувати бакалаврський рівень підготовки. Вже три роки здійснюється набір на спеціальність «Туризм» за денною та заочною формою навчання. Враховуючи попит щодо вступу на цю спеціальність, збільшено ліцензійний обсяг

набору до дев'яносто осіб на рік. В поточному році вперше проводитиметься набір на спеціальність «Готельно-ресторанна справа».

Таблиця 15

Основні показники роботи ННІ післядипломної освіти за 2014-2018 роки

Показник	Рік				
	2014	2015	2016	2017	2018
Підвищили кваліфікацію, слухачів	4303	4388	4571	5123	3884
Навчаються на програмах підготовки та перепідготовки фахівців з наданням другої вищої освіти	428	422	410	425	350
Навчаються на програмах підготовки фахівців ОС «Магістр» денної і заочної форм навчання	105	120	103	126	145
Навчаються на ОС «Бакалавр» зі спеціальності «Туризм» денної та заочної форми навчання	-	-	11	38	88

Від госпрозрахункової діяльності ННІ післядипломної освіти на спецрахунок університету у 2018 році надійшло понад 8 млн грн, що складає 1,2 грн на кожну бюджетну одиницю.

У колективу інституту є бачення перспектив розвитку структурного підрозділу, які вже успішно реалізуються.

З метою підвищення якості освіти в Університеті навчальним та навчально-методичним відділами упродовж звітного періоду підготовлено, затверджено навчально-методичною радою Університету та видано цілу низку різноманітних положень стосовно організації навчальної, методичної та виховної роботи. Серед них:

- Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України;
- Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУБіП України;
- Положення про освітні програми в НУБіП України;
- Положення про навчально-методичну раду НУБіП України;

- Положення про екзамени та заліки в НУБіП України;
- Положення про підготовку магістрів у НУБіП України;
- Положення про підготовку та захист магістерської роботи в НУБіП України;
- Положення про підготовку та захист випускної бакалаврської роботи в НУБіП України;
- Положення про видання навчальної літератури за рекомендацією вченої ради НУБіП України;
- Положення про академічну доброчесність у НУБіП України;
- Правила призначення академічних стипендій у НУБіП України.

З метою наповнення відповідним змістом освітньої діяльності щорічно навчальним та навчально-методичним відділами готуються, затверджуються в установленому порядку та видаються каталоги навчальних планів і програм підготовки магістрів і бакалаврів, каталоги освітніх програм підготовки фахівців, навчальні плани підготовки фахівців для кожного року вступу.

У 2018 році вперше розроблено та видано Каталоги освітніх програм підготовки магістрів і бакалаврів в Університеті у 2018-2019 н. р.

Крім того, у 2018 р. розроблено та видано:

- Каталог нормативних документів з організації освітнього процесу в НУБіП України − 2018;
- Каталог навчальних планів і програм підготовки магістрів. 2018-2019 навчальний рік (українською та англійською мовами);
- Каталог навчальних планів і програм підготовки бакалаврів. 2018-2019 навчальний рік (українською та англійською мовами);
- Каталог освітніх програм підготовки магістрів. 2018-2019 навчальний рік (у 3-х томах);
- Каталог освітніх програм підготовки бакалаврів. 2018-2019 навчальний рік (у 3-х томах);
- Навчальні плани підготовки магістрів. Рік вступу − 2018 (українською та англійською мовами);

- Навчальні плани підготовки бакалаврів. Рік вступу – 2018 **(рис. 23)**.

Рис. 23. Каталоги освітніх програм і навчальні плани та каталоги підготовки бакалаврів і магістрів, розроблені у 2018 р.

За звітний період навчально-методичну роботу науково-педагогічних працівників Університету було спрямовано на забезпечення навчального процесу підручниками, навчальними посібниками, довідниками, словниками і методичними розробками, у тому числі на електронних носіях інформації, типовими та робочими навчальними програмами дисциплін, що входять до освітньо-професійних програм з урахуванням ступеневості підготовки фахівців та світового досвіду в галузі освіти.

Нижче наведено кількість навчально-методичної літератури, виданої в Університеті за останні 5 років **(табл. 16)**.

Обслуговування користувачів науковою, навчальною та художньою літературою здійснювалося на 8 абонементах та у 7 читальних залах як центральної бібліотеки, так і філій бібліотеки у навчальних корпусах №№ 1, 6, 10, 11, 12.

Таблиця 16

Видання навчальної літератури у 2014-2018 рр.

Навчально-методична література	Рік					Всього
	2014	2015	2016	2017	2018	
Підручники	61	56	57	49	30	**253**
Навчальні посібники	171	227	238	307	123	**1066**
Методичні розробки	1381	1208	883	899	664	**5035**
Разом за рік	**1613**	**1491**	**1178**	**1255**	**817**	**6354**

За звітний період (2014-2018 рр.) кількість читачів за єдиним реєстраційним обліком поступово зростала та в кінці 2018 р. склала 15614 осіб, як показано на **рисунку 24**.

Впродовж звітного періоду працівниками наукової бібліотеки організовувалися тематичні книжкові виставки, проводилися «Дні інформації», «Дні бакалавра», «Дні магістра», «Дні аспіранта», проводили заняття з «Інформаційної культури студента» та інші культурно-масові заходи.

Рис. 24. Загальна кількість читачів у науковій бібліотеці

Щорічно бібліотечний фонд наукової бібліотеки поповнювався новими надходженнями навчальної та наукової літератури як в друкованому, так і в електронному вигляді, що значно покращило книгозабезпеченість навчальних дисциплін сучасними виданнями. Як показали соціальні дослідження, майже половина студентів користуються навчальними матеріалами виключно в електронній формі. Динаміку цих показників подано у **таблиці 17**.

Таблиця 17

Поповнення бібліотечного фонду сучасними виданнями

Середня книгозабезпеченість, %		Надходження навчально-методичних та наукових видань від НПП університету (друковані/електронні), примірників				
2014 р.	*2018 р.*	*2014 р.*	*2015 р.*	*2016 р.*	*2017 р.*	*2018 р.*
85,3	90,7	4162/1830	2240/1070	3815/1170	3321/878	2574/1047

Щорічно на комплектування фонду бібліотеки виділялися кошти для закупівлі навчальної літератури та передплати періодичних видань (газет та журналів). Важливим є той факт, що з 2017 р. значна частина навчальних видань друкувалася за кошти університету для поповнення бібліотечного фонду. Так, зокрема у 2017 р. бібліотека

отримала 24 назви (1110 прим.) видань на суму 128 тис. грн., у 2018 р. – 335 прим. на суму 33 тис. грн.

Важливим аспектом роботи наукової бібліотеки впродовж 2014-2018 рр. було забезпечення доступу до **міжнародних наукометричних баз даних та електронних ресурсів**, а також організація тестових доступів до них. З цією метою передплачено доступ до міжнародної бази даних EBSCO протягом 2014-2018 рр., а також проведено низку семінарів для аспірантів, науково-педагогічних працівників щодо можливостей використання її у науковій діяльності.

Важливо відзначити, що значна увага приділялася також наповненню баз даних електронного каталогу бібліотеки як бібліографічними описами отриманих видань (книги, журнали, збірники наукових праць, дисертації та автореферати), так і повнотекстовими виданнями навчальних та наукових видань. Динаміку поповнення баз даних електронного каталогу зображено на **рисунку 25**.

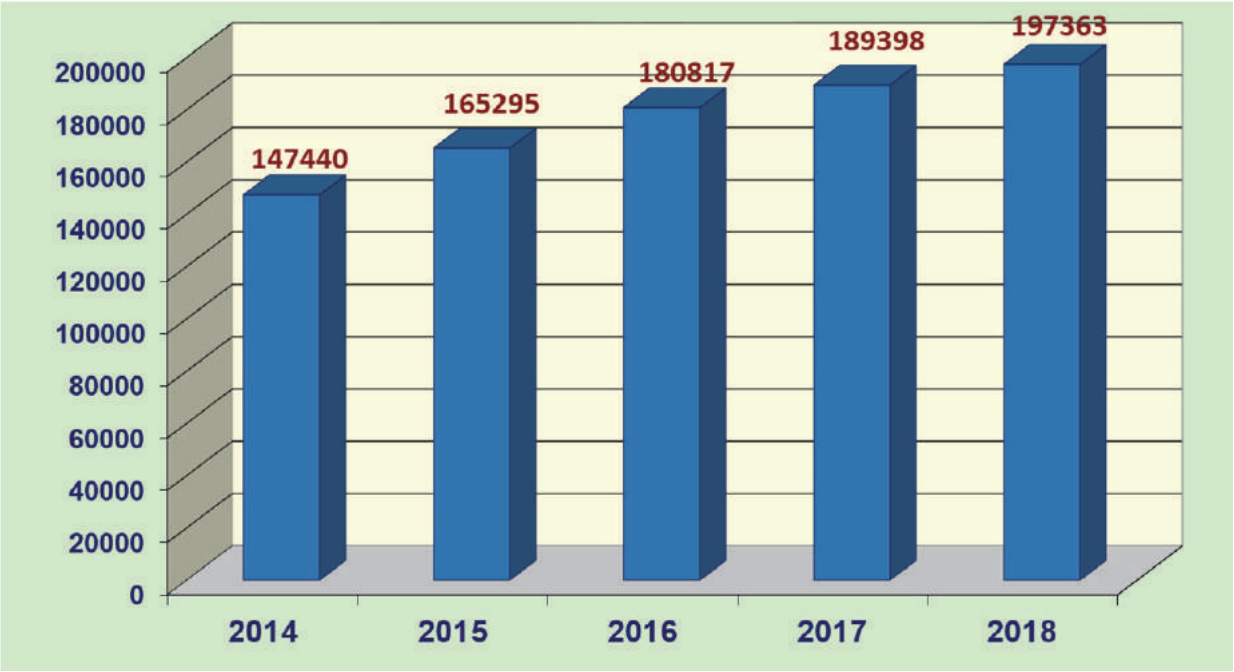

Рис. 25. Кількість записів у базах даних електронного каталогу наукової бібліотеки

Передача електронних копій навчально-методичної та наукової літератури науково-педагогічними працівниками університету здійснювалась шляхом укладання авторських договорів про передачу невиключних прав на використання видання (це офіційний дозвіл на розміщення електронної копії) для надання користувачам доступу або через локальну мережу університету або ж через мережу Інтернет.

Загалом, станом на 31.12.2018 р. електронна бібліотека нараховувала 5510 повнотекстових документів (автореферати дисертацій, навчально-методичні матеріали, підручники і навчальні посібники, монографії, видання бібліотеки (оцифровані або створені)).

За звітний період з 2014 року в Університеті значно розширено функціонал **інформаційно-освітнього середовища**. Зокрема, розроблено та впроваджено інтеграцію компонентів інформаційно-освітнього середовища з єдиною базою користувачів університету, яка функціонує на базі технології LDAP. Навчальний портал університету містить 1519 електронних навчальних курсів. У 2014 році їх було лише 144 **(табл. 18)**. На базі навчального порталу проводяться зрізи залишкових знань, опитування студентів щодо якості організації навчального процесу з кожної дисципліни. З використанням ресурсів та сервісів навчального порталу зі студентами міжкафедральних лабораторій проводяться синхронні та асинхронні заняття. Для організації он-лайн трансляцій використовуються апаратні рішення на програмні платформи, зокрема, WebEx.

Хочеться зазначити, що активно розвивається портал інтернет-конференцій (econference.nubip.edu.ua). Вже відбулось 9 наукових конференцій, що проводяться на базі НУБіП України. Портал конференцій можна використовувати для підтримки процесу реєстрації, подання матеріалів, рецензування та формування збірника матеріалів конференції.

Таблиця 18

Кількість розроблених електронних навчальних курсів за 2014-2018 рр.

ННІ, факультет	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Усього розроблено ЕНК за 2014-2018 рр.	Усього дисциплін	% розроб-лених курсів від загальної кількості дисциплін
ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження	8	19	34	35	41	137	195	70
ННІ лісового і садово-паркового господарства	14	25	27	39	43	148	173	85
ННІ післядипломної освіти	2	4	6	8	10	30	53	56
Факультет аграрного менеджменту	12	14	18	18	19	81	151	53
Агробіологічний факультет	6	8	20	44	20	98	168	58
Факультет ветеринарної медицини	8	7	16	20	23	74	118	62
Гуманітарно-педагогічний факультет	12	19	32	37	47	147	253	58
Економічний факультет	12	14	39	38	40	143	165	86
Факультет захисту рослин, біотехнологій і екології	7	12	18	13	21	71	186	38
Факультет землевпорядкування	6	15	18	21	25	85	85	100
Факультет інформаційних технологій	25	31	34	38	39	167	173	96
Факультет конструювання та дизайну	2	4	6	17	26	55	108	51
Механіко-технологічний факультет	3	3	6	15	21	48	136	35
Факультет тваринництва та водних біоресурсів	10	12	16	27	33	98	98	100
Факультет харчових технологій та УЯП АПК	6	3	4	8	9	30	61	49
Факультет юридичний	11	13	28	26	29	107	112	95
Загальний результат	**144**	**203**	**322**	**404**	**446**	**1519**	**2235**	**68**

Активно функціонує **репозитарій магістерських робіт** (emasters.nubip.edu.ua) та наукової бібліотеки (library.nubip.edu.ua), які містять повнотекстові електронні версії навчальних посібників, підручників та магістерських робіт. Всі матеріали, які розміщуються у відкритому доступі перевіряються на **наявність плагіату** з використанням автоматизованої системи перевірки (Plagiarism, Unicheck).

Стратегічно важливим напрямком роботи закладу вищої освіти є **освітня аналітика та освітні вимірювання**, які демонструють ефективність освітньої діяльності університету. Зважаючи на зазначене, в 2015 році в університеті у межах ректорського контролю якості знань вперше було запроваджено проект «Електронне оцінювання залишкових знань студентів». Для його реалізації за кожною спеціальністю було розроблено пакети комплексних завдань для випускників бакалаврату, які розміщені на платформі moodle та щороку оновлюються за участі роботодавців факультетів та ННІ.

Отже, для визначення якості отриманих знань щороку, починаючи з 2015 р., у березні-квітні відбувається ректорський контроль залишкових знань – тестування студентів випускного 4 курсу бакалаврату. Такий захід є ефективним для підвищення якості підготовки фахівців, підготовки студентів бакалаврату до державної атестації та вступу в магістратуру. Результати електронного оцінювання залишкових знань випускників бакалаврату 2019 року представлено в **таблиці 19**.

Найкращий рівень знань у 2019 році продемонстрували випускники спеціальностей «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва» – 58 % відмінних оцінок, «Харчові технології» – 49%, «Транспортні технології» – 45 %, та «Комп’ютерні науки» – 44% відмінних оцінок.

Таблиця 19

Результати тестування студентів 4 курсу бакалаврату з комплексу фахових дисциплін, *(березень 2019 року)*

№ п/п	Напрям підготовки	Всього, осіб	Відмінно «5»		Добре «4»		Задовільно «3»		Незадовільно «2»	
			осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
1	Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва	36	21	58	10	28	3	8	2	6
2	Харчові технології та інженерія	35	17	49	7	20	10	28	1	3
3	Транспортні технології	18	8	45	7	39	3	16	0	0
4	Комп'ютерні науки	32	14	44	12	38	3	9	3	9
5	Енергетика та електротехнічні системи в АПК	27	9	33	9	33	3	11	6	23
6	Агрономія	108	27	25	67	62	14	13	0	0
7	Комп'ютерна інженерія	13	3	23	7	54	2	15	1	8
8	Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	13	3	23	5	39	3	23	2	15
9	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	49	10	20	25	51	13	27	1	2
10	Фінанси і кредит	59	11	18	30	51	15	26	3	5
11	Економічна кібернетика	22	4	18	14	64	1	4	3	14
12	Водні біоресурси	29	4	14	15	52	9	31	1	3
13	Інженерія програмного забезпечення	23	3	13	17	74	3	13	0	0
14	Облік і аудит	81	10	12	47	58	19	24	5	6
15	Філологія	33	3	10	12	36	12	36	6	18
16	Економіка підприємства	45	2	4	26	58	7	15	10	22
17	Маркетинг	46	2	4	17	37	20	44	7	15
18	Соціальна педагогіка	27	1	3	11	41	11	41	4	15
19	Захист рослин	41	1	2	15	37	13	32	12	29
20	Правознавство	54	1	2	27	50	20	37	6	11
21	Менеджмент	109	6	6	46	42	31	28	26	24
22	Екологія, охорона навколишнього середовища	25	0	0	11	44	10	40	4	16
23	Галузеве машинобудування	42	0	0	23	55	10	24	9	21
24	Електротехніка та електротехнології	5	0	0	3	60	2	40	0	0
25	Біотехнологія	41	0	0	19	46	16	39	6	15
26	Деревооброблювальні технології	9	0	0	1	11	2	22	6	67
27	Геодезія, картографія та землеустрій	62	0	0	26	42	27	44	9	14
28	Лісове господарство	43	0	0	8	19	21	49	14	32
29	Садово-паркове господарство	21	0	0	3	14	13	62	5	24

Наукова робота

Шановні делегати конференції! Хочу зупинитися на стані науково-інноваційної діяльності.

Ще Френсіс Бекон стверджував: «Знання – це сила». І в цьому ми щодня переконуємося.

Створення та поширення нових знань, надання інноваційних освітніх послуг та їх використання для вирішення актуальних потреб суспільства, виробництва, здійснення вагомого внеску у формування та розвиток інтелектуального капіталу нації стали головними рисами місії провідних університетів світу.

У сучасну концепцію міжнародної конкурентоспроможності університетів, розроблену відомим економістом Джалілем Салмі, покладено ідею так званих ключових факторів становлення університету світового класу, до яких належать: концентрація талантів, достатність ресурсів, ефективне управління.

Досягнення лідерських позицій у тих чи інших сферах діяльності університетів забезпечується завдяки раціональному поєднанню ключових факторів впливу таких як підготовка висококонкурентних на ринку праці випускників, результативність наукових досліджень, поширення нових ідей і технологій, широкі зв’язки з бізнесом.

Обсяги фінансування досліджень і розробок є одним із головних критеріїв оцінювання наукової діяльності кожного закладу вищої освіти. Хочу відзначити збереження позитивної динаміки фінансування науки в нашому університеті **(рис. 26)**.

Так, з 2014 року фінансування науки по загальному фонду зросло від 20,5 до 35,2 млн грн (+72 %) у 2019 році. За спеціальним фондом за цей же період надходження збільшилися у 3,5 рази. За перші 3 місяці 2019 року ми вже здійснили досліджень майже на 2,3 млн грн, що практично складає 50% показників 2014 року.

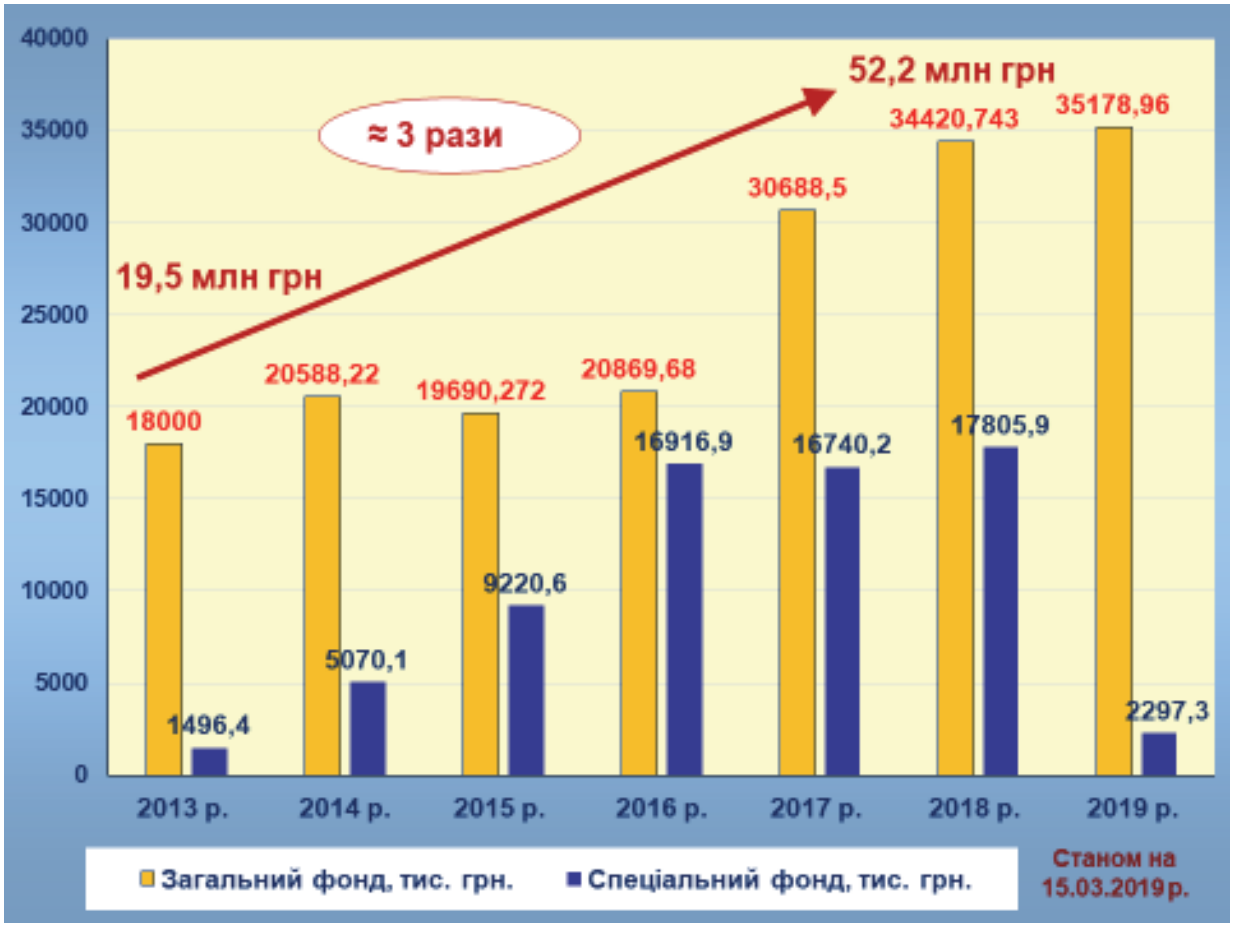

Рис. 26. Фінансування наукових досліджень в Університеті

Зазначу, що консолідований бюджет наукових досліджень виріс за останні 5 років більше ніж у 2 рази – з 25 до 52 млн грн. Наші вчені, беручи участь у конкурсах Міністерства освіти і науки України нині успішно конкурують зі своїми колегами не лише за напрямом аграрних наук, але й за науковими проектами у інших фахових секціях МОН – з колегами з класичних та технічних університетів.

Фінансування наукових досліджень з розрахунку на штатного науково-педагогічного працівника в університеті за звітний період зросло у 2,9 раза з 14,2 тис. грн у 2014 до 40,8 тис. грн у 2018 році **(рис. 27)**.

Рис. 27. Фінансування науково-дослідних робіт з розрахунку на штатного НПП, тис. грн

Ведучи мову про стан **ефективності науково-дослідної роботи**, зупинюся на публікаційній активності наших вчених.

Упродовж останніх 5 років спостерігається позитивна динаміка кількості статей у виданнях, що індексуються в міжнародних базах Scopus, Web of Science **(рис. 28).** Відповідно зростає цитування наших статей та індекс Гірша.

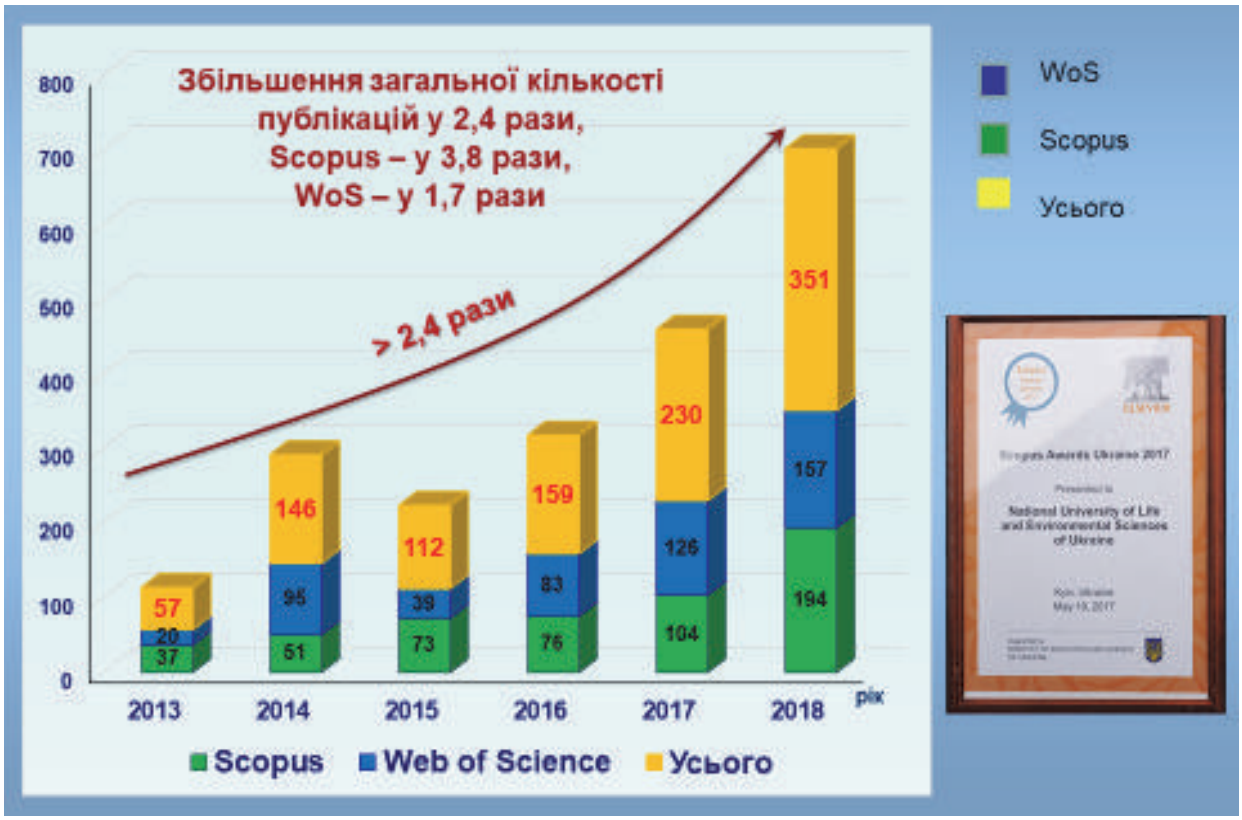

Рис. 28. Динаміка публікацій в журналах, які індексуються у Scopus і Web of Science

За 4 роки кількість публікацій у виданнях, що індексуються у Scopus зросло з 51 до 194 (+380%), у Web of Science – з 95 до 157 (+165 %).

Станом на 20 березня 2019 року у базах Scopus і Web of Science вже опубліковано 27 статей за 2019 рік.

Аналіз публікацій у Scopus за галузями знань вказує на поліпрофільний характер досліджень в університеті. Найбільшу кількість статей – 18 % маємо з інженерної тематики, 13 % з аграрних та біологічних наук, 8,5 % у галузі фізики, 8 % у природоохоронній сфері.

Зважаючи на публікаційну активність вчених університету 19 травня 2017 року з нагоди Дня науки в Міністерстві освіти і науки України відбулося урочисте вручення престижних премій Scopus Awards Ukraine – відзнаки, започатковані МОН України та компанією Elsevier, що є власником бази Scopus. Приємно те, що у номінації сільськогосподарські науки серед усіх аграрних закладів вищої освіти та науково-дослідних установ Національної академії аграрних наук України першу премію отримав колектив НУБіП України.

Публікаційна активність вчених університету за шість останніх років у розрізі структурних підрозділів показана у **таблиці 20**.

Лідери в цьому напрямку ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження, факультет конструювання та дизайну, механіко-технологічний і гуманітарно-педагогічний факультети.

Лідери серед кафедр за кількістю публікацій в університеті представлені у **таблиці 21**. Приємно відзначити, що в цей список в цьому році потрапили кафедри факультетів ветеринарної медицини, економічного і гуманітарно-педагогічного.

Уже традиційно приводимо у якості позитивного прикладу кафедру механіки, де практично всі викладачі мають публікації та індекс Гірша. Цей колектив вчених є лідером в університеті. Серед кращих також науковці кафедри автоматики і робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка, біохімії і фізіології тварин ім. акад. М.Ф. Гулого, англійської філології та інші. Ці десять кафедр формують 37 % публікацій в індексованих журналах.

Таблиця 20

Публікації вчених Університету в наукових виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus, Web of Science, 2013-2018 рр.

Факультети, ННІ, інші структурні підрозділи	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Разом
1. ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження	9	19	12	18	42	59	150
2. Факультет конструювання та дизайну	8	18	11	28	36	55	148
3. Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології	7	24	20	29	28	20	121
4. Гуманітарно-педагогічний факультет	7	19	13	14	22	28	96
5. Агробіологічний факультет	4	9	10	12	17	21	69
6. Механіко-технологічний факультет	4	9	6	2	13	36	66
7. ННІ лісового і садово-паркового господарства	3	11	8	12	16	15	62
8. Український НДІ с.-г. радіології	4	6	8	8	10	19	51
9. Факультет ветеринарної медицини	3	8	1	6	12	22	49
10. Факультет тваринництва та водних біоресурсів	3	8	6	10	7	13	44
11. Факультет інформаційних технологій	1	4	3	7	11	16	41
12. Економічний факультет	1	4	4	6	5	13	32
13. УЛЯБП АПК	1	3	4	4	4	3	18
14. Факультет харчових технологій та УЯП АПК	1	1	1	1	4	10	17
15. Факультет аграрного менеджменту	1	2	3	1	0	9	15
16. Юридичний факультет	0	0	0	0	3	5	8
17. Факультет землевпорядкування	0	0	2	0	0	5	7
18. ННІ післядипломної освіти	0	1	0	1	0	2	4
Разом по Університету, у т.ч. Scopus WoS	57 37 20	146 51 95	112 73 39	159 76 83	230 104 126	351 194 157	998 498 500

Таблиця 21

ТОП-10 кафедр за кількістю публікацій у виданнях, що індексуються Scopus, WoS

№ п/п	Кафедра	Кількість публікацій
1	**Механіки**	**31**
2	**Автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка**	**17**
3	**Біохімії і фізіології тварин ім. акад. М.Ф. Гулого**	**11**
4	**Тракторів, автомобілів та біоенергосистем**	**8**
5	**Англійської філології**	**8**
6	**Загальної, органічної та фізичної хімії**	**8**
7	**Молекулярної біології, мікробіології та біобезпеки**	**7**
8	**Філософії**	**6**
9	**Інформаційних і дистанційних технологій**	**6**
10	**Фінансів**	**6**

Кількість публікацій у журналах, що індексуються у Scopus, Web of Science, є однією з важливих вимог для отримання нашим колективом статусу «національний», «дослідницький», перспектив фінансування університету, отримання вчених звань, успішності експертизи наукових проектів, формування контингенту магістрів, статусу редколегії фахових наукових видань, діяльності у майбутньому спеціалізованих вчених рад тощо. Тому відзначаючи лідируючі позиції окремих кафедр, хочу звернути увагу вчених інших факультетів – особливо юридичного, аграрного менеджменту та землевпорядкування, на наявні ризики та необхідність посилення даного виду наукової активності.

Із приємністю називаємо прізвища наших колег, які мають найвищі наукометричні показники: Валерій Кашпаров, Микола Стародуб, Святослав Левчук, Роман Бойко, Микола Чаусов, Валентин Процак, Святослав Гнилоскуренко, Ігор Малоштан, Андрій Пилипенко, Руслан Сергієнко та ін. **(табл. 22)**.

Таблиця 22

Показники Н-індекс (SCOPUS) вчених Університету, 2014-2018 рр.

Прізвище, ім'я, по батькові	Н-індекс, роки					Посада
	2014	2015	2016	2017	2018	
КАШПАРОВ Валерій Олександрович	15	16	17	17	18	Директор УкрНДІ сільськогосподарської радіології
СТАРОДУБ Микола Федорович	13	15	15	17	18	Завідувач кафедри молекулярної біології, мікробіології та біобезпеки
ЛЕВЧУК Святослав Євлогійович	9	10	11	11	13	Старший науковий співробітник УкрНДІ сільськогосподарської радіології
БОЙКО Роман Сергійович	8	8	9	9	11	Доцент кафедри загальної, органічної та фізичної хімії
ЧАУСОВ Микола Георгійович	5	6	6	8	10	Професор кафедри механіки
ПРОЦАК Валентин Петрович	6	8	8	9	9	Провідний науковий співробітник УкрНДІ сільськогосподарської радіології
ГНИЛОСКУРЕНКО Святослав Віталійович	7	7	8	8	9	Доцент кафедри технології конструкційних матеріалів і матеріалознавства
МАЛОШТАН Ігор Михайлович	6	7	7	7	7	Старший науковий співробітник УкрНДІ сільськогосподарської радіології
ПИЛИПЕНКО Андрій Петрович	3	4	5	5	7	Доцент кафедри механіки
СЕРГІЄНКО Руслан Арсенійович	5	7	7	7	7	Доцент кафедри технології конструкційних матеріалів і матеріалознавства
БОЙКО Володимир Васильович	3	5	5	5	6	Завідувач кафедри фізики
ХОМУТІНІН Юрій Володимирович	5	6	6	6	6	Головний науковий співробітник УкрНДІ сільськогосподарської радіології
ВІДЬМАЧЕНКО Анатолій Петрович	4	5	5	5	5	Професор кафедри фізики
КОЧКОДАН Ольга Дмитрівна	2	4	4	4	4	Доцент кафедри загальної, органічної та фізичної хімії
ГУДКОВ Ігор Миколайович	2	3	3	3	3	Завідувач кафедри радіобіології та радіоекології
із показником «3» – 12 осіб; «2» – 35 осіб; «1» – 54 особи						

Висока публікаційна активність вчених університету повинна поєднуватись з цитованістю робіт і формувати відповідний рейтинг закладу вищої освіти, що має надзвичайно вагоме значення для його репутації.

Так, у рейтингу Scopus НУБіП України у 2017 році піднявся порівняно із 2016 роком на дві сходинки і посів 25 місце. Однак у рейтингу університетів за показниками Scopus у 2018 році ми втратили одну позицію: змістилися із 25 на 26 місце, водночас маючи приріст показника індексу Гірша +4. Втім, серед вищих аграрних закладів освіти наш університет залишається лідером і конкурує із провідними технічними та медичними закладами вищої освіти України.

За час, що минув, ректоратом, колективами факультетів, інститутів, вченими університету було продовжено активну роботу з отримання різної наукової продукції. Основні результати наукової діяльності представлено у **таблиці 23**.

Нині науковці університету активно працюють над розробленням різних наукових продуктів: сортів, гібридів і ліній сільськогосподарських культур, нових елементів і параметрів технологій, технологічних процесів в агропромисловому комплексі, нових видів устаткування приладів, робочих органів, створенням вакцин, сироваток, лікарських препаратів, складових живильних середовищ, речовин, рецептів харчових продуктів. Найкращі з них отримують правову охорону, як об’єкти інтелектуальної власності.

Так, у період 2014-2018 роки, винахідниками Університету було створено та захищено патентами і свідоцтвами понад 1 600 об’єктів права інтелектуальної власності, серед яких: винаходи, корисні моделі, авторські свідоцтва на науковий службовий твір та сорти рослин.

Звертаю Вашу увагу, колеги, що за кількістю отриманих охоронних документів на об’єкти права інтелектуальної власності наш університет впевнено зберігає лідируючі позиції в системі МОН

України. У 2018 році колективом було отримано вдруге в історії університету результат понад 400 патентів і свідоцтв.

Таблиця 23

Основні результати наукової діяльності за 2014-2018 рр.

Показник	Рік				
	2014	2015	2016	2017	2018
Отримано патентів та свідоцтв на об'єкти права інтелектуальної власності	280	254	358	300	422
Укладено ліцензійних договорів на об'єкти інтелектуальної власності	1	6	5	10	3
Створено сортів, гібридів і ліній с.-г. культур	15	6	2	12	12
Передано сортів у Держсортовипробування	5	4	8	10	2
Розроблено: - нових елементів технологій та технологічних процесів	80	116	174	116	184
- нових видів устаткування (конструкцій машин, приладів, робочих органів тощо)	123	83	95	85	80
Створено речовин хімічним шляхом	24	1	-	2	7
Розроблено вакцин, сироваток, лікарських препаратів, штамів мікроорганізмів	4	-	4	-	1
Розроблено складових: живильні середовища, БАДи та консерви харчового напряму	-	14	25	8	16
Впроваджено НТП за завершеними НДР	66	41	114	100	58

Серед науковців-винахідників можна відзначити академіка **Володимира Булгакова,** як переможця конкурсу у номінації «Кращий винахід 2014 року в галузі технологій агропромислового комплексу», професора **Володимира Копілевича** - переможця конкурсу «Кращий винахід року у номінації екологія» у 1998, 2011 та 2016 роках.

Лідерами по створенню наукових об’єктів є: НДІ фітомедицини, біотехнологій та екології, НДІ техніки та технологій, НДІ технологій та якості продукції тваринництва, Українська лабораторія якості і безпеки продукції АПК, НДІ лісівництва та декоративного садівництва.

Водночас зазначаємо, що є ще значні резерви та можливості в напрямку комерціалізації наших розробок **(табл. 24)**.

Таблиця 24

Комерціалізація винахідницької діяльності за 2014-2019 рр.

Рік	Кількість укладених ліцензійних договорів	Надходження, грн
2019	1	30 141
2018	3	44 600
2017	10	60 954
2016	5	20 266
2015	5	10 748
2014	1	1 190
Всього, станом на 01.03.2019 р.	27	170 199

Оформлено: 27 ліцензійних договорів на 21 сорт рослин та інші об'єкти права інтелектуальної власності

Отримано: свідоцтва та патенти на 54 сорти рослин, гібридів і ліній

Наведені дані щодо кількості укладених ліцензійних договорів та динаміки надходжень коштів у вигляді роялті та паушальних платежів (переважно за наукову продукцію наших агрономів-селекціонерів) відрізняють наш університет у позитивному плані від багатьох інших. Проте наявний патентний фонд в університеті має бути віддзеркаленим у на порядок вищих цифрах комерціалізації.

Вагоме значення для популяризації університету, факультетів та інститутів, окремих кафедр має проведення науково-технічних заходів. У цьому сенсі весь колектив працював надзвичайно активно.

Лише у 2018 році проведено 188 заходів. Беззаперечними лідерами є колективи ННІ лісового і садово-паркового господарства та гуманітарно-педагогічного факультету.

Упродовж 5 років практично в усіх наших підрозділах після проведеного аудиту, семінарів із завідувачами лабораторій відбувалися процеси оптимізації структури (об'єднання, зміна статусу, ліквідація, створення нових лабораторій і підрозділів).

Показовим позитивним прикладом є створення міжкафедральної лабораторії ветеринарно-діагностичних досліджень, лабораторії моніторингу грунтів, лабораторії «Екстракон» з виробництва біопрепарату на базі Великоснітинського НДГ ім. О.В. Музиченка, центру клітинних технологій, банку крові тощо.

Нові підходи, які активно реалізовувалися упродовж 2017-2018 рр., пов'язані із створенням Навчально-науково-інноваційних центрів Університету на базі провідних компаній і підприємств України (агрофірма «Колос», компанія «Укравіт», аграрне приватно-орендне підприємство «Великообухівське», Інститут цукрових буряків та біоенергетичних культур НААН України). Такі інституції та нові можливості для впровадження або розробки нових рішень на терені нашої країни є оригінальними та в окремих випадках унікальними об'єктами, що дозволяють отримати синергетичний ефект від поєднання освітнього процесу, науки, виробництва та інноваційної діяльності. Приклад діяльності таких Центрів (на агробіологічному факультеті та факультеті захисту рослин, біотехнологій та екології) має бути взятий для реалізації й іншими нашими підрозділами.

Надзвичайно важливе завдання стосується **перспектив існування наукових видань в університеті**.

Відповідно до затвердженого Порядку формування фахових видань і до вимог міжнародних наукометричних баз в університеті у 2018 році розпочато повну реорганізацію збірника наукових праць «Науковий вісник НУБіП України». У результаті кожна серія

виділена в самостійний журнал **(табл. 25)**, підвищені вимоги до статей і складу редакційної колегії.

Таблиця 25

Реорганізація Наукового вісника НУБіП України у 2018 р.

Серія	Нова назва журналу
Лісівництво та декоративне садівництво	Scientific journal «Ukrainian Journal of Forest and Wood Science» **(Науковий журнал «Український журнал лісівництва та деревинознавства»)**
Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Scientific journal «Animal Science and food technology» **(Науковий журнал «Тваринництво та технології харчових продуктів»)**
Техніка та енергетика АПК	Scientific journal «Machinery and Energetics» **(Науковий журнал «Техніка та енергетика»)**
Право	Scientific and practical journal «Law. Human. Environment» **(Науково-практичний журнал «Право. Людина. Довкілля»)**
Педагогіка, психологія, філософія	Scientific journal «Humanitarian Studios: Pedagogics, Psychology, Philosophy» **(Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія»)**
Гуманітарні студії	
Філологічні науки	Scientific journal «International Journal of Philology» **(Науковий журнал «Міжнародний філологічний часопис»)**
Ветеринарна медицина, якість і безпека продукції тваринництва	Scientific journal «Ukrainian Journal of Veterinary Sciences» **(Науковий журнал «Український часопис ветеринарних наук»)**
Біологія, біотехнологія, екологія	Scientific journal «Biological Systems: Theory and Innovation» **(Науковий журнал «Біологічні системи: теорія та інновації»)**
Агрономія	Scientific journal «Plant and soil sciences» **(Науковий журнал «Рослинництво та ґрунтознавство»)**
Економіка, аграрний менеджмент, бізнес	Scientific journal «Bioeconomy and agrarian business» **(Науковий журнал «Біоекономіка і аграрний бізнес»)**

Особливо хочеться зупинитись на ролі колективів кафедр в підвищенні якості видань. Перш за все, кафедри є основними донорами якісних наукових статей для наших університетських видань. Ці журнали – результат колективної роботи факультетів та ННІ.

З метою забезпечення вченим університету, студентству, аспірантам доступу до міжнародних наукометричних баз даних – як визнаних механізмів аналітичної та технічної роботи з науковими публікаціями з початку 2017 року Університетом передплачено доступ до Web of Science. 3 жовтня 2017 року і до тепер в НУБіП України та в усіх відокремлених підрозділах відкритий безкоштовний доступ до Scopus, Web of Science за результатами конкурсного відбору МОН України. Також університет упродовж більше 4 років забезпечує доступ вченим до бази EBSCO.

Увага до якості наукових публікацій синхронізована із відповідним провадженням **принципів академічної доброчесності**. Зважаючи на це ректорат університету звертає особливу увагу не лише на кількісні показники публікаційної активності **(табл. 26)**, але й на якісні, пов'язані з аналізом та впровадженням механізмів **перевірки на плагіат**.

Таблиця 26

Науково-видавнича діяльність НУБіП України у 2014-2018 рр.

Опубліковано	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Монографій	161	227	243	268	205
Довідників, словників, брошур	88	61	63	40	48
Статей у наукових виданнях	2948	3126	2950	2774	2054
у тому числі у міжнародних	680	1111	911	1231	1067
Тез доповідей	1822	2782	3415	3420	3456

Активізація дослідницької активності студентів є одним із головних цілей діяльності кожної кафедри. Разом із цим, формальний підхід до організації такої роботи у вигляді певних паперових звітів і планів не є шляхом вирішення цієї задачі. Тому роботу наших підрозділів останніми роками ми спрямували на зміцнення матеріально-технічної бази лабораторій, відмови від формальної паперової роботи, активізації участі студентів у конкурсах наукових робіт **(рис. 29)**.

Студентські наукові гуртки

2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
297	289	270	229	227

Динаміка участі та результативність студентів у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт МОН України

Навчальний рік	Кількість поданих робіт	Переможці конкурсу	% переможців пропорційно до поданих робіт
2013/2014	11	4	36
2014/2015	17	6	35
2015/2016	37	15	41
2016/2017	70	23	33
2017/2018	105	35	33

Наукові публікації студентів

2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1639	1841	2680	2836	2638

Рис. 29. Студентська наука в НУБіП України

У результаті проведеної роботи за 5 років вдалося оптимізувати чисельність наукових студентських гуртків з 297 у 2014 році до 227 у 2018 році, закривши гуртки, які існували тільки на папері. Нині 100 % гуртків мають свої веб-сторінки на сторінках кафедр і факультетів (інститутів) або у соцмережах, де вони висвітлюють свої здобутки для всіх бажаючих. Водночас за останній час значно зросла кількість учасників Всеукраїнського конкурсу наукових робіт студентів від

17 до 105, а також кількість переможців конкурсу – від 6 до 35 (у 5,8 раза).

Нові можливості для студентів та усіх вчених загалом для реалізації своїх ідей, інноваційної діяльності з'явилися у зв'язку з відкриттям **Стартап Школи НУБіП** восени 2017 року за різними категоріями проектів.

Слухачами першого випуску підготовлено 14 стартап-проектів. Ведуться перемовини про створення першої стартап-компанії B.SENS.LAB. Частина студентів окремих факультетів та інститутів, кафедри військової підготовки активно навчається у межах другого набору слухачів.

Розвиток інноваційної діяльності має бути одним з першочергових завдань у діяльності винахідників, вчених, інноваторів. Саме тому ректорат, наукові підрозділи активізували цю складову діяльності, зважаючи на існуючі традиції у багатьох університетах та менталітеті частини вчених не мати сталих зв'язків та конструктивного спілкування з бізнесом.

Реалізація поставленого завдання відбувається у декількох напрямах:

- інформування та популяризація досліджень і розробок (через сайт та друковані й електронні видання);

- через проведення семінарів, круглих столів, участі у виставках і форумах, підписання договорів про співробітництво з представниками бізнесу, асоціаціями, громадськими організаціями.

Підготовка наукових кадрів є обов'язковою ознакою університетів дослідницького типу.

Підготовка аспірантів і докторантів в університеті проводиться за 34 науковими спеціальностями, за якими відповідно до нових нормативних документів у 2016 році було отримано ліцензії на підготовку докторів філософії **(табл. 27)**.

Таблиця 27

Підготовка наукових кадрів

Показник	Підготовка аспірантів за роками					
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018
Закінчили, осіб	150	154	140	122	116	682
Захистили дисертації, осіб	73	90	81	70	71	385
Захищено дисертацій, %	48,7	58,4	57,9	57,4	61,2	56,5
* Включно з аспірантами попередніх років						

Показник	Підготовка докторантів за роками					
	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2018
Закінчили, осіб	11	9	6	5	18	49
Захистили дисертації, осіб	5	6	6	3	4	24
Захищено дисертацій, %	45,5	66,7	100	60	22,2	49,0
* Включно з докторантами попередніх років						

Станом на 01 січня 2019 р. кількість аспірантів становить 380 осіб, у т.ч. очної форми – 241, заочної і вечірньої – 139, докторантів – 23 особи.

Ефективність підготовки аспірантів у 2018 р. порівняно з 2014 р. підвищилась на 12,5% (2014 р. – 48,7%, 2018 р. – 61,2%). Проте майже у половині підрозділів університету ефективність підготовки наукових кадрів залишається нижчою середнього показника по університету.

За ефективністю підготовки аспірантів лідерську позицію займає ННІ післядипломної освіти (100%). До п’ятірки лідерів ввійшли науково-педагогічні колективи ННІ лісового і садово-паркового господарства (82,5%), факультету конструювання та дизайну (75,0%),

факультету харчових технологій та управління якістю продукції АПК (75,0%), юридичного факультету (71,2%) **(табл. 28)**.

Таблиця 28

Ефективність підготовки аспірантів впродовж 2014-2018 рр.

Інститути, факультети	Кількість випускників	Кількість захищених дисертацій	Ефективність підготовки, %
Лісового і садово-паркового господарства	75	60	82,5
Конструювання та дизайну	20	14	75,0
Харчових технологій та УЯП АПК	14	11	75,0
Тваринництва та водних біоресурсів	58	24	41,3
Ветеринарної медицини	105	65	70,4
Механіко-технологічний	31	19	58,3
Агробіологічний	88	47	48,5
Землевпорядкування	25	17	58,3
Економічний	93	63	57,7
Захисту рослин, біотехнологій та екології	76	32	39,4
Юридичний	65	46	71,2
Інформаційних технологій	7	4	50,0
Аграрного менеджменту	53	25	46,8
Гуманітарно-педагогічний	84	36	42,1
Енергетики, автоматики і енергозбереження	30	14	34,8
Післядипломної освіти	3	3	100,0
Всього	**827**	**480**	**56,5**

Серед завдань, що стоять перед керівниками дисертаційних робіт, здобувачами наукових ступенів, кафедрами, факультетами (інститутами) у найближчу перспективу, слід назвати: відбір талановитої молоді та підвищення її мотивації до дослідництва, матеріально-технічне забезпечення лабораторій, перспективи працевлаштування, якість освітньої складової підготовки докторів філософії, адаптація до нового порядку підготовки здобувачів.

Відносно атестації наукових кадрів університет у своїй діяльності дотримується всіх нормативних документів. У 2018 році функціонувало 20 спеціалізованих вчених рад (з них 16 – по захисту докторських дисертацій). Наукові ступені присуджуються за 49 спеціальностями з 7 галузей науки.

Упродовж останніх років у радах щороку захищають біля 100 дисертацій **(рис. 30)**. У 2018 році аспірантами, докторантами та співробітниками університету захищено 74 кандидатських дисертацій. Докторські дисертації захистили 8 осіб: Олексій Данчук, Оксана Єременко, Світлана Харченко, Світлана Яшник, Євгеній Шульга, Юлія Краснова, Марія Личук, Наталія Арістова.

Рис. 30. Кількість дисертацій, захищених у спеціалізованих вчених радах НУБіП України

На ниві визнання наукових досягнень вчених університету нам є чим пишатися. За останні 4 роки професор Володимир Бусол та професор Володимир Булгаков у складі колективу вчених різних установ отримали 2 Державні премії України в галузі науки і техніки. У 2018 році колектив вчених у складі Семена Танчика, Миколи Патики та Леоніда Центила отримав Премію Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій.

Значних успіхів у здобутті різноманітних грантів, стипендій, премій досягнули наші молоді вчені (Андрій Білоус, Роман Василишин, Дмитро Комарчук, Олена Паренюк та ін.).

Значну увагу ректорат університету приділяє питанню підтримки **видатних вчених університету поважного віку**. Завдяки активній допомозі колективів кафедр ми за 4 роки майже у 6 разів збільшили чисельність наших вчених, що є стипендіатами Президента України і отримують дворічну або довічну стипендію. У 2014 році всього в університеті таких стипендіатів було 5, нині маємо 31 **(табл. 29, рис. 31, 32, 33)**.

Таблиця 29

Визнання наукових досягнень вчених університету упродовж 2014-2018 рр.

Нагороди	Кількість
Державна премія України в галузі науки і техніки	3
Премія Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій	1
Премія Президента України для молодих вчених	8
Премія Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок	5
Грант Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень	3
Грант Президента України для підтримки наукових досліджень молодих вчених	5
Іменна стипендія Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених	6
Премія Київського міського голови за внесок молоді у розвиток місцевого самоврядування	1
Премія Київського міського голови за особливі досягнення молоді у розбудові України – міста-героя Києва	1
Стипендії Кабінету Міністрів України	48

Рис. 31. Визнання досягнень вчених Університету

Премія Кабінету Міністрів України (2018 р.)

за розроблення і впровадження інноваційної технології «Біологізація землеробства – якість і безпека продукції АПК» ***присуджено:*** **завідувачу кафедри землеробства та гербології Семену Танчику, завідувачу кафедри екобіотехнології та біорізноманіття Миколі Патиці, директору Центру агротехнологій Леоніду Центилу**

Грант Президента України для підтримки наукових досліджень молодих вчених присуджено:

д-р с.-г. наук, завідувачу кафедри таксації лісу та лісового менеджменту Андрію Білоусу – для проведення наукового дослідження «Екосистемні послуги лісів Українського Полісся»

Премія Президента України для молодих вчених за 2018 р. призначена:
Олені Паренюк– канд. біол. наук, с.н.с., **Дмитру Комарчуку** – канд. техн. наук, доц. каф. автоматики та робототехнічних систем ім. акад. І.І. Мартиненка та **Андрію Березюку** – канд. техн. наук, ст. викладачу кафедри електротехніки, електромеханіки та електротехнологій у складі колективу

Рис. 32. Визнання досягнень вчених Університету

Стипендія Кабінету Міністрів України для молодих вчених присуджена:

- канд. екон. наук, с.н.с., докторанту кафедри економічної кібернетики	І. Вороненко
- канд. с.-г. наук, доц. кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві	С. Грищенку
- канд. біол. наук, старшому викладачу кафедри загальної хімії	О. Кравченко
- канд. техн. наук, доц. кафедри технології м’ясних, рибних та морепродуктів	Б. Леоновій
- канд. техн. наук, доц. кафедри електроприводу та електротехнологій	В. Савченку
- канд. біол. наук, доц. кафедри ботаніки, дендрології та лісової селекції	С. Білоус
- канд. екон. наук, докторанту каф. маркетингу та міжнародної торгівлі	Ю. Гальчинській
- канд. біол. наук, ст.викл. кафедри ландшафтної архітектури та фітодизайну	О. Лещенко
- канд. вет. наук, асист. кафедри анатомії, гістології і патоморфології	О. Мельнику
- канд. політ. наук, ст. викл. кафедри міжнародних відносин і суспільних наук	Д. Рудню
- канд. техн. наук, ст. викл. кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту	Л. Тітовій

Рис. 33. Визнання досягнень вчених Університету

Ведучи мову про **академічну репутацію університету** і його міжнародне визнання та представлення у світі, не можемо не сказати про важливі заходи, які ми всі відзначили – 120-річчя університету у травні 2018 року та Міжнародну науково-практичну конференцію **(рис. 34)**. Це була справжня наукова, міжнародна подія.

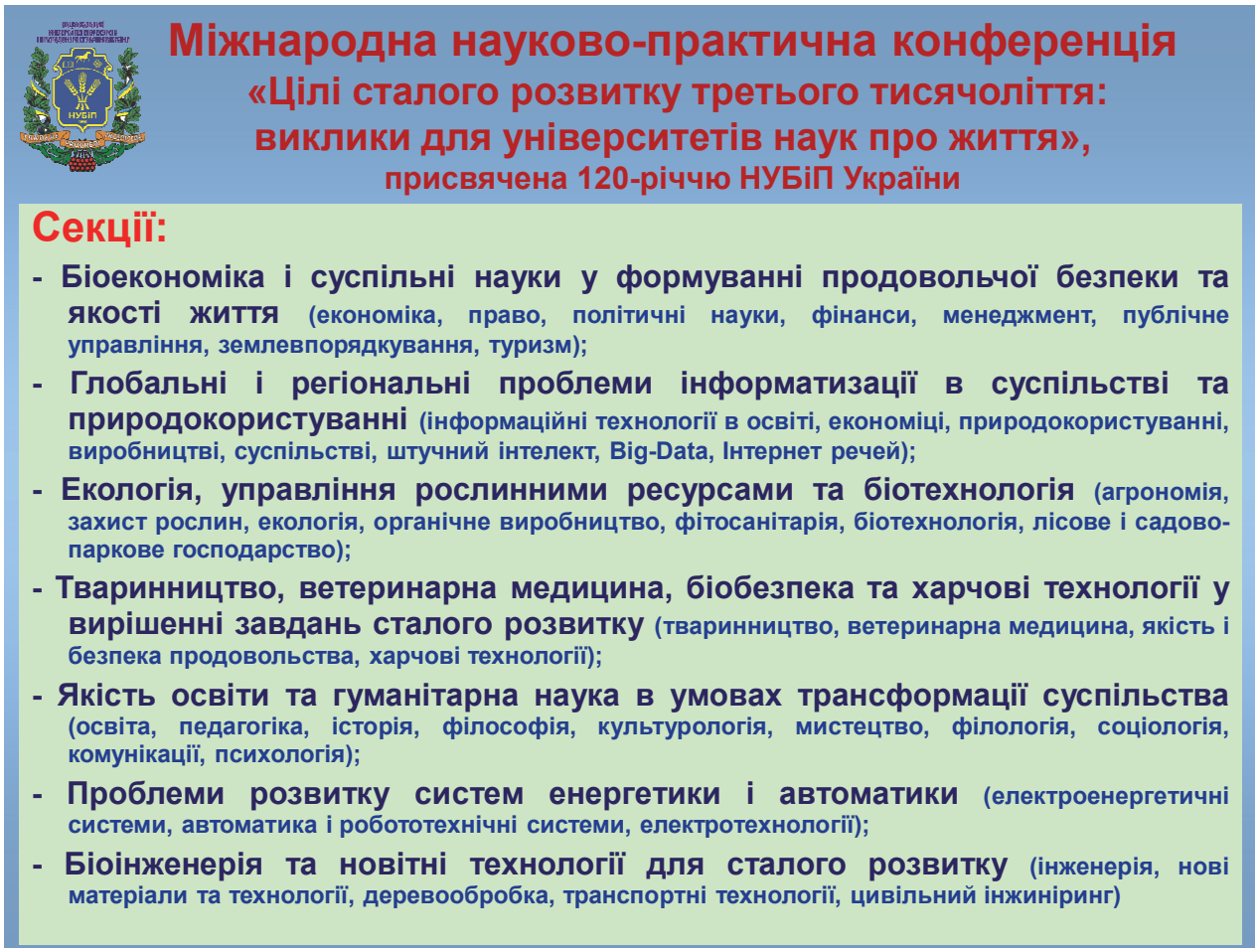

Рис. 34. Міжнародна науково-практична конференція «Цілі сталого розвитку третього тисячоліття: виклики для університетів наук про життя», присвячена 120-річчю НУБіП України, 23-25 травня 2018 р.

На пленарному засіданні представлено 19 доповідей, на секційних – понад 115 виступів з різних країн: України, США, Німеччини, Австрії, Франції, Польщі, Казахстану, Словаччини, Китаю, В’єтнаму, Чехії, Литви, Канади, Італії, Латвії, Болгарії, Естонії, Норвегії, Нігерії.

У конференції взяли участь понад 1100 представників із 156 закладів вищої освіти, наукових установ, організацій, установ та підприємств України та світу, у тому числі більше 70 іноземних учасників. До організаційного комітету конференції надійшло 987 тез доповідей, з яких сформовано 5 томів матеріалів конференції загальним обсягом 1852 сторінки **(рис. 35, 36)**.

Нагадаємо, що високий статус університету формується за його участі у міжнародних проектах. У цьому відношенні хочу відзначити роботу колективу Українського науково-дослідного інституту сільськогосподарської радіології під керівництвом професора Валерія Кашпарова. Це і проекти з МАГАТЕ, співпраця з японськими колегами з проблеми ліквідації аварії на станції Фукусіма. За рахунок підтримки Уряду Японії інститут та університет загалом отримають обладнання на суму понад 5 млн грн. Надзвичайно актуальним є виконання проекту з Норвезьким університетом наук про життя щодо підготовки слухачів з радіобіології та радіоекології.

Вчені університету активізували участь у нових міжнародних конкурсах. Зокрема у 2018 році підготовлено 9 проектів для участі у нових міжнародних конкурсах, 3 з яких вже отримали позитивні рішення: українсько-австрійський проект (керівник – Андрій Білоус), українсько-чеський проект (керівник – Віктор Ладиченко), українсько-індійський проект (керівник – Микола Заблодський).

Вже два роки поспіль в університеті функціонує національний контактний пункт «Харчова безпека, стале сільське господарство, морські дослідження та біоекономіка» програми «Горизонт 2020». За різними програмами у 2018 році підготовлено 4 проекти колективами наших вчених. Колектив і в подальшому повинен опікуватися міжнародною науковою співпрацею.

Рис. 35. Учасники Міжнародної науково-практичної конференції «Цілі сталого розвитку третього тисячоліття: виклики для університетів наук про життя»

Рис. 36. Почесні гості Міжнародної науково-практичної конференції «Цілі сталого розвитку третього тисячоліття: виклики для університетів наук про життя»

Міжнародна діяльність

Завдяки активним діям науково-педагогічного колективу, Центру міжнародної діяльності НУБіП України став лідером серед аграрних та інших університетів України у імплементації принципів Болонської конвенції, яка передбачає інтеграцію до Європейського простору вищої освіти. Це робиться задля поліпшення можливостей працевлаштування та мобільності студентів, а також для підвищення міжнародної конкурентоспроможності випускників на європейському ринку вищої освіти.

У 2014-2019 роках Національний університет біоресурсів і природокористування України спрямовував свої зусилля на інтенсифікацію міжнародного академічного співробітництва, оскільки, навіть не зважаючи на високий рейтинг університету серед закладів вищої освіти України, де одним із індикаторів оцінювання є міжнародне визнання університету, більшість показників міжнародного позиціонування вимагають покращення. Насамперед це – індексування у міжнародних наукометричних базах, участь у міжнародних заходах, членство у міжнародних організаціях, навчання іноземних студентів, функціонування міжнародних освітніх програм, залучення до викладання в університеті іноземних фахівців, участь у міжнародних наукових проектах та грантових програмах тощо.

Кожного року Університет долає непростий шлях розвитку міжнародної співпраці: відділ міжнародних зв’язків у тісній взаємодії з іншими підрозділами розвиває відносини університету із зовнішнім світом за всіма напрямами. Загальні результати міжнародних відносин Університету за поточний рік відображено на **рисунку 37** та у **таблиці 30**.

Міжнародна діяльність Університету, 2014-2018 рр.

Кількість договорів з іноземними університетами-партнерами

Рік	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Кількість договорів	146	149	153	142	135

з них у 2018 р. підписано 9 договорів про співпрацю:

- Університет штату Луїзіана, США;
- Костанайський державний університет ім. Амета Байтурсинова, Казахстан
- Міжнародний університет Фінал, Кіпр
- Варшавський університет наук про життя SGGW, Польща
- Коледж ветеринарної медицини і біометричних наук, США
- Університет Чонбук, Корея;
- Корейський інститут аграрної економіки, Корея;
- Корейський національний університет Гьонгсанг, Корея;
- Університет Святого Іштвана, Угорщина

- розроблено та подано більше 50 проектних заявок за міжнародними грантовими програмами та фондами (ERASMUS +, HORIZON 2020, COST, NATO та інші)

Рис. 37. Результати міжнародної діяльності Університету, 2014-2018 рр.

Таблиця 30

Міжнародні відносини Університету у 2014-2018 рр.

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Участь викладачів, науковців, аспірантів та студентів у різноманітних міжнародних заходах (у т.ч. навчання, стажування, навчально-виробничі практики), осіб	778	979	1427	1859	1368
Навчання та стажування студентів за кордоном, осіб	57	131	209	177	264
Навчально-виробнича практика студентів та аспірантів за кордоном, осіб	430	656	983	1314	802
Візити та стажування НПП у закордонних установах, осіб	173	192	235	373	302
Навчання іноземних громадян за програмами ERASMUS +, MEVLANA	-	-	8	2	13
Прийнято іноземних гостей *делегацій	214 (*77)	174 (*33)	211 (*64)	193 (*54)	195 (*46)

На сьогодні університет співпрацює із 124 установами із 40 країн світу в рамках угод про співпрацю. У 2018 році підписано 9 міжнародних угод про співробітництво.

До вагомих здобутків у напрямку інтернаціоналізації у 2014-2019 рр. можна віднести те, що науковці університету приймали участь у більш ніж 80 міжнародних проектах, програмах навчального, науково-технічного співробітництва **(рис. 38, 39)**. Порівняно з 2014 роком, у 2018 р. на 590 осіб збільшилася кількість викладачів, науковців, аспірантів та студентів, які брали участь у різноманітних міжнародних заходах.

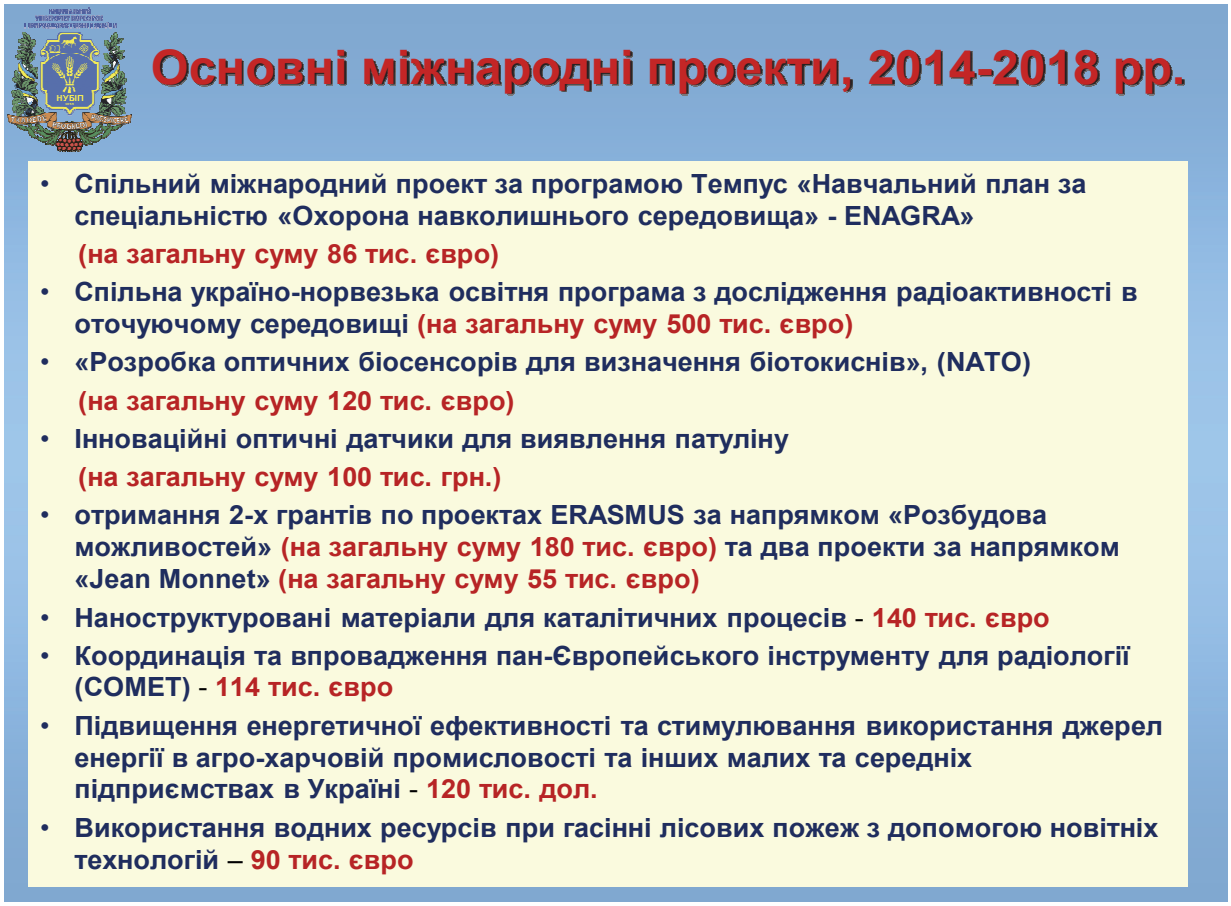

Рис. 38. Інтернаціоналізація діяльності Університету у 2014-2019 рр.

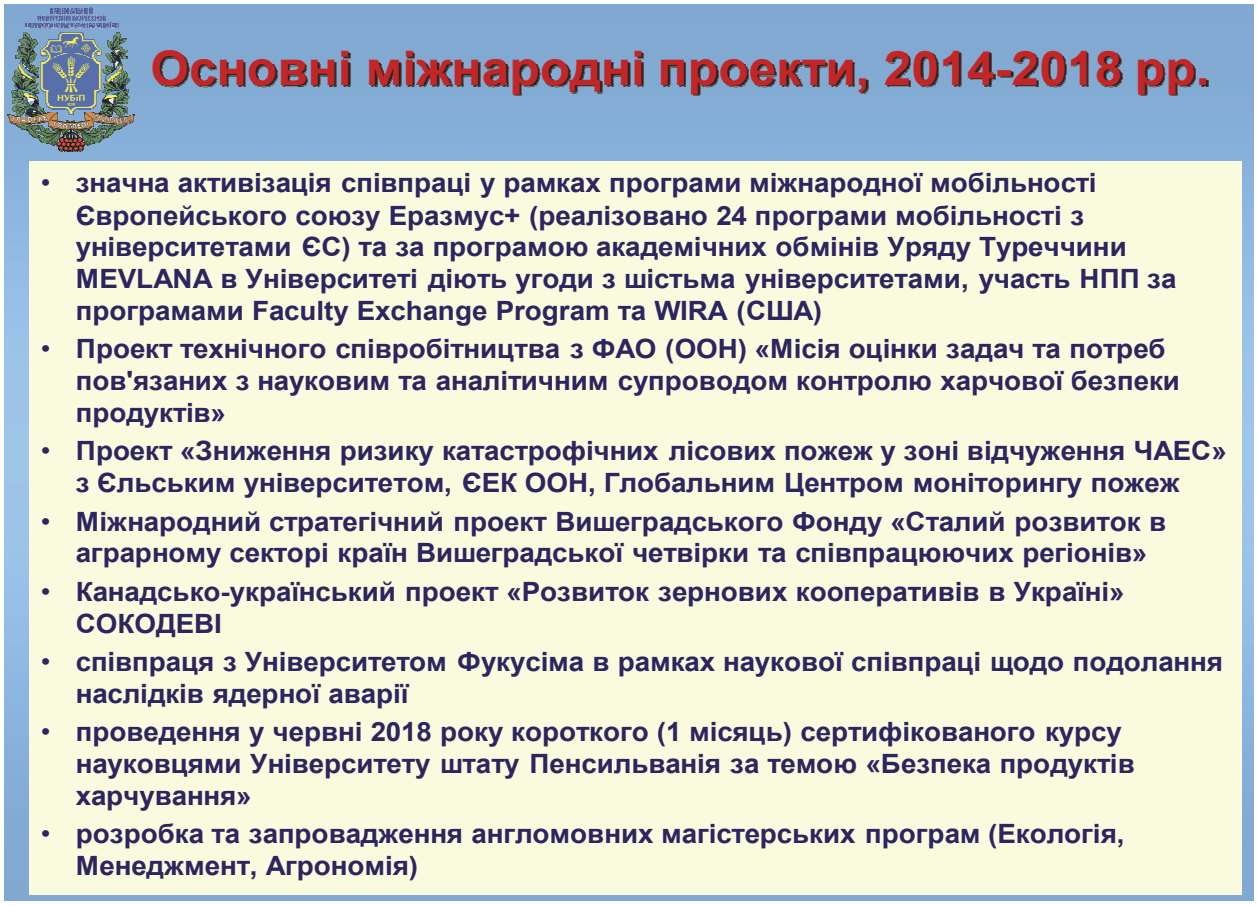

Рис. 39. Інтернаціоналізація діяльності Університету у 2014-2018 рр.

Аналізуючи міжнародну діяльність у розрізі факультетів та ННІ слід відзначити традиційно активну позицію колективу ННІ лісового і садово-паркового господарства, факультетів тваринництва та водних біоресурсів, економічного, аграрного менеджменту, гуманітарно-педагогічного, захисту рослин, біотехнологій та екології **(табл. 31)**.

У 2017-2018 н.р. продовжувалась співпраця інститутів і факультетів Університету із зарубіжними партнерами у напрямку спільних програм із одержанням подвійних дипломів, зокрема, економічного факультету з Варшавським університетом наук про життя, факультету захисту рослин, біотехнологій та екології і гуманітарно-педагогічного факультету з Поморською академією в Слупську, факультету аграрного менеджменту зі Словацьким аграрним університетом, Академією бізнесу м. Домброва Гурніча, Польща **(рис. 40)**.

Таблиця 31

Міжнародна діяльність ННІ та факультетів

Інститути, факультети	Кількість НПП, які брали участь у міжнародних заходах				Кількість НПП, які проходили стажування за кордоном			
	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.	2014-2015 н.р.	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.
Аграрного менеджменту	13	20	15	14	2	5	5	10
Агробіологічний	7	16	17	10	3	3	2	4
Ветеринарної медицини	9	12	6	6	3	4	6	7
Економічний	25	55	26	49	6	6	9	16
Захисту рослин, біотехнологій та екології	16	25	20	25	2	8	1	2
Землевпорядкування	6	7	7	7	1	2	-	-
Інформаційних технологій	6	9	5	4	-	1	1	2
Гуманітарно-педагогічний	16	22	25	30	4	7	7	9
Конструювання та дизайну	2	2	-	1	1	1	-	-
Механіко-технологічний	7	3	4	6	-		2	2
Тваринництва та водних біоресурсів	24	31	28	23	1	4	7	8
Юридичний	1	7	7	10	-	2	1	-
Харчових технологій та управління якістю продукції АПК	5		3	4	2		-	-
Енергетики, автоматики і енергозбереження	3	31	10	12	2	2	1	2
Лісового і садово-паркового господарства	19	60	14	19	6	8	2	2
Післядипломної освіти	2	2	2	3	1	0	-	-
Всього по університету	**161**	**302**	**189**	**223**	**34**	**53**	**44**	**64**

Рис. 40. Співпраця інститутів і факультетів Університету із зарубіжними партнерами

За звітний період вдвічі зросла кількість студентів, направлених для проходження навчально-виробничої практики за кордоном **(табл. 32)**.

Завдяки підписанню договорів з контрагентами по набору іноземних громадян – збільшилося майже в 5 разів число іноземних студентів та іноземних громадян - слухачів підготовчого відділення, що, відповідно, зумовило зростання надходження коштів за навчання іноземних громадян **(рис. 41, 42)**.

Серед визначальних подій за минулі роки слід відзначити приєднання Університету до Великої Хартії Університетів.

Відповідно до рейтингу QS EEAC серед зростаючих країн Європи та Центральної Азії НУБіП України займає 181-190 місця. У регіоні Східної Європи та Західної Азії, до якого віднесені українські виші, змагаються за місце у рейтингу понад 2000 університетів. Налічується лише 500 університетів, які ранжуються в рейтингу QS. Серед 18 українських університетів, представлених у рейтингу, НУБіП України займає 9 місце.

Таблиця 32

Практичне навчання за кордоном, 2014-2019 рр.

№	Країна	Програма	Кількість студентів					
			2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Станом на 22.03. 2019 р.
1	Швейцарія	Agroimpuls	13	17	12	15	12	9
2	Нідерланди	SUSP (Stichting Uitwisseling)	15	13	5	3	-	-
3	Данія	Travel to Farm	6	8	6	6	2	7
4	США	Internship International	13	25	-	5	-	-
5	Німеччина	Internship International, DBV, Аполло, Karl's та ін.	345	543	922	1226	757	25
6	Туреччина	Inter Step	-	-	-	-	2	2
7	Норвегія	Atlantis	4	6	13	5	13	7
8	Франція	Обмін Франція – Україна (FEFU) Дружба без кордонів	9	12	2	10	7	1
9	Польща	Плантація Над Танвія, Biopartner, LG Electronics	-	-	23	42	3	-
10	Фінляндія	Kalle	-	-	-	2	-	-
11	Болгарія	School of Language	-	-	-	-	6	-
	Всього		405	624	983	1314	802	51

Рис. 41. Динаміка контингенту іноземних громадян в університеті, 2014-2018 рр., осіб

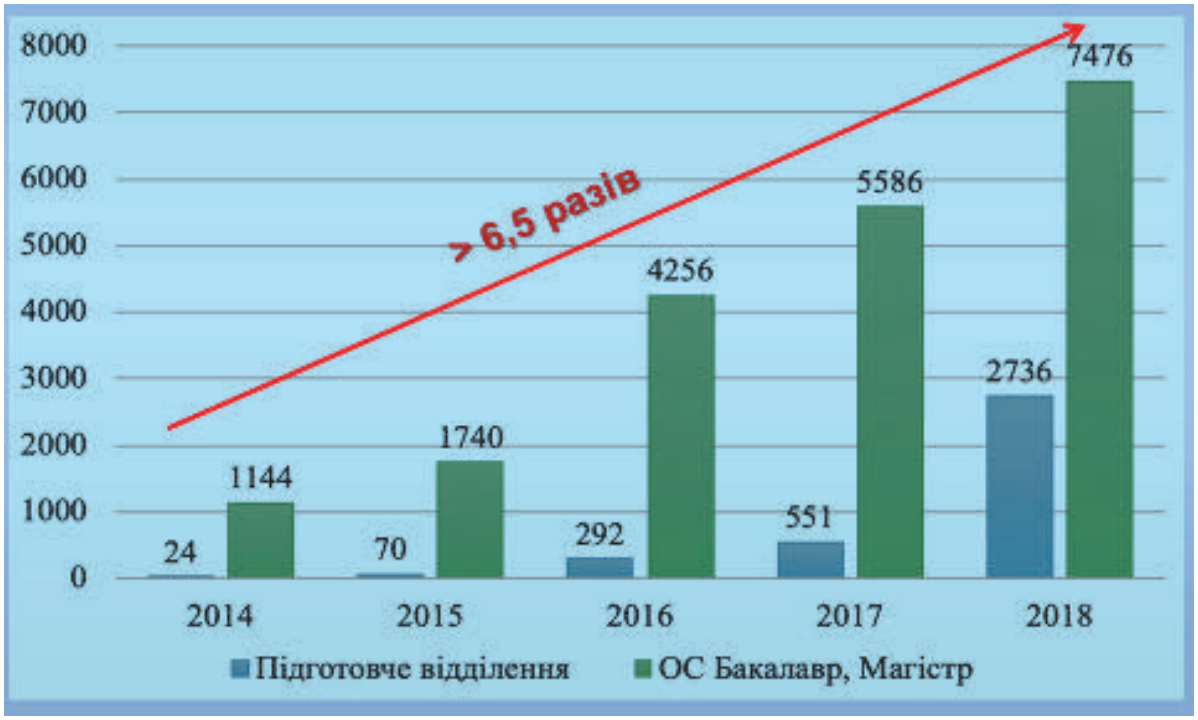

Рис. 42. Надходження коштів за навчання іноземних громадян, 2014-2018 рр., тис. грн

Національно-патріотичне виховання

Національно-патріотичне виховання, вся система виховної роботи в НУБіП України покликана підготувати майбутніх спеціалістів до свідомого життя, активної розбудови української держави та формувати у студентів гуманістичні цінності, була і залишається важливим компонентом навчально-виховного процесу в НУБіП України.

В Університеті з 2015 року поступово вдосконалюється система національно-патріотичного виховання, реалізується схвалена в листопаді 2016 року ректоратом п'ятирічна програма виховної роботи, диференційована по рокам навчання **(рис. 43)**.

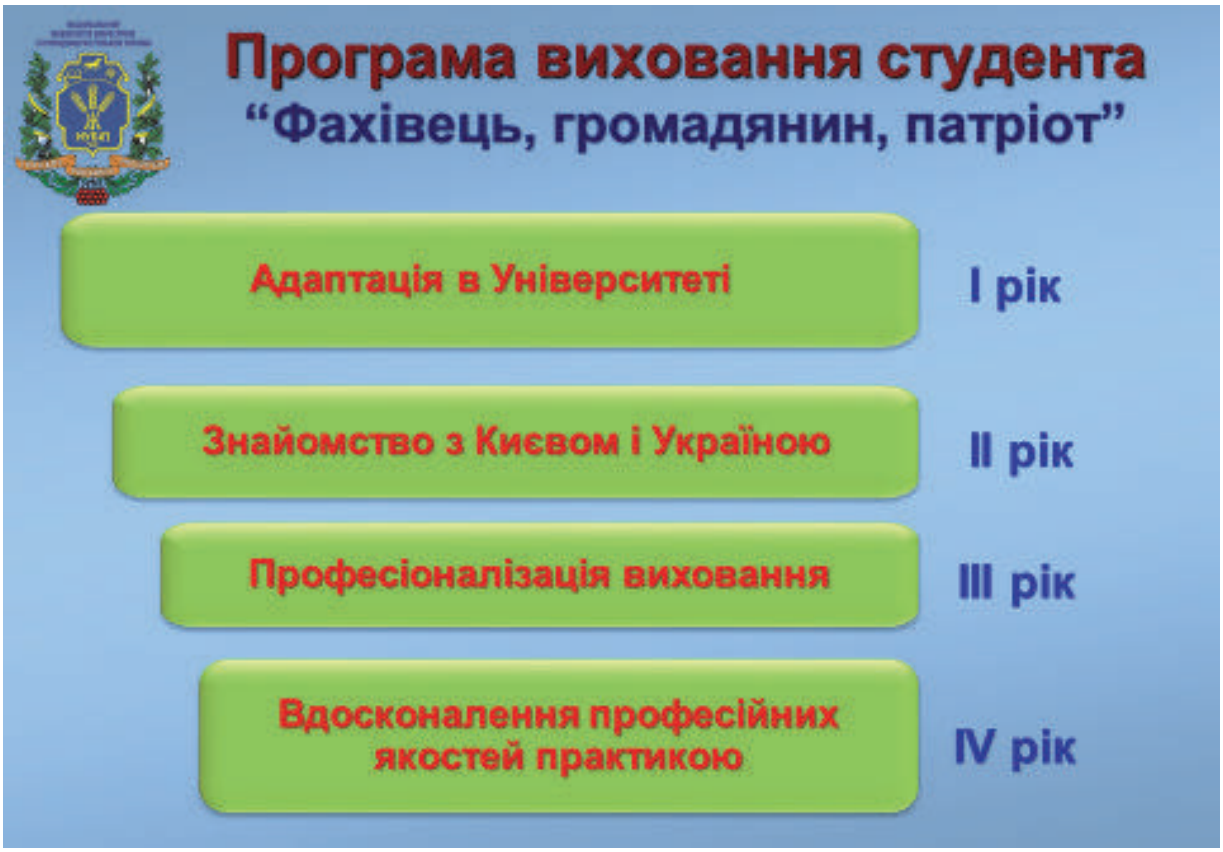

Рис. 43. Концепція виховної роботи у НУБіП України

Програма передбачає чітку взаємодію деканатів, центру виховної роботи, студмістечка, коледжів, інститутів, студентського самоврядування, кафедр культурології, військової підготовки,

фізичного виховання, кураторів навчальних груп спрямована на всебічний розвиток студента.

Значна роль у розвитку духовного, морально-патріотичного виховання молоді в звітному періоді була приділена розвитку студентського самоврядуваня **(рис. 44)**.

Рис. 44. Студентське самоврядування в Університеті

Студентська організація (СО) НУБіП України разом із відокремленими підрозділами налічує 17 609 студентів. Щороку студенти на демократичній основі обирають голову організації, формують основні завдання спільної діяльності, визначають пріоритети. У вересні 2018 р. головою СО НУБіП України було обрано студента механіко-технологічного факультету Максима Паламарчука. Організації надано окреме приміщення, необхідне обладнання та майно.

Слід зазначити, що для залучення студентів - мешканців гуртожитків до проведення заходів, спрямованих на поліпшення житлових та санітарно-побутових умов, проведення виховної,

культурно-масової, спортивної роботи, організації відпочинку, пропаганди здорового способу життя, надання допомоги адміністрації у кожному гуртожитку обрано студентську раду.

Неординарною подією в житті Університету стало започаткування Школи лідерства. Нові можливості щодо формування лідерських якостей, підприємництва у студентства, виступи топ-менеджерів компаній, відомих вчених, політиків, державних діячів, громадських діячів для десятків наших студентів – це кращий практичний досвід підготовки високоякісних менеджерів **(табл. 33)**.

Таблиця 33

Школа лідерства НУБіП України

Дата	Гість	Тема виступу
28.02.2018	Томенко Микола Володимирович	«Геополітична ситуація в світі: виклики для України – її безпеки та соціально-економічного розвитку»
13.03.2018	Мельник Юрій Федорович	«Світоглядні виміри лідерства в реаліях XXI століття»
27.03.2018	Мороз Олександр Олександрович	«Бізнес і влада повинні бути розмежовані»
10.04.2018	Козаченко Леонід Петрович	«Феномен лідерства крізь призму глобальних викликів сучасності»
24.04.2018	Представники міжнародного волонтерського руху «Inner Peace Day» з Франції, Італії та Бельгії	«Україна і світ»

В університеті регулярно проводяться зліти лідерів студентського самоврядування, відмінників аграрної освіти. 24-27 травня 2017 року на базі НУБіП України відбувся XIX зліт студентських лідерів аграрної освіти. Студентські активи факультетів зустрічали найкращих представників навчальних закладів аграрного напрямку з усієї України. Учасники Зльоту були задіяні у дискусійних клубах різної тематики,

екскурсіях, психологічних тренінгах, відвідали дитячий будинок, прийняли участь у святкуванні Дня Університету **(рис. 45)**.

Рис. 45. XIX Зліт студентських лідерів аграрної освіти

У звітному періоді з'явилися нові ініціативи, традиції – започатковано прийняття Присяги студента, започатковано День Університету (остання п'ятниця травня).

29 травня 2015 р. колектив вперше відзначив **День Університету**. Відтоді це свято стало гарною щорічною традицією **(рис. 46)**.

Велика увага ректоратом приділялася військово-патріотичному вихованню, розвитку волонтерського руху, допомозі підшефним військовим підрозділам в зоні АТО.

Слід відзначити результати діяльності кафедри військової підготовки Університету (завідувач Есаулов А. О.) **(рис. 47)**, на якій, за програмою підготовки офіцерів запасу в 2018-2019 н.р., навчається 531 студент. Вцілому за період з 2014 по 2019 н.р. на кафедрі навчалося 3628 студентів.

З 1 вересня 2018 р. на кафедрі військової підготовки за рахунок державного бюджету за ініціативою ректорату відкрита підготовка фахівців ветеринарної медицини зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Урочисте святкування «Дня Університету», 2016 рік

Урочисте святкування «Дня Університету», 2017 рік

Рис. 46. День Університету

Рис. 47. Результати діяльності кафедри військової підготовки

Серед пріоритетних завдань, які ставив колектив у звітному періоді, орієнтуючись на національне, громадянсько-патріотичне, морально-етичне та естетичне виховання, стало набуття студентами соціального досвіду, засвоєння духовних надбань народу, формування рис громадянина України, відчуття духовної єдності поколінь, володіння рідною мовою та культурою мовлення.

Як Вам відомо, під час нищівної пожежі у 3-му навчальному корпусі (жовтень 2013 р.), кімнати, в яких розміщувався музей Університету, були повністю знищені, більшість експонатів не підлягала реконструкції. Після тривалої копіткої роботи над відновленням історичного музею 1 вересня 2018 р. у День знань ректором НУБіП України та випускником університету Олександром Морозом було відкрито практично новостворений Музей історії Університету **(рис. 48)**. За більше ніж півроку своєї роботи музей прийняв понад 5 тисяч відвідувачів, серед них – студенти і випускники університету, державні та закордонні делегації. Варто додати, що музей проводить активну популяризаційну, виховну та освітню роботу, яка представлена у вигляді місцевих виставок, присвячених історичним подіям і персоналіям, та написанні науково-популярних статей, які розміщені на головному сайті університету.

Окрім освітнього й наукового процесів, студенти за роки, що минули, брали активну участь у громадському, культурному та спортивному житті Університету. Більш як 3 тисячі з них залучено до постійної участі в художніх колективах і творчих студіях, 12 з яких отримали «Гран-прі» міжнародних та Всеукраїнських творчих конкурсів. Традиційний міжнародний фестиваль художньої творчості «Голосіївська весна» - став за цей період надзвичайно популярним і серед студентства, і викладачів.

З метою організації та проведення змістовного дозвілля в університеті регулярно відбуваються масові заходи, виступи художньої самодіяльності, зустрічі з ветеранами війни, тематичні вечори, спортивні змагання, дискотеки. Цьому сприяє створена відмінна матеріальна база навчального корпусу № 3.

Рис. 48. Урочисте відкриття Музею історії НУБіП України

Під керівництвом таких знаних особистостей як народні артисти України Вадим Крищенко, Наталія Шелепницька, заслужений артист України Роман Рудий та інших, не менш талановитих їхніх колег, на кафедрі культурології працюють вокально-інструментальні ансамблі, художні колективи та гуртки, народний театр «Березіль» **(рис. 49)**.

Важливе значення у **вихованні молоді має фізична підготовка та заняття спортом**. Щорічно кращі спортсмени університету приймали участь у чемпіонатах, кубках України в складі збірних команди міста Києва або виступили окремою командою університету у таких видах спорту: перетягування канату, черлідинг, волейбол (чоловіки), легка атлетика, баскетбол, футзал (чоловіки, жінки). Команди НУБіП України постійно входять до трійки лідерів, про що свідчать результати змагань. Пишаємося перемогами наших збірних, це дійсно вагомі здобутки та результати наполегливої праці, важких незчисленних тренувань **(рис. 50)**.

Рис. 49. Творчі колективи Університету

Рис. 50. Спортивні досягнення студентів Університету

Студенти, аспіранти вдало демонстрували свою силу на міжнародних чемпіонатах, чемпіонатах України з боксу, хортингу, гирьового спорту, важкої атлетики та чемпіонатах Європи зі спортивного радіоорієнтування, кіокушин карате **(рис. 51)**.

У 2017 р. вперше було проведено турнір з шахів «Шаховий король» серед НПП та студентів, за підсумками якого створено шаховий клуб. У травні 2018 р. в Університеті пройшов шаховий турнір під символічною і промовистою назвою «120 шахістів – 120-річчю університету». За звання сильнішого у ньому змагалися 60 викладачів і 60 студентів, до яких приєдналися 18 іноземних студентів НУБіП України, які виставили команду «Легіон 2018». До її складу увійшли громадяни Гани, Китаю, Камеруну, Йорданії, Таджикистану. Таким чином турнір став міжнародним **(рис. 52)**.

Рис. 51. Спортивні досягнення студентів Університету

Рис. 52. Шаховий турнір «120 шахістів – 120-річчю університету»

Серед головних подій звітного періоду варто виокремити встановлення **рекорду України з одночасної масової гри у шахи** студентами та викладачами (за шахові дошки сіли 752 учасники) **(рис. 53)**. Рекорд було зареєстровано президентом Національного Реєстру Рекордів Валентином Щербачовим.

На кафедрі фізичного виховання працюють 19 секцій з різних видів спорту. Для залучення студентів **(табл. 34)** та НПП до занять спортом організовано спортивно-масові заходи: спартакіада студентів та спартакіада «Здоров'я». За п'ять років починаючи з 2014 року кількість цих заходів було збільшено вдвічі. Спартакіаду студентів розширено такими видами змагань як шведська естафета, військово-патріотичні змагання, краща академічна група, легкоатлетична естафета «Золота осінь». До загально-університетських спортивних заходів увійшли змагання першокурсників на «День знань», на Кубок проректорів НУБіП України з нагоди Дня студента, Шаховий король НУБіП, 15-борство.

Таблиця 34

Кількість студентів, що відвідують заняття з фізичного виховання

Навчальний рік	Кількість студентів I-II курсу всього, осіб	Основна група, осіб	Спеціальна мед. група, осіб	Звільнені, осіб
2014/2015	3029	2716	283	30
2015/2016	3265	2827	402	36
2016/2017	3325	2907	365	53
2017/2018	3257	2904	303	50
2018/2019	3999	3595	302	102

Рис. 53. Визначні події Університету у 2018 році

За звітний період у НУБіП України працювали 24 спортивні секції. У 24 збірних командах займались 342 особи (бакалаври, магістри, аспіранти), які мають таку спортивну кваліфікацію: заслужений майстер спорту України (Олександра Пархоменко – радіоспорт), майстер спорту України міжнародного класу (Олександр Свинаренко, кіокушинкай карате), 13 майстрів спорту України (Андрій Меженський, Олександр Поміркований – карате кіокушин; Тетяна Петрович – бокс; Олександр Андросович, Павло Нагієв, Іван Кузьміч, Дмитро Федорчук, Михайло Федорчук, Єдуард Іванюк, Ігор Приходько, Роман Бученко, Олександр Гудзь – перетягування канату; Михайло Сятиня - хортинг), 29 кандидатів у майстри спорту України (боротьба вільна, волейбол (чоловіки), важка атлетика, гирьовий спорт, танцювальна аеробіка, перетягування канату, теніс настільний, хортинг, шахи), 40 спортсменів першого спортивного розряду (баскетбол (чоловіки), боротьба вільна, волейбол (чоловіки і жінки), важка атлетика, гирьовий спорт, легка атлетика, спортивне орієнтування, теніс настільний).

Багато десятиліть в університеті успішно працює туристичний клуб «Барс».

Науково-педагогічні працівники і співробітники університету мають можливість займатись безкоштовно 2-3 рази на тиждень у будні та вихідні дні в оздоровчих групах з ігрових видів спорту: волейбол, баскетбол, бадмінтон, міні-футбол, теніс настільний на відкритих ігрових майданчиках і в ігровій залі навчального корпусу № 9 (спортивний корпус).

Матеріально-технічна база спортивного комплексу Університету щорічно поліпшується **(рис. 54)**.

Рис. 54. Відновлення спортивного комплексу НУБіП України

Велика увага приділялась побутовим умовам студентства. **Студентське містечко НУБіП України** – комплекс гуртожитків (всього 14, два з яких – готельного типу) з житловими приміщеннями, місцями загального користування, закладами громадського харчування, медичного і побутового обслуговування, спортивними кімнатами та іншими будовами, що входять в цей комплекс.

Студентське містечко в повному обсязі забезпечує житлом всіх студентів, що його потребують. До гуртожитків студентського містечка поселяють кожного року співробітників та членів їх сімей, які мають потребу у житлі. Кількість студентів, які проживають у студентських гуртожитках Університету протягом 2014-2019 років приведено на **рисунку 55**.

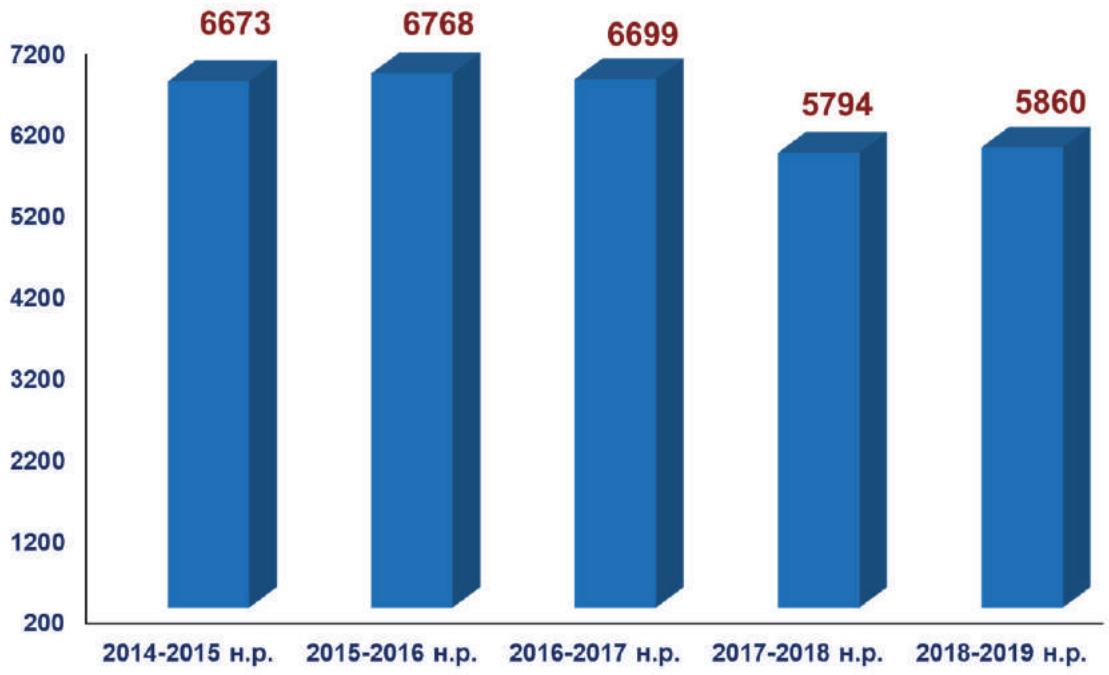

Рис. 55. Кількість мешканців у студентських гуртожитках Університету (№№ 1-11) у 2014-2019 роках, осіб

Деяке зменшення числа проживаючих пояснюється зростанням студентів із столиці та Київської області.

У гуртожитках створені необхідні умови для плідного навчання: студенти готуються до занять у читальних залах, в яких є вільний доступ до безкоштовного інтернету і т. ін. Але ситуація залишається непростою. Мусимо замінити меблі, придбати нову білизну, підтримувати необхідний санітарний стан. Це головні завдання ректорату, студентської організації. На **рисунках 56-59** відображено заходи та дії, що спрямовані на покращення житлових і побутових потреб студентів, функціонування гуртожитків в цілому протягом 2014-2019 року.

Закуплено:

- Меблі (шафи, ліжка, тумби, полиці)
- Письмові столи
- Стільці на металевій основі
- Електричні індукційні електроплити для 11 гуртожитків – 65 од.
- Кухонні газові плити – 120 од.
- Кухонні столи – 33 од.
- Led-лампи та світильники для гуртожитків
- Матраци, подушки
- Будівельні матеріали для ремонтних робіт в гуртожитку
- Металопластикові вікна в гуртожитках №№ 1, 6, 9,10, 11
- Електробойлери ємкістю по 750 л на всі студентські гуртожитки
- Кожного року організовано закуповуються: канцелярські товари, миючі та дезінфікуючі засоби

Виготовлено:

- М'який інвентар (покривала, простині, наволочки, рушники, штори)
- Меблі (меблевим цехом університету)
- Табуретки для всіх гуртожитків
- Міжкімнатні двері для студентських кімнат в гуртожитках (столярним цехом університету)

Проводяться заходи:

- з дезінфекції, дезінсекції та дератизації (щомісячно) в гуртожитках
- прання білизни (щомісячно)

Рис. 56. Заходи та дії спрямовані на покращення житлових і побутових потреб студентів Університету

Гуртожиток № 1

- Капітальний ремонт фасаду
- Встановлено місце для паління біля гуртожитку №1
- Часткове встановлення металопластикових вікон
- Замінено електропроводку та зроблено капітальний ремонт житлових кімнат
- Встановлення камер відеоспостереження

Гуртожиток № 2

- Замінено підлогове покриття 1 поверху
- Капітальний ремонт МЗК правого стояка
- Доутеплення фасаду
- Часткова заміна дверей в студентських кімнатах

Гуртожиток № 3

- Доутеплення фасаду
- Заміна підлогового покриття по всіх коридорах
- Капітальний ремонт жіночої душової кімнати
- Встановлення камер відеоспостереження

Гуртожиток № 4

- Капітальний ремонт фасаду
- Капітальний ремонт даху
- Часткова заміна плитки на сходових клітках
- Часткова заміна дверей в студентських кімнатах
- Капітальний ремонт кімнат для поселення аспірантів
- Розпочато заміну електропроводки та капітальний ремонт кімнат
- Встановлено решітки на балконах 2-го поверху в гуртожитку

Рис. 57. Перелік ремонтних робіт у студентських гуртожитках протягом 2014-2019 років

Гуртожиток № 5

- Доутеплення фасаду
- Заміна вхідних дверей
- Капітальний ремонт чоловічої кімнати
- Косметичний ремонт сходового маршу 1-2 поверх
- Встановлення камер відеоспостереження

Гуртожиток № 6

- Відремонтовано вхідну частину
- Капітальний ремонт даху
- Заміна металопластикових вікон
- Часткова заміна дверей в студентських кімнатах
- Капітальний ремонт МЗК права сторона та частково ліва сторона
- Встановлено камери (в кількості 28 од.) відеоспостереження

Гуртожиток № 7

- Циклювання підлоги на коридорах (1, 3, 4 поверхів)
- Утеплення даху
- Капітальний ремонт місць загального користування
- Капітальний ремонт жіночої і чоловічої душових кімнат
- Ремонт каналізаційної системи в підвальному приміщенні
- Часткова заміна дверей в студентських кімнатах

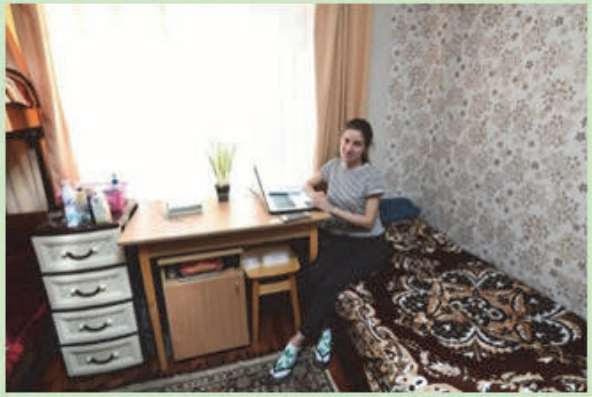

Гуртожиток № 8

- Часткова заміна вікон
- Капітальний ремонт лівої сходової клітини
- Капітальний ремонт 1-го поверху
- Розпочато капітальний ремонт даху
- Встановлення камер відеоспостереження
- Часткова заміна дверей в студентських кімнатах

Рис. 58. Перелік ремонтних робіт у студентських гуртожитках протягом 2014-2019 років

Гуртожиток № 9

- Капітальний ремонт даху
- Капітальний ремонт жіночої і чоловічої душової кімнати
- Часткова заміна вікон
- Ремонт житлових кімнат для поселення студентів іноземців і студентів ННІ післядипломної освіти
- Встановлення камер відеоспостереження

Гуртожиток № 10

- Відремонтовано сходи в гуртожитку №10
- Капітальний ремонт 3 і 4 стояк
- Капітальний ремонт 3 блоків (24 кімнати)
- Часткова заміна вікон
- Частковий ремонт жіночої і чоловічої душових кімнат
- Ремонт покриття даху
- Часткова заміна дверей в студентських кімнатах

Гуртожиток № 11

- Капітальний ремонт даху
- Часткова заміна дверей студентських кімнат
- Часткова заміна вікон
- Капітальний ремонт 2 блоків (16 кімнат)
- Капітальний ремонт МЗК (туалети, умивальники) 4 стояк

Територія студентського містечка

- Часткове асфальтування прилеглої території
- Встановлення лавок для відпочинку біля гуртожитків №№ 2, 3, 8
- Облаштування відмостки навколо гуртожитків №№ 8,11 та частково навколо гуртожитку № 3
- Озеленення території навколо гуртожитків
- Зроблено спортивний майданчик між 5 і 6 гуртожитком

Рис. 59. Перелік ремонтних робіт у студентських гуртожитках протягом 2014-2019 років

Кадрове забезпечення

У 2018 році навчальний процес в Університеті забезпечувало 1357 викладачів, з яких 84 % мають наукові ступені, 33 академіки та член-кореспонденти державних академій наук, 24 заслужених діячів науки і техніки України, 256 докторів наук, 883 кандидата наук, 184 професори та 671 доцент **(рис. 60, 61, табл. 35)**.

За 5 років збільшилась кількість докторів наук на 2 % від загальної кількості науково-педагогічних працівників; на 3 % дещо зменшилось число викладачів без наукового ступеня та вчених звань.

Таблиця 35

Академіки та член-кореспонденти державних академій наук

Звання	Чисельність, осіб				
	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Академіки НААН України	16	16	16	12	10
Академіки НАПН України	-	-	-	2	2
Член-кореспонденти НАН України	3	3	3	3	4
Член-кореспонденти НААН України	18	18	16	18	16
Член-кореспонденти НАПН України	-	-	1	1	1
Разом	37	37	36	36	33

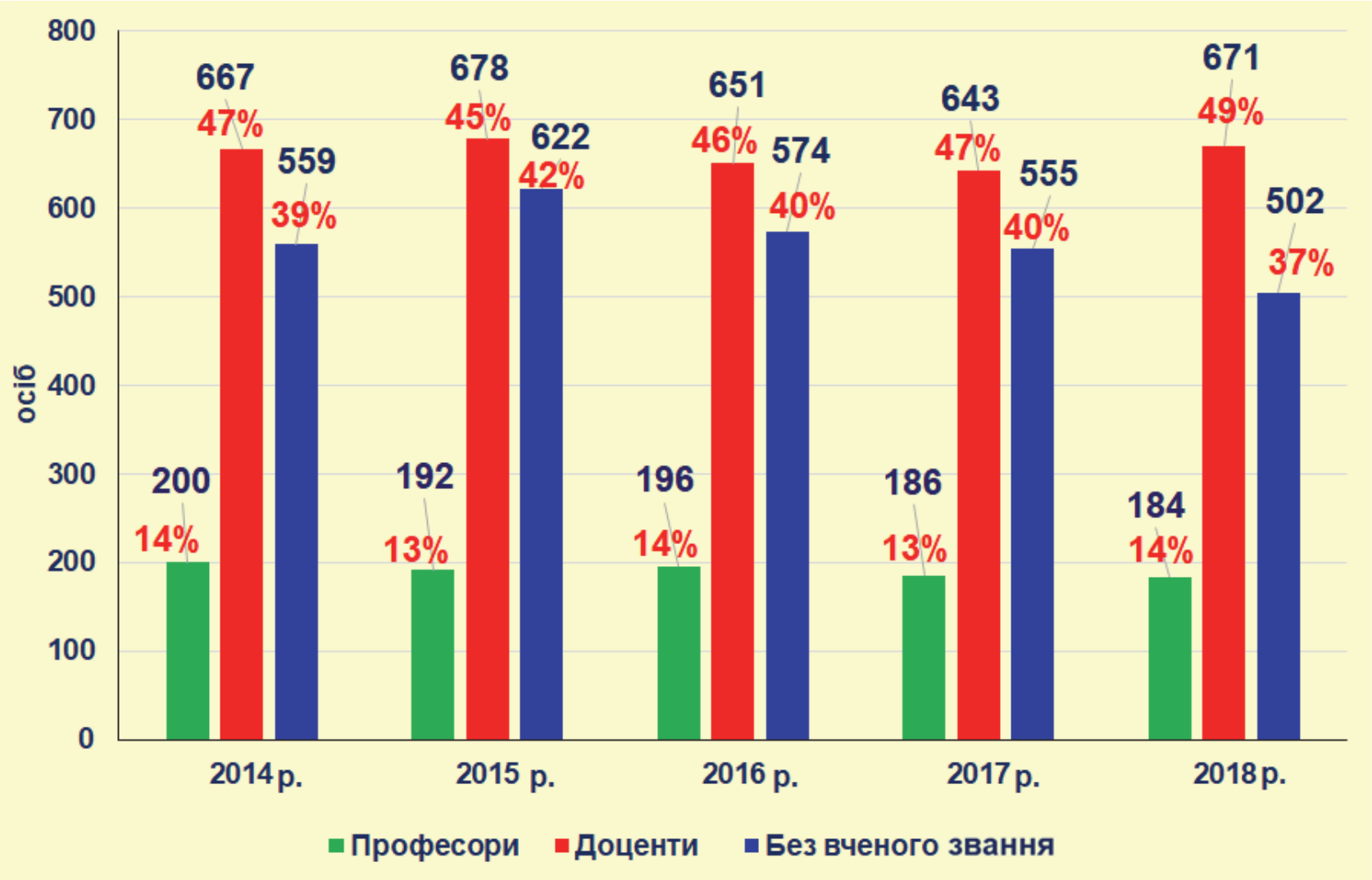

Рис. 60. Якісний склад науково-педагогічних працівників Університету

Рис. 61. Якісний склад науково-педагогічних працівників Університету

Ректоратом приділялась значна увага стимулюванню творчо працюючих працівників, вчених, викладачів.

Дані **таблиці 36** демонструють кількість нагород, які отримали вчені, викладачі, співробітники Університету за минулі роки. Без сумніву – це визнання заслуг колективу і його працівників!

Таблиця 36

Співробітники Університету, які у 2015-2018 рр. були відзначені державними нагородами, відзнаками

Нагороди і відзнаки	2015-2018 рр.
Державні нагороди	31
Відзнаки Кабінету Міністрів України	14
Відзнаки Верховної Ради України	37
Відзнаки Міністерства освіти і науки України	198
Відзнаки Міністерства аграрної політики і продовольства України	31
Відзнаки Київського міського голови	47
Відзнаки Голосіївської районної в м. Києві державної адміністрації	57
Відзнаки Київської обласної державної адміністрації	13
Відзнаки Ради національної безпеки і оборони України	10
Почесні грамоти і Подяки НУБіП України	1127

Разом із тим перед колективом стоять непрості завдання кадрового оновлення, запрошення до роботи в університеті кращих вчених, підготовки молодої зміни, вирішення низки соціальних проблем.

Інноваційна діяльність та практична підготовка студентів

Впродовж п’яти років, з 2014 по 2018 рік ректорат приділяв особливу увагу поліпшенню бази практичної підготовки студентів у навчально-дослідних господарствах Університету. За цей період НДГ вийшли із стану збитковості і кризи (12 млн грн боргів), в якій вони перебували до 2014 року.

За п’ять років значно зросли надходження коштів від виробленої продукції навчально-дослідними господарствами Університету **(рис. 62)**.

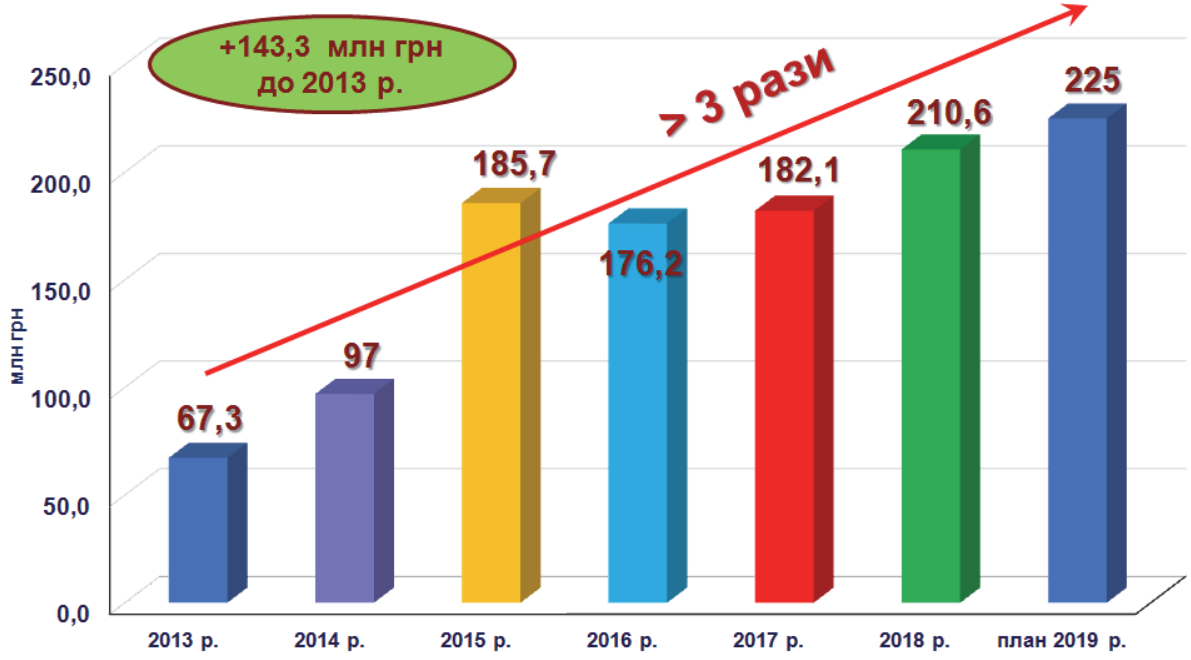

Рис. 62. Динаміка надходжень коштів від реалізації продукції НДГ Університету (разом з ВП «Боярська лісова дослідна станція»), млн грн

У 2018 році загальна сума надходжень склала 210,6 млн грн. У порівнянні із 2017 роком ця прибавка становить 28,5 млн грн, тобто 16 %, а до 2014 року надходження зросли у 2,2 рази. Кращими показниками відзначились Боярська лісова дослідна станція - 76,5 млн грн, Великоснітинське НДГ - 65,7 млн грн та Агрономічна дослідна станція - 34,8 млн грн. Ніжинський агротехнічний інститут у 2018 році на 1 бюджетну гривню заробив 1 грн 50 коп.

Загалом в усіх НДГ, починаючи з 2014 року, спостерігається позитивна динаміка збільшення надходжень від реалізації сільськогосподарської продукції. Так, у порівнянні з 2014 роком вони зросли майже у 3 рази або на 87,1 млн грн і досягли 135 млн грн, порівнюючи з 2013 роком відмічається зріст майже у 5 разів **(рис. 63)**.

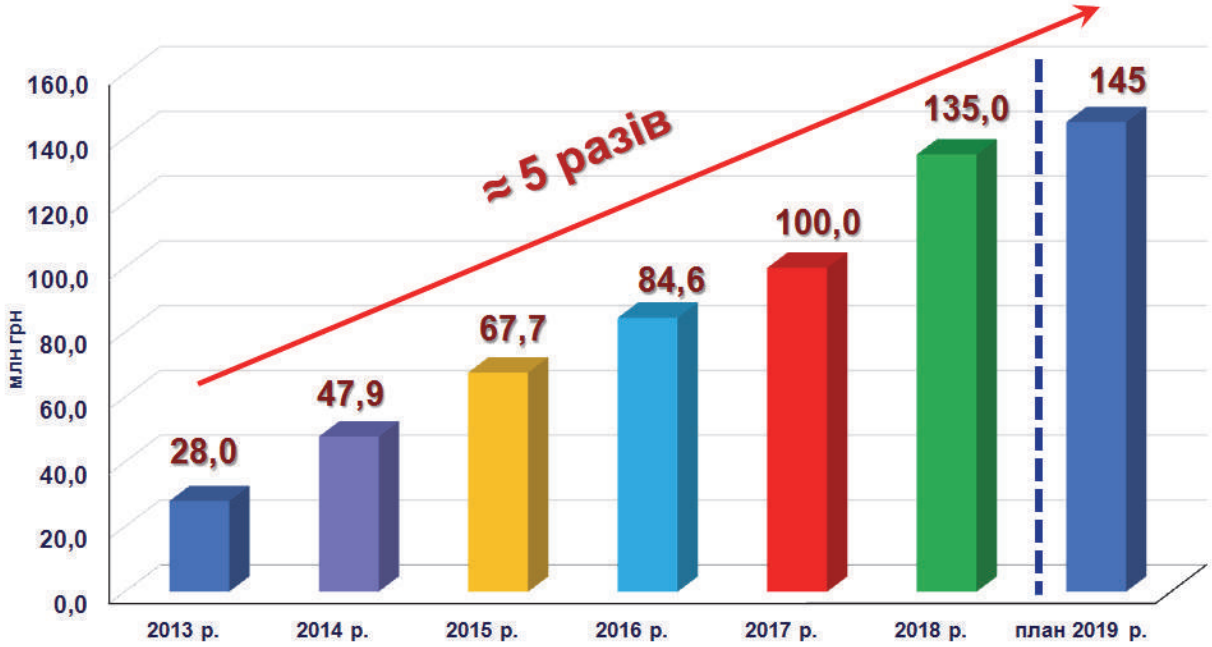

Рис. 63. Динаміка надходжень коштів від реалізації продукції НДГ Університету (без ВП «Боярська лісова дослідна станція»), млн грн

Завдяки науковій організації праці, новим технологіям з 2014 до 2018 року в НДГ спостерігається стійка позитивна динаміка нарощування виробництва продукції рослинництва в середньому на 11-16 млн грн на рік. У 2018 році виручка від реалізації рослинницької продукції склала 60,8 млн грн, що на 31 % або 14,4 млн грн більше у порівнянні із минулим роком. За п’ять років виручка від реалізації продукції рослинництва в НДГ зросла втричі.

Щорічні темпи зростання виручки від реалізації продукції тваринництва складають в середньому 45%. У порівнянні з 2014 роком виручка зросла майже на 30 млн грн і становить 52,6 млн грн **(рис. 64)**.

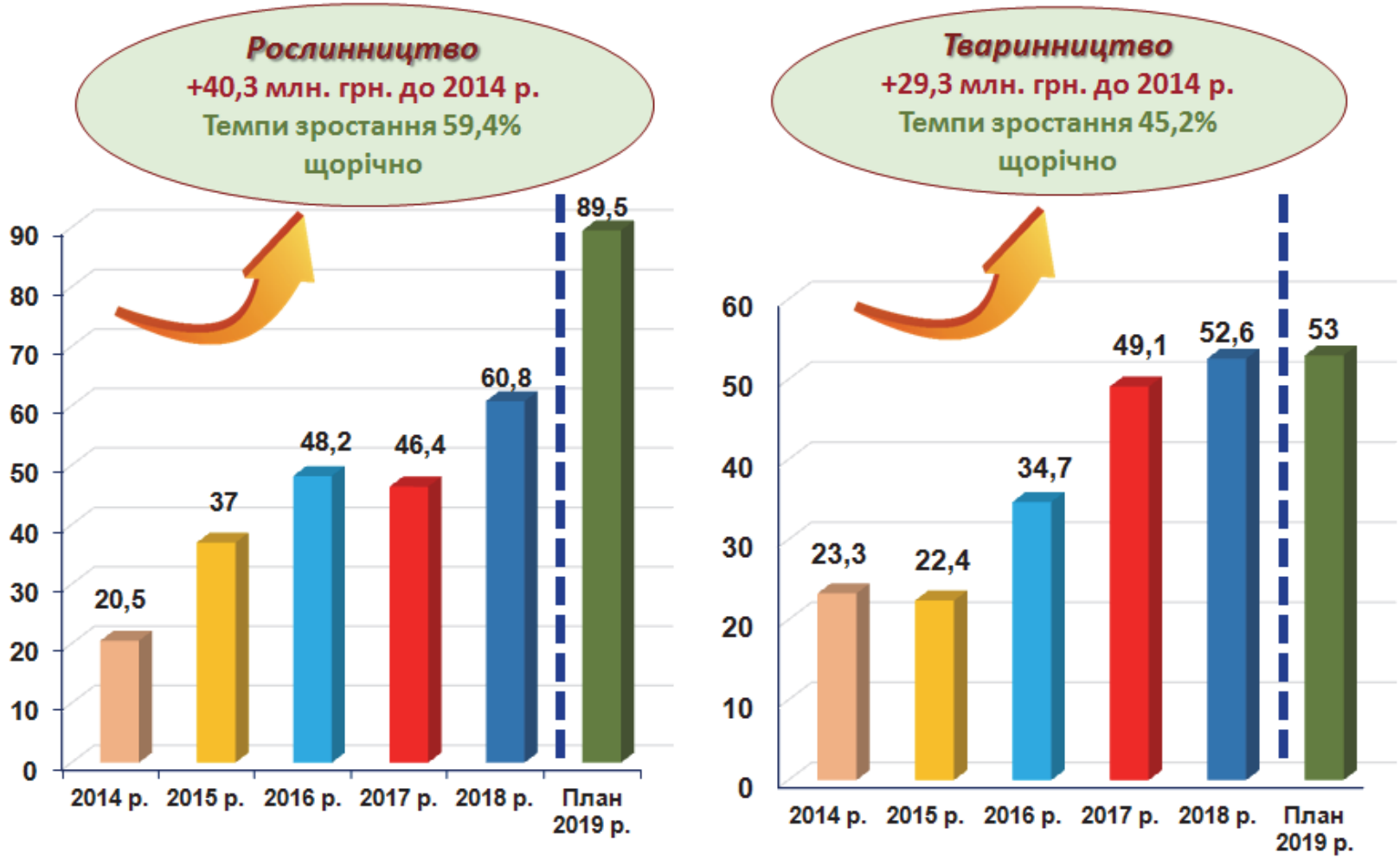

Рис. 64. Динаміка виручки від реалізації сільськогосподарської продукції у НДГ Університету (за галузями), млн грн

У 2018 році виручка на 1 га ріллі в НДГ виросла більш ніж втричі порівняно з 2014 роком і склала 28,7 тис. грн. Середнє значення цього показника по Україні становить 18,4 тис. грн, а в підрозділах НААН – 12 тис. грн на 1 га. Кращих результатів досягли Агрономічна дослідна станція - 32,0 тис. грн/га, Великоснітинське НДГ - 27,0 тис. грн/га та Ніжинський агротехнічний інститут – 17,0 тис. грн/га **(рис. 65)**.

Рис. 65. Динаміка виручки на 1 га ріллі, тис. грн

Виручка на одного працівника за п’ять років зросла на 202 тис. грн і у 2018 році становила 287 тис. грн. Кращими показниками відзначились Боярська лісова дослідна станція – 589 тис. грн на 1 працівника, Агрономічна дослідна станція – 518 тис. грн, Ніжинський агротехнічний інститут – 470 тис. грн, Великоснітинське НДГ – 417 тис. грн на одного працівника.

Вперше за десятки років у господарствах НУБіП України отримано валовий збір зернових та технічних культур у кількості

17 345 тонн, що на 4 316 тонн більше 2017 року та вдвічі більше 2014 року.

Починаючи з 2017 року НДГ працюють без залучення у виробництво кредитних коштів. Це свідчить про вихід на достатньо стабільний рівень забезпечення фінансування виробничих процесів власними силами.

Стабільно зростає у навчально-дослідних господарствах з 2014 року урожайність зернових. У 2018 році даний показник становив 61,1 ц/га, що на 17 ц/га більше попереднього року та на 27,7 ц/га більше ніж у 2014 році. Темпи зростання урожайності в середньому становлять 36,6% щорічно **(рис. 66)**.

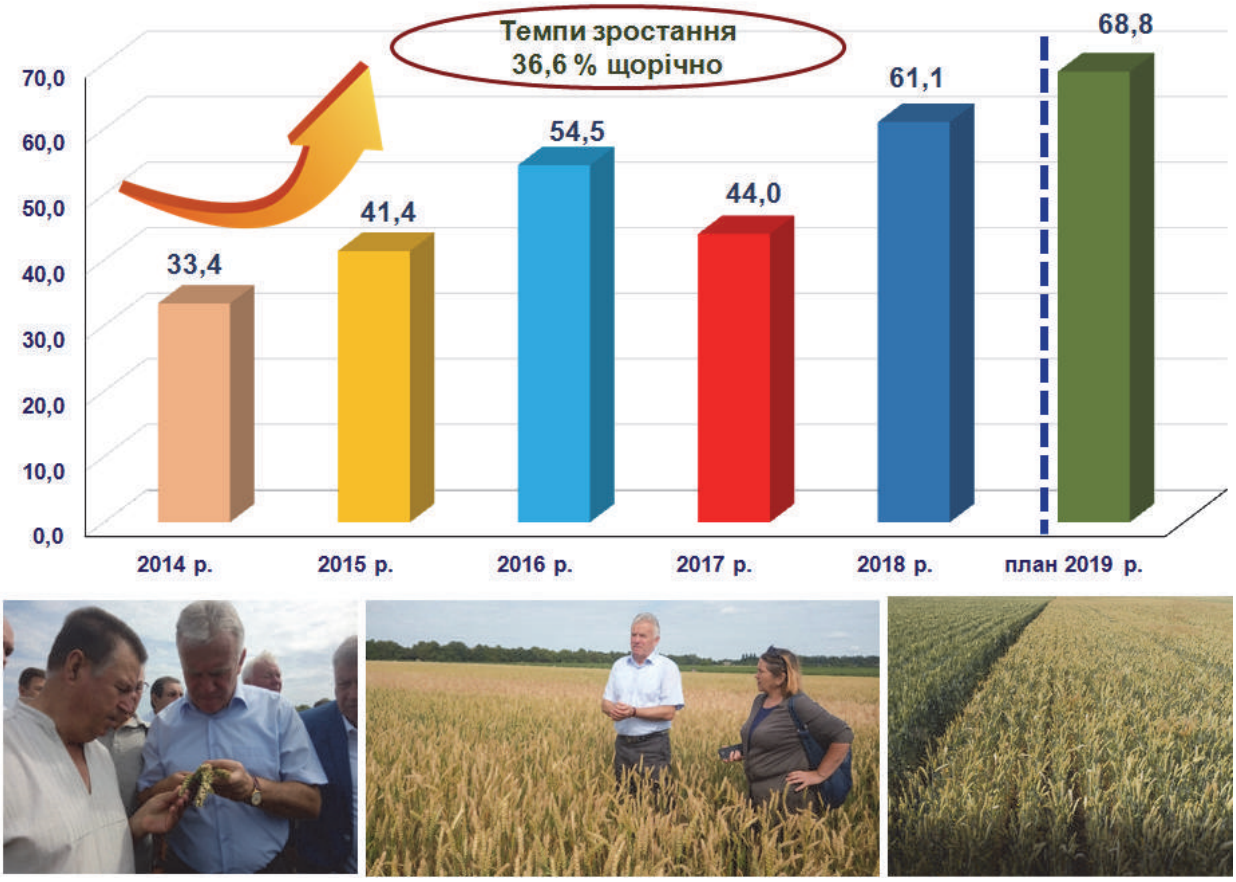

Рис. 66. Динаміка урожайності зернових культур у НДГ Університету, ц/га

Найвищу урожайність у 2018 році отримали у Агрономічній дослідній станції – 85,4 ц/га, що втричі більше за показник 2014 року, Великоснітинському НДГ 65,9 ц/га – підвищення урожайності майже

у 2 рази порівняно з 2014 роком, та Ніжинському агротехнічному інституті - 50,8 ц/га. Інші господарства також мають дещо меншу, проте щорічну позитивну динаміку зростання урожайності зернових культур.

Отримані результати сприяють тому, що студенти на практиці знайомляться із новітніми технологіями, отримують необхідні умови та навички. У тваринництві темпи підвищення надою на одну фуражну корову за п'ять років становлять в середньому близько 30 % **(рис. 67)**.

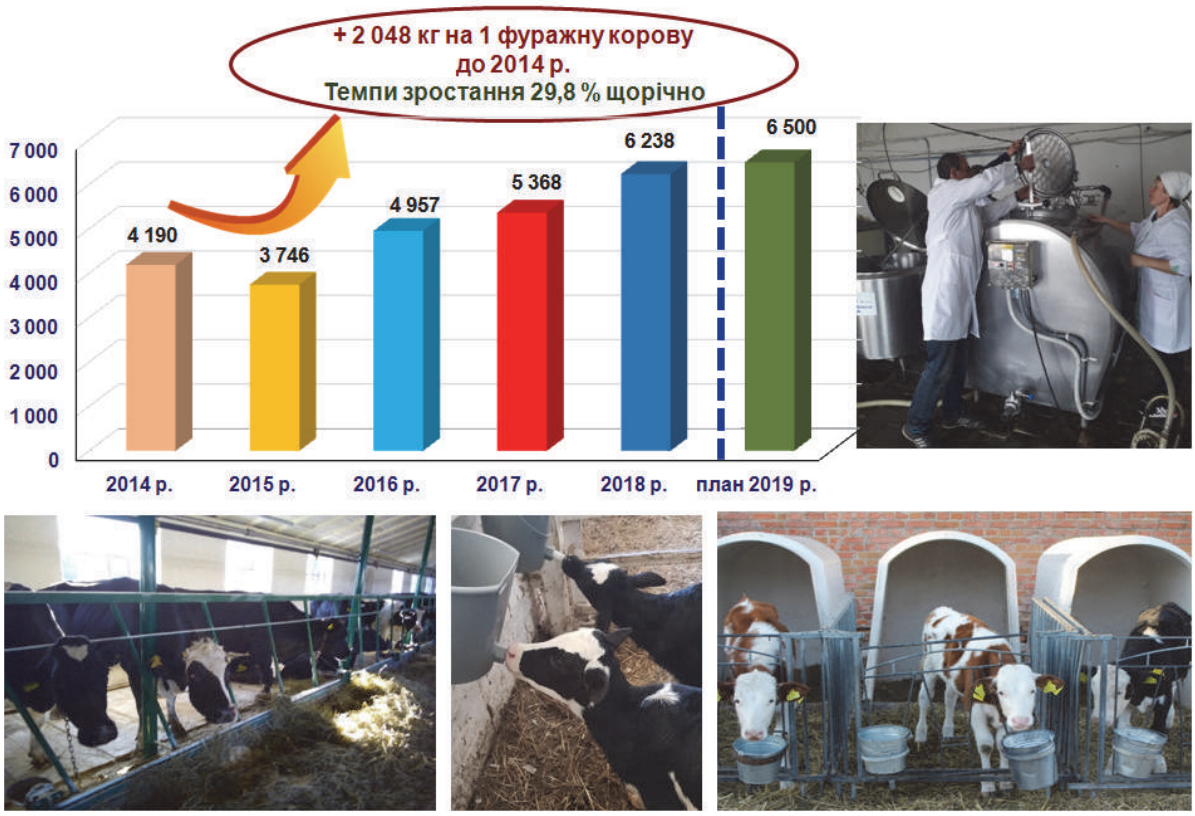

Рис. 67. Надій молока на одну фуражну корову у НДГ Університету у 2014-2018 рр., кг

У кількісному виразі надій на одну фуражну корову з 2014 року зріс на 2 048 кг і становив у 2018 році 6 238 кг. Найвищі надої у 2018 році отримано у НДГ «Ворзель» – 6 956 кг, Великоснітинському НДГ – 6 688 кг та Агрономічній дослідній станції – 6 041 кг. У 2019 році НДГ планують закріпити досягнуті позиції та зміцнити їх. Для підвищення продуктивності та якості тваринництва у

Великоснітинському НДГ та Ніжинському агротехнічному інституті закуплено племінні нетелі у кількості 141 і 23 голови відповідно. І вперше отримана державна підтримка галузі у розмірі 2,5 млн грн!

У 2018 році в НДГ відбулися позитивні зрушення щодо поліпшення технічного та технологічного оснащення виробництва: створений деревообробний підрозділ, придбані міксери для покращення кормоприготування та будиночки для комфорту утримання телят. Так, Великоснітинським НДГ залучено до модернізації виробництва у рослинництві і тваринництві понад 11,2 млн грн, Ніжинським агротехнічним інститутом придбано та відновлено обладнання та техніки більш як на 2 млн грн, на ремонт гуртожитку для студентів у Агрономічній дослідній станції витрачено понад 1 млн грн, НДГ «Ворзель» використав на модернізацію молочно-товарної ферми понад 200 тис грн. Стабільне зростання виробничих та фінансових показників дозволило навчально-дослідним господарствам поліпшити якість практичного навчання, адже, в першу чергу, НДГ є базою практичної підготовки студентів – майбутніх виробничників. За останні три роки на базі НДГ пройшли практичну підготовку 11 375 студентів різних спеціальностей, 3 882 з яких у 2018 році.

Відокремлені підрозділи та навчально-дослідні господарства університету активно впроваджують у своїй роботі сучасні наукові розробки, використовуючи світовий досвід та досягнення науковців університету.

У ВП НУБіП України «Боярська лісова дослідна станція» для вирішення питань пов’язаних з масовим одержанням високоякісних рослин із використанням методів культури ізольованих клітин, тканин та органів in vitro створена Науково-дослідна лабораторія біотехнології **(рис. 68, 69)**. Діяльність лабораторії спрямована на науково-дослідну, науково-консультаційну, навчально-методичну та інформаційно-просвітницьку роботу. У 2018 році п’ять студентів НУБіП України пройшли на базі лабораторії переддипломні та виробничі практики.

Рис. 68. Наукова діяльність та практична підготовка студентів у Боярській лісовій дослідній станції

Рис. 69. Наукова діяльність та практична підготовка студентів у Боярській лісовій дослідній станції

У 2017 році Немішаївський агротехнічний коледж зайняв перше місце та був відзначений дипломом за кращу організацію та функціонування навчально-виробничої ферми серед аграрних технікумів і коледжів спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

В рамках німецько-українського співробітництва у сфері агроосвіти Немішаївський АТК співпрацює з Федеральним міністерством продовольства та сільського господарства Німеччини. З метою створення Центру підвищення кваліфікації та перепідготовки зроблено попередні розрахунки та отримано дозвільні документи на його будівництво для спільного використання з НМЦ «Агроосвіта» **(рис. 70)**. Окрім цього коледж планує створення сучасної навчально-науково-виробничої лабораторії на 100 корів молочного напряму продуктивності.

Рис. 70. Робочий візит Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич до Немішаївського агротехнічного коледжу

У 2018 році відбулося відкриття сучасної навчально-науково-виробничої лабораторії «Екстракон» на базі Великоснітинського НДГ **(рис. 71)**. У реконструкцію приміщення господарство вклало понад 1,3 млн грн. Основним завданням лабораторії є розробка сучасних мікробіологічних добрив на базі консорціуму мікроорганізмів для поліпшення стану ґрунтів і підвищення їх родючості. На базі новоствореної лабораторії з потужністю виробництва біопрепарату «Екстракон» 40 т/рік набуває розвитку комплекс наукоємних завдань з використання та активного впровадження аграрних біотехнологій. У 2019 році лабораторія забезпечить всі НДГ мікробіологічним добривом на пільговій основі, що дасть можливість підвищити урожайність та якість отриманої рослинницької продукції.

Рис. 71. Офіційне відкриття ННВЛ «Екстракон» у Великоснітинському НДГ ім. О.В. Музиченка за участі керівників МОН України, 2018 р.

Наукова діяльність в Агрономічній дослідній станції сконцентрована у міжкафедральній навчально-науково-виробничій

лабораторії «Дослідне поле» на площі понад 100 га **(рис. 72)**. Дослідження понад 20 видів рослин проводиться на 2 800 ділянках з метою випробування нових сортів та технологій в рамках виконання дипломних, аспірантських робіт та наукових тематик.

Рис. 72. Науково-дослідницька діяльність на дослідних полях Агрономічної дослідної станції (міжкафедральна навчально-науково-виробнича лабораторія «Дослідне поле»)

Однією з форм співпраці з провідними міжнародними насіннєвими фірмами в АДС є проведення спільних днів поля, які дозволяють вивчити потенціал сучасних сортів та гібридів та впровадити новітні технології землеобробки та вирощування. У 2017 році такий день поля був проведений із компанією Maisadur Semences, а у 2018 році спільно з фірмою Euralis. На 2019 рік планується проведення днів поля з залученням фірм Kuhn та Ragt Semences.

У АДС за підтримки науковців університету активно застосовуються сучасні системи точного землеробства **(рис. 73)**.

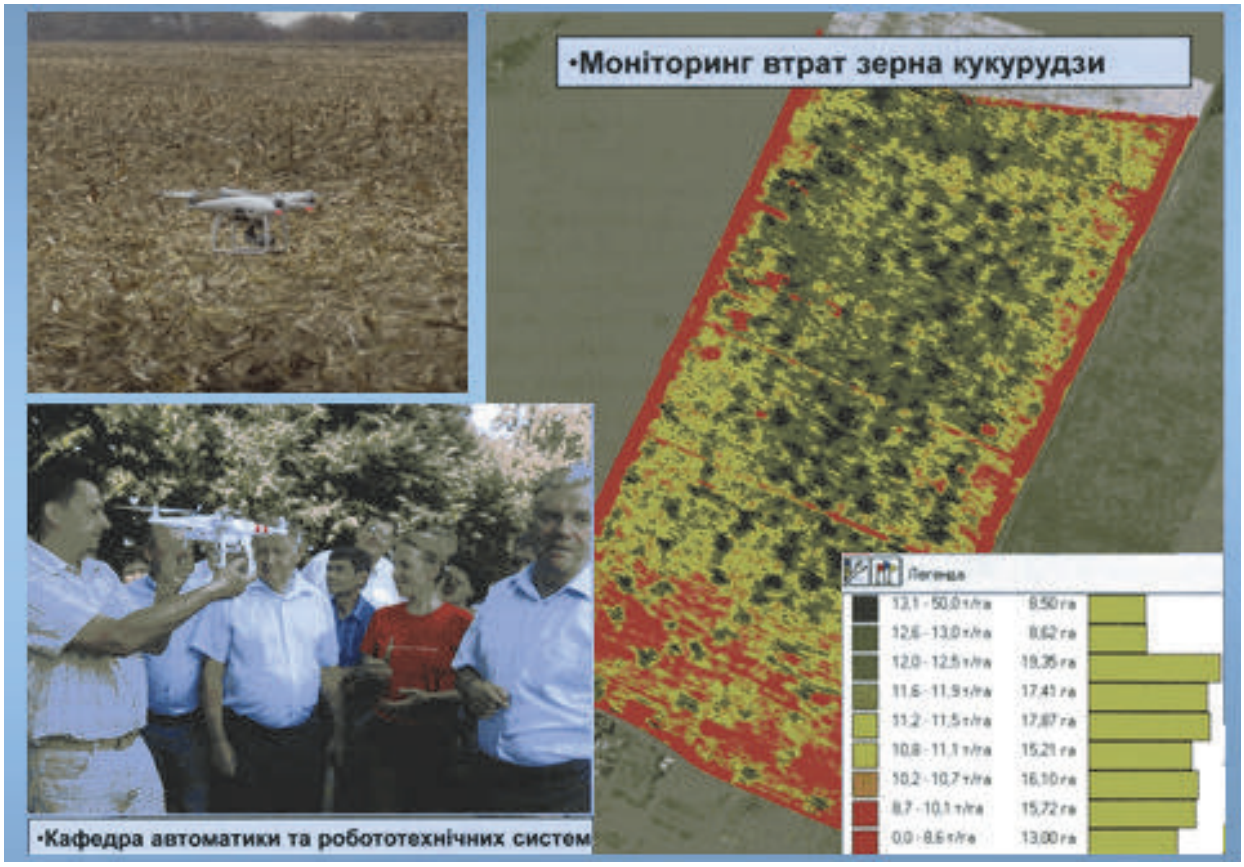

Рис. 73. Елементи точного землеробства в Агрономічній дослідній станції

У 2019 році навчально-дослідні господарства університету ставлять перед собою амбітні плани, виконання яких потребує максимальної концентрації наукового та виробничого потенціалу, високої якості виконання робіт та застосування передових сучасних технологій. Задача викладачів, науковців і фахівців-виробничників університету полягає у сприянні виконанню планів розвитку НДГ на цей рік.

Соціально-економічний розвиток та фінансова діяльність

На початок звітного періоду в червні 2014 року фінансово-економічна ситуація в Університеті була кризовою: залишок коштів на рахунку спеціального фонду становив приблизно 400 тис. грн, не вистачало коштів на виплату місячної заробітної плати; через банкрутство банку «Таврика» Університет втратив 8 млн грн, що на той момент було еквівалентно мільйону доларів; навчальний корпус № 3 після пожежі стояв руїною, інші навчальні корпуси і студентські гуртожитки не ремонтувалися багато років; навчально-дослідні господарства були глибоко збитковими і мали мільйонні борги з податку на додану вартість. Ревізія Державної фінансової інспекції за 2012 рік – І півріччя 2014 року виявила суттєві недоліки і порушення у фінансово-господарській діяльності.

З метою виходу з кризової ситуації Програмою розвитку Університету «Голосіївська ініціатива–2020» були визначені наступні завдання у фінансово-економічній діяльності: рішуче перебудувати систему управління; активізувати роботу щодо збільшення доходів спеціального фонду; забезпечити беззбитковість виробничо-господарської діяльності навчально-дослідних господарств; посилити контроль за раціональним використанням коштів; зміцнити матеріально-технічну базу; поліпшити умови навчання і проживання студентства.

Протягом п’яти років ректорат крок за кроком реалізовував поставлені завдання, в результаті чого: проведено комплекс заходів щодо оптимізації штатного персоналу, здійснено перерахунок плати за навчання на індекс інфляції, приведення вартості проживання в гуртожитках у відповідність зростаючим комунальним тарифам, окреслено більш чіткі, жорсткі плани для госпрозрахункових підрозділів, ліквідовано збиткові підрозділи, покращено роботу служби закладів харчування, проведено заходи з економії енергоносіїв, виведено на прибутковість навчально-дослідні

господарства, відбувся перехід на систему електронних публічних закупівель ProZorro. Всі фінансові документи оприлюднюються на офіційному сайті для громадського контролю.

Тобто, можна обґрунтовано стверджувати, що в цілому поставлені завдання вдалося виконати. Університет вчасно і в повному обсязі виконує всі фінансові зобов'язання. На початок 2019 року залишок спецфонду становив 65 млн грн, що дає можливість більш впевнено прогнозувати економічну ситуацію на найближчі роки. Як сказав Йоганн Ґете: «Цифри не керують світом, але вони показують, як управляється світ».

Фінансування Університету за всіма бюджетними програмами збільшилось за п'ять років у 2,5 рази: з 575 млн грн до 1,3 млрд грн **(рис. 74)**.

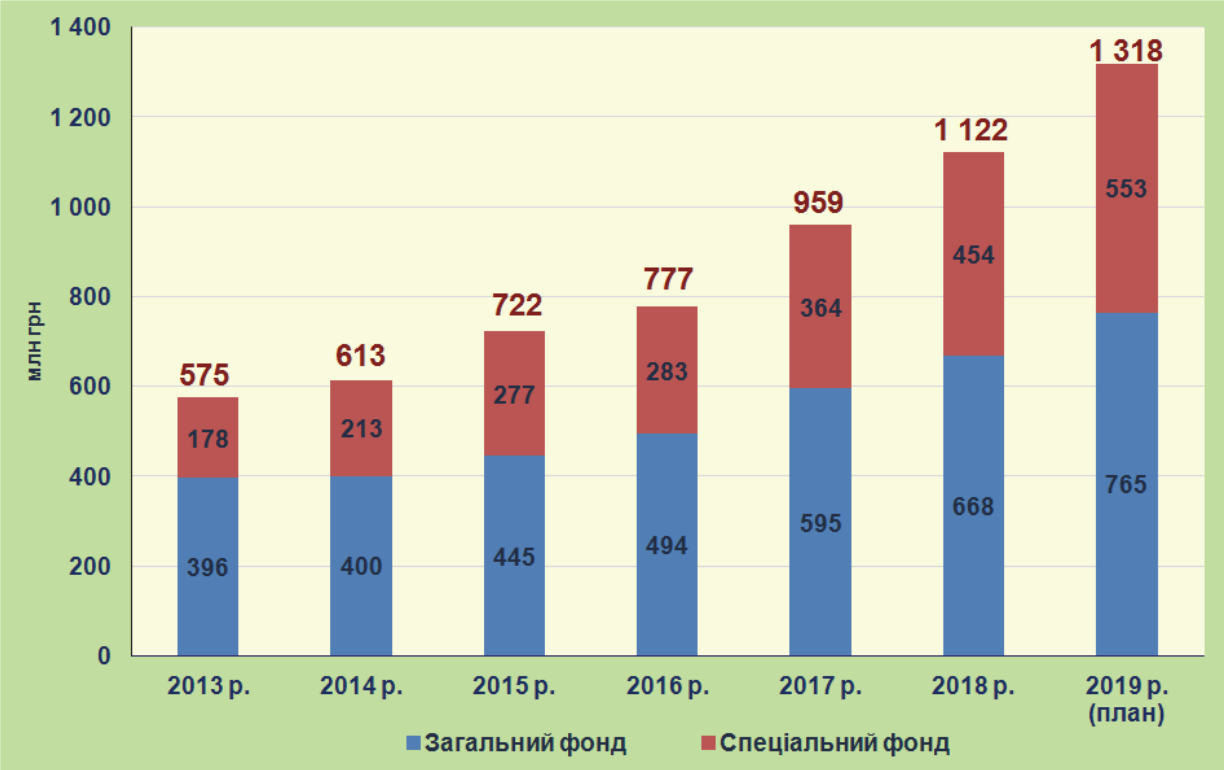

Рис. 74. Динаміка фінансування НУБіП України за всіма бюджетними програмами, млн грн

Щорічно держава виділяє нам все більше коштів, і на сьогоднішній день обсяг загального фонду НУБіП України в сумі

765 млн грн є одним із найбільших серед закладів вищої освіти (четвертий показник по країні). Позитивну динаміку мають і власні надходження, отримані Університетом від освітньої, наукової, інноваційної та виробничої діяльності. За ці роки колектив напрацював багато нових джерел фінансування, що дало змогу збільшити розмір спеціального фонду у 3 рази: з 178 млн грн до 553 млн грн.

Завдяки співпраці ректорату з міністерствами і відомствами, Університет щорічно отримував додаткове цільове фінансування. Насамперед у 2015 році НУБіП України було виділено 15 млн грн на відновлення після пожежі навчального корпусу № 3. У 2016 році Кабінет Міністрів виділив 22,7 млн грн для проведення аварійно-відбудовних робіт цього корпусу. У 2017 році на облаштування відбудованого корпусу меблями і обладнанням було виділено 15,5 млн грн. У 2018 році з нагоди відзначення 120-річчя заснування Університету держава виділила 20 млн грн на реалізацію програми енергозбереження і зміцнення матеріально-технічної бази. У поточному 2019 році Університет отримає від держави додатково 20 млн грн капітальних видатків на продовження реалізації програми енергозбереження і проведення робіт з недопущення аварійних та техногенних ситуацій. В цілому, за ці роки НУБіП України отримав додатково біля 100 млн грн державних коштів на покращення матеріальної бази, чого не мав жодний інший вітчизняний університет.

Як показує динаміка надходжень до спеціального фонду **(рис. 75)**, за п’ять років досягнуто збільшення надходжень від навчання в 2,4 рази (з 36,4 до 87,0 млн грн). Це відбулося за рахунок збільшення вступників-контрактників і збільшення вартості освітніх послуг відповідно до зростання тарифів на комунальні послуги, підвищення рівня заробітної плати та індексу інфляції. При цьому, на відміну від інших університетів, які суттєво підвищували вартість контракту, ми лише індексували вартість навчання на рівень інфляції.

Порівнюючи вартість навчання в українських закладах вищої освіти можна сказати, що сьогодні в КНУ ім. Тараса Шевченка - це 30-50 тис. грн на рік, НУ «Києво-Могилянська академія» – 25-45 тис. грн, НТУ України «КПІ імені Ігоря Сікорського» – 20-28 тис. грн, КНЕУ імені Вадима Гетьмана – 24-26 тис. грн., в НУБіП України – 18-23 тис. грн. Таким чином, за співвідношенням «ціна-якість» навчання в НУБіП України є найкращим!

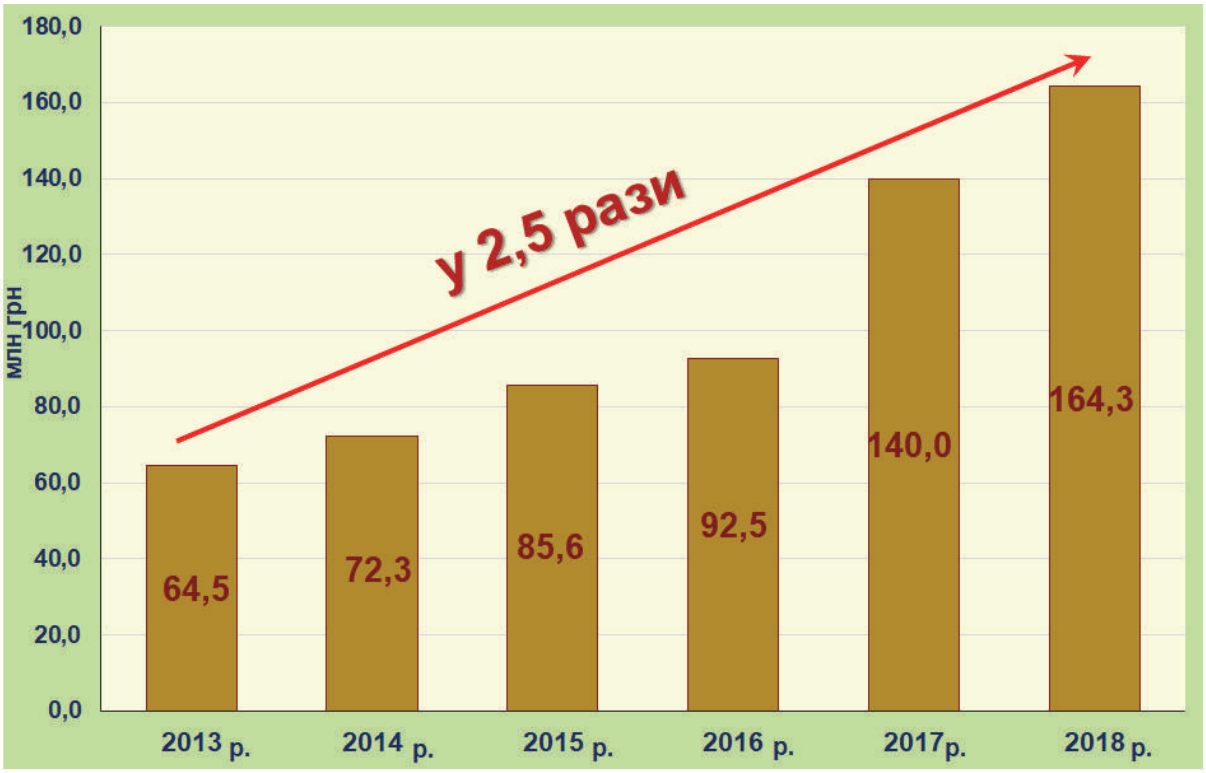

Рис. 75. Динаміка надходжень коштів спеціального фонду, млн грн

Вдвічі (з 22,1 до 46,7 млн грн) збільшились надходження від гуртожитків. Раніше у студентських гуртожитках проживало багато сторонніх осіб, за ці роки економічними методами і «добрим словом» ми змусили їх звільнити кімнати для студентів. Станом на сьогодні місячна плата за проживання для студента становить 520 грн, що є не великою сумою, особливо якщо порівняти її з вартістю оренди квартири в Києві. Як і передбачено законодавством, цей розмір не перевищує 40 % мінімальної стипендії.

З року в рік покращують свої фінансові результати госпрозрахункові підрозділи. Системна робота щодо запровадження нових платних послуг, створення нових підрозділів, збільшення доходів діючих підрозділів і зменшення видатків на їх утримання забезпечила збільшення доходів від госпрозрахункової діяльності майже у 5 разів: з 3,7 млн грн до 17,2 млн грн.

На відміну від багатьох університетів, які надають в оренду все можливе, кількість орендарів у нашому Університеті невелика. Від оренди Університет отримує щорічно приблизно 1,5 млн грн.

Вагомим додатковим джерелом надходжень в останні три роки стали відсотки від депозитів, які Університет розміщує в державних Укрексімбанку і Ощадбанку. За 2018 рік отримано 3,3 млн грн, за 2019 рік плануємо отримати понад 7 млн грн. Збільшуються обсяги спонсорської допомоги і благодійних внесків.

Тепер щодо видатків. З кожним роком у структурі видатків Університету збільшується частка, яку займає оплата праці. В 2013 році заробітна плата з нарахуваннями займала 60 % всіх видатків, а зараз – 75 %. Це пов’язано з тим, що держава щорічно підвищує соціальні стандарти, не забезпечуючи при цьому адекватного збільшення фінансування. Все більший тягар лягає на спецфонд.

За п’ять років середня заробітна плата в Університеті **(рис. 76)** збільшилась у 3 рази: по науково-педагогічним працівникам - з 7,3 тис. грн до 21,2 тис. грн на місяць, по спеціалістам і робітникам – з 2,5 тис. грн до 6,5 тис. грн на місяць.

Протягом п’яти років ректорат неодноразово відбивав спроби різних інстанцій скасувати діючу в НУБіП систему підвищених заробітних плат, завдяки якій зарплати наших науково-педагогічних працівників на рівні КНУ ім. Тараса Шевченка, НТУ України «КПІ імені Ігоря Сікорського», в півтора-два рази вище від інших університетів. На сьогоднішній день середня зарплата професора зі всіма доплатами і надбавками становить в нашому Університеті 24,2

тис. грн, доцента – 18,6 тис. грн, старшого викладача – 11,5 тис. грн, асистента – 9,3 тис. грн.

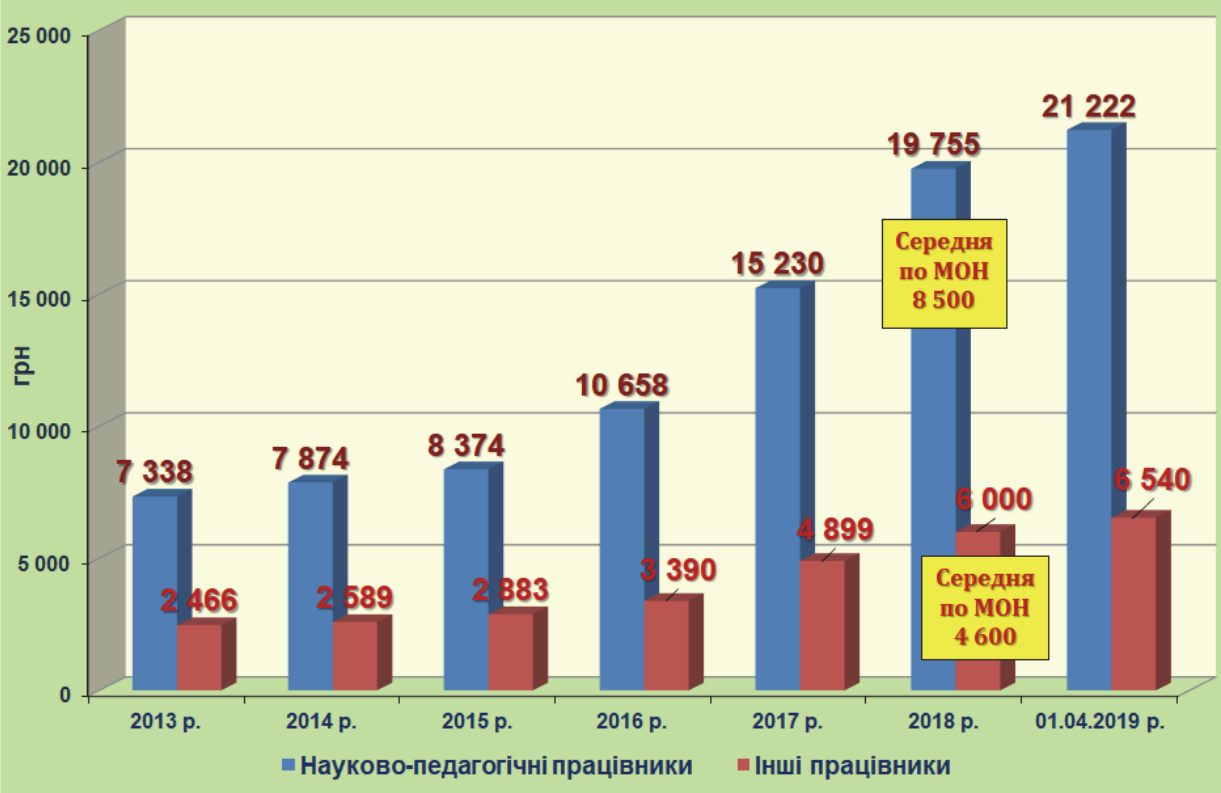

Рис 76. Динаміка середньої заробітної плати працівників НУБіП України, грн

Друга за розміром стаття видатків – оплата комунальних послуг та енергоносіїв. На жаль, тарифи на ці послуги зростають щорічно в геометричній прогресії. За п’ять років по гуртожитках ціна на газ збільшилась в 12 разів, тепло – в 8 разів, воду і електроенергію – в 6 разів. По корпусах: вода подорожчала в 4 рази, газ і тепло - у 3 рази, електроенергія – у 2 рази.

Протиставити підняттю тарифів можемо лише економію споживання енергоносіїв. І ми це робимо. Завдяки проведенню комплексної програми енергозбереження вдалося досягнути економії до 30 % енергоносіїв у фізичних обсягах. В усіх навчальних корпусах встановлені сучасні теплопункти. Проведені масштабні роботи щодо заміни дахів, встановлення склопакетів, утеплення фасадів, заміни електричних ламп на енергозберігаючі. Завдяки встановленню лімітів

значно зменшилось споживання води і газу. В цілому, за рахунок цих заходів Університет зекономив лише в 2018 році більше 12 млн грн. Якби ми не зробили це вчасно, то змушені були б в зимовий період зупиняти освітній процес, як роблять це інші заклади.

Ректоратом встановлено жорсткий контроль за економією коштів під час закупівель товарів, послуг та робіт. Запровадження системи електронних публічних закупівель ProZorro дозволило Університету тільки в 2018 році зекономити більше 6 млн грн.

Питання покращення умов навчання і проживання студентів **(табл. 37)** для ректорату було і залишається пріоритетним.

Таблиця 37

Видатки на покращення матеріально-технічної бази в 2013-2018 роках, млн грн

Назва показника	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Всього за 2014-2018 рр.
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	8,7	13,4	12,0	16,2	17,4	**67,7**
Обладнання і предмети довгострокового користування	0,7	0,8	0,6	9,8	6,0	**18,0**
Видатки на ремонтні роботи	9,3	25,2	32,9	17,3	31,3	**116,0**
в т. ч. ремонти гуртожитків:	3,9	4,3	5,4	4,6	17,1	**35,2**
- виконані власними силами	*0,4*	*1,8*	*3,0*	*2,5*	*5,0*	**12,7**
- виконані підрядниками	*3,5*	*2,5*	*2,4*	*2,1*	*12,0*	**22,5**
в т. ч. ремонти корпусів:	5,4	20,9	27,5	12,7	14,2	**80,8**
- виконані власними силами	*4,5*	*4,1*	*3,6*	*5,2*	*1,2*	**18,6**
- виконані підрядниками	*0,9*	*16,8*	*23,9*	*7,5*	*13,0*	**62,2**
Разом	***18,7***	***39,4***	***45,5***	***43,3***	***54,7***	**201,7**

На придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю (конструкційні та будівельні матеріали, меблі, електричне

обладнання, пально-мастильні матеріали, хімічна і медична продукція, протипожежне та охоронне обладнання, тканини, дезінфікуючі засоби, канцтовари) за п'ять років витрачено 68 млн грн. На 18 млн грн придбано обладнання і предмети довгострокового користування (комп'ютери, аудіовізуальне і звукове обладнання, мікроскопи, 3D принтери, сканери, аналізатори, дозиметри, центрифуги, прилади для вимірювання). Проведено поточні і капітальні ремонти на загальну суму 116 млн грн, в т.ч. на гуртожитки – 35 млн грн, на корпуси – 81 млн грн.

Щодо соціального розвитку. Пройдено перші, але найбільш складні кроки у вирішенні житлового питання для працівників Університету шляхом будівництва двох нових житлових будинків у с. Новосілки і смт. Чабани.

Проводяться підготовчі роботи з реконструкції металевого модуля біля корпусу 11 у спортивний комплекс, заплановані масштабні роботи з облаштування стадіону.

З метою покращення умов оздоровлення студентів і працівників в Спортивно-оздоровчому таборі «Академічний» розпочато будівництво дванадцяти нових будиночків з поліпшеними умовами, проводиться благоустрій території, ремонтуються фасади, помости, столи і лавки, оновлюються меблі.

Підсумовуючи зазначимо, що в найближчий час вітчизняну систему вищої освіти чекають важливі зміни у фінансово-економічній діяльності. Уряд готує зміни до Закону «Про вищу освіту» щодо системи управління закладами вищої освіти, розробляє нову формульну модель фінансування, запроваджує індикативні ціни на навчання. Представники Університету неодноразово приймали участь у нарадах з цих питань, надавали свої зауваження і пропозиції. Проте, занепокоєння, - чи буде це на користь Університету - залишилось. Необхідне єдине - згуртуватися і працювати на кінцевий результат. «Дорогу здолає той, хто йде!».

Матеріально-технічна база, господарська робота

Формування культурно-естетичного середовища університету напряму залежить від стану матеріально-технічної бази університету. Університет мав надзвичайно застарілу базу, яка потребувала і ще потребує постійної уваги. Мова йде про капітальні ремонти, заміну дахів, електричного обладнання, місць загального користування, реконструкцію опалення, створення побутових умов, естетичного вигляду території, аудиторій, лабораторій, гуртожитків.

Зміст **рисунків 77-82**, **таблиці 38**, відображає основні результати цієї роботи за 2014–2018 рр.

Адміністративно-господарська частина протягом останніх років забезпечувала безперебійну роботу навчального, наукового, виробничого процесів, а також сприяла вирішенню соціально-побутових питань викладачів і студентів.

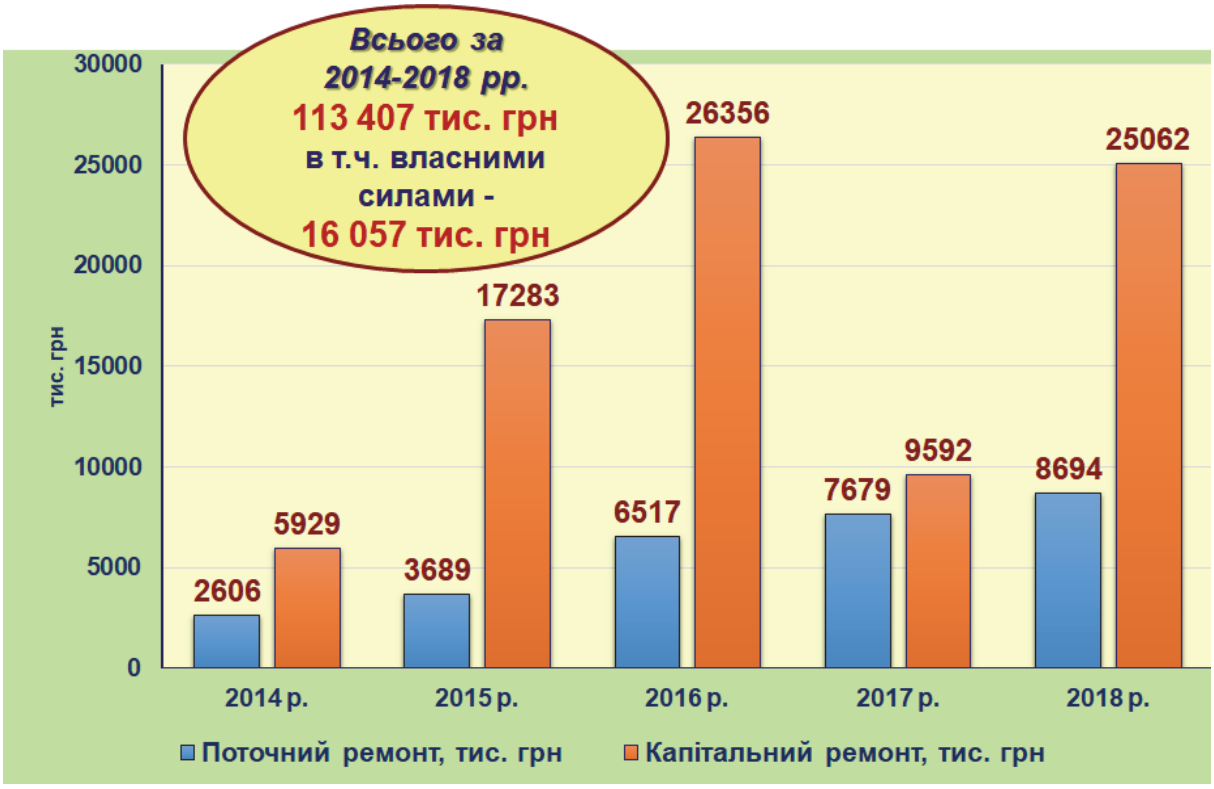

Рис. 77. Фінансування поточного і капітального ремонтів у 2014-2018 рр., тис. грн

Протягом звітного періоду в університеті проводилися значні ремонтні роботи, спрямовані насамперед на енергозбереження та покращення умов проживання студентів в гуртожитках. Для цього було залучено понад 113 407 тис. грн, з них 84 222 тис. грн капітальних, 29 185 тис. грн поточних видатків **(рис. 77)**.

Із залученням підрядних організацій на об'єктах університету виконано значний об'єм робіт. На ремонт навчальних корпусів, в т.ч. відбудову 3-го навчального корпусу, залучено 66 830 тис. грн. Головний пріоритет під час ремонтів навчальних корпусів був відданий заміні вікон, реконструкції і ремонту покрівель.

У студентських гуртожитках кошти спрямовані на ремонт місць загального користування, утеплення фасадів, заміну вікон, реконструкцію внутрішніх електромереж. Всього залучено протягом 2014-2018 рр. 30 520 тис. грн **(рис. 78)**.

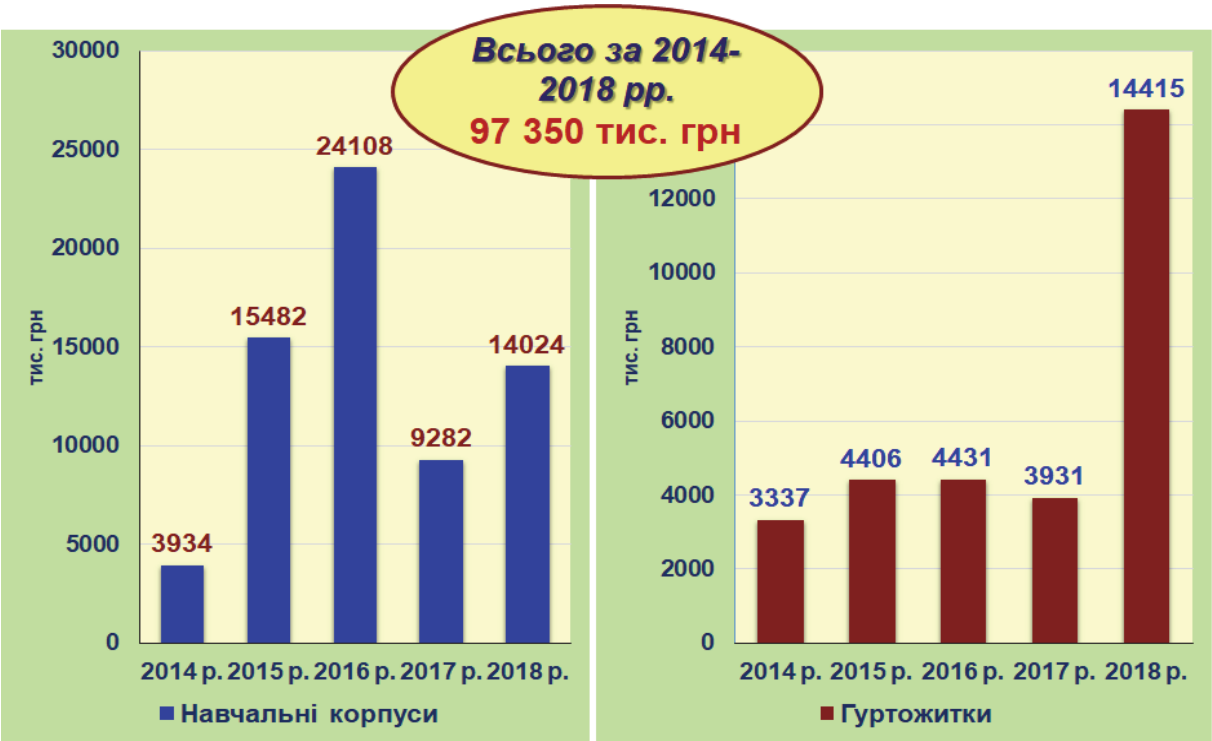

Рис. 78. Фінансування поточного і капітального ремонтів у 2014-2018 рр., тис. грн

На п'ятирічну програму енергозбереження, яка передбачає утеплення фасадів, реконструкцію теплових пунктів (16 од.), заміну вікон, реконструкцію бойлерів гарячої води спрямовано більше 18 млн грн **(табл. 38)**.

Таблиця 38

Виконання програми енергозбереження протягом 2016-2018 рр., грн

№	Види робіт	Вартість
1.	**Утеплення покрівлі:**	
	навчальний корпус № 6	1 141654
	навчальний корпус №14	310450
2.	**Утеплення фасадів:**	
	гуртожиток № 2	950300
	гуртожиток № 3	750400
	гуртожиток № 5	1425000
3.	**Реконструкція теплових пунктів:**	
	навчальний корпус № 1	399118
	навчальний корпус № 2	215750
	навчальний корпус № 4	394880
	навчальний корпус № 6	283480
	навчальний корпус № 10	398244
	навчальний корпус №11	605431
	навчальний корпус № 12	1 271040
	гуртожиток № 4	49093
4.	**Реконструкція бойлерів гарячої води**	
	гуртожитки № 2, 3, 8	73110
	гуртожитки № 1, 9, 10, 11, їдальня	121020
5.	**Заміна вікон:**	
	навчальний корпус № 1	3 571280
	навчальний корпус № 2	1 250093
	навчальний корпус № 4	2 462512
	навчальний корпус № 9	63254
	навчальний корпус № 14	257634
	гуртожиток № 1	299000
	гуртожиток № 6	416000
	гуртожиток № 8	300000
	гуртожиток № 9	232662
	гуртожиток № 10	317783
	гуртожиток № 11	406500
6.	Установлення індивідуальних бойлерів гарячої води у гуртожитках № 1-11	338840
	Всього	**18 304 528**

Рис. 79. Алея слави НУБіП України

Рис. 80. Алея слави НУБіП України

Рис. 81. Ботанічний сад НУБіП України

Рис. 82. Ботанічний сад НУБіП України

Заключне слово

Дорогі колеги! Завершуючи свій звіт хочу загострити Вашу увагу на викликах глобального світу, загрозах і тих спільних завданнях, котрі чекають нас в майбутньому.

Ми живемо з Вами в складний час для всіх університетів, коли відбувається підрив їх класичних основ. Онлайн-освіта, штучний інтелект, інтернет, навчання вдома, короткі курси, можливість отримати будь-які знання – це те нове, яке прийшло до нас з прогресом.

Як завжди, ці глибокі трансформації набувають ознак кризи, спостерігаємо хаос у визначенні напрямів підготовки як фахівців, так і майбутніх вчених **(рис. 83)**.

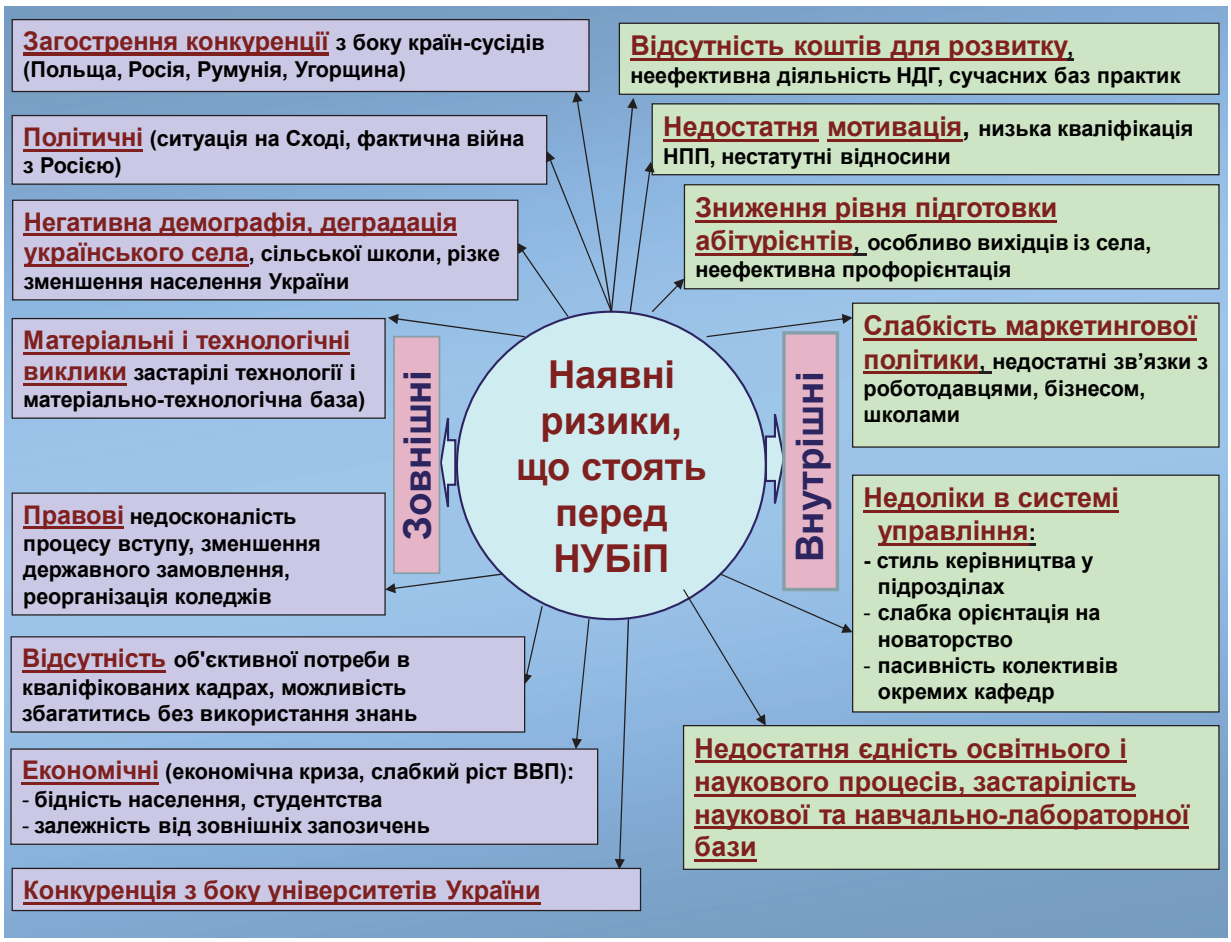

Рис. 83. Загрози, що стоять перед НУБіП України

Але якщо ми діємо, навчаємо, виховуємо і досліджуємо в складні часи, то філософи вчать нас, що криза, підрив існуючої системи освіти – це один із самих потужних інструментів для створення нового знання, поліпшення як індивідуального навчання, так і глобальних перемін.

Нині ми не можемо вже говорити просто про конкуренцію із аграрними університетами Харкова чи Львову, Білої Церкви чи Миколаєва. Мова йде навіть не про конкуренцію з КНУ ім. Т. Шевченка чи НТУУ «КПІ», Києво-Могилянською академією чи Львівською політехнікою...

Мова про глобальні виклики, гостру конкурентну боротьбу із університетами Європи, Азії, США. Звідси і часом жорсткі вимоги до колективу – швидкі, без часу на розкачку, глибокі і дуже важкі, як кажуть, на межі.

Зазначу, що дуже швидко ми станемо свідками ще однієї глобальної проблеми – проникнення **штучного інтелекту** не тільки у виробництво, а й у освітню сферу. Ринок праці стане схожим на зрізану піраміду, де на вершину зможуть піднятися тільки ті, хто розумніший за машину, штучний інтелект. Зміняться багато професій, які сьогодні здаються нам найнадійнішими. Ми повинні бути готовими до змін!

В ухваленому 25 травня 2018 року Паризькому комюніке – конференції міністрів освіти Європи, стверджується, що протягом наступних двох десятиліть підвищення якості освіти, її відповідності потребам суспільства, буде основою для розвитку всієї системи. Особлива увага буде приділена цифровому та змішаному навчанню, дигіталізації всього освітнього процесу.

Більшу увагу нам потрібно буде звертати на інструменти оцінки результатів навчання. На зміну класичним лекціям приходить активна взаємодія студентів не тільки з викладачами, а і бізнесом, роботодавцями. Певним чином тут можна говорити про дуальну освіту.

У довгостроковій перспективі очікується, що університети стають своєрідними **інноваційними центрами**, коли навчання переплітається із виробленням нових технологій, інновацій. У навчальний процес все більше приходить критичне мислення, орієнтація на вирішення конкретних проблем галузі, групову та проектну діяльність, запровадження унікальних навчальних траєкторій кожного студента. На це нас націлює наша оновлена програма розвитку «Голосіївська ініціатива-2025», яку ми вже ухвалили.

Ми мусимо активно перебудовуватись, удосконалюватись, йти в ногу з інноваціями, постійно шукати взаємовигідні зв'язки із бізнесом, виробничниками. Слід створити систему залучення викладачів до роботи на передових підприємствах, наших навчально-наукових центрах, що дасть нам можливість не відставати, не загубитись в ринковому полі. Можливо в країні все ж наступить мир і ми в наступному п'ятиріччі обов'язково сконцентруємося на підвищенні благополуччя людей, викладачів, співробітників, студентів. Мова про нове житло, гуртожитки і хоча б один сучасний корпус, нову надсучасну ферму.

Водночас ми повинні рішуче вдосконалювати **систему контролю за якістю навчального процесу**, створити спеціальні механізми, які б унеможливили профанацію і псевдоосвіту в університеті.

Реального оновлення **потребує і міжнародна співпраця**, знання нашими викладачами і студентами іноземних мов, міжнародних правил та стандартів.

Про ці всі виклики і загрози ми будемо говорити, шукати виходи із кризових ситуацій у наступний період.

Саме життя диктує колективу університету зміну всієї філософії освітньої, наукової роботи, переорієнтацію на інноваційні технології,

покликані не лише забезпечити населення країни енергією і білками, **дати гуманітарне підґрунтя життя, а й сформувати в студентства правильний науковий світогляд, високу екологічну культуру, розуміння правильного, раціонального харчування, здорового способу життя, виробництва здорових продуктів.** Потрібні нові спеціальності, факультети.

На думку багатьох лідерів бізнесу, університетської освіти, новаторів традиційна взаємодія із студентством «лектор-аудиторія» поступово старіє і потребує змін та вдосконалення. Ми бачимо, що деякі студенти, особливо які вже працюють, можуть самі поділитись знаннями із викладачами. В майбутньому частину нових знань студенти будуть освоювати самостійно, а решту опрацьовувати з викладачем-лектором, який допоможе розібратися із усіма труднощами студентам, порадить кожному як йому в подальшому навчатись, допоможе сформувати індивідуальну траєкторію навчання.

Інноваційним прикладом новітніх підходів у навчанні є запровадження спільно з бізнесом так званих «Агрокебет» - новітнього суперсучасного практично – орієнтованого курсу.

Нам потрібно все зробити, щоб університет отримав у відповідності з новими вимогами звання «дослідницького». Інноваційна система дослідницького університету показана на **рисунку 84**.

Ми повинні зайняти своє місце, свій сегмент в глобальному конкретному середовищі вищої освіти. Ми повинні не тільки створювати нові знання, а й експортувати освітні послуги (2-3 сегменти) **(рис. 85).**

Рис. 84. Інноваційна система дослідницького університету

Сегмент 1	Світовий ринок елітних університетів
Сегмент 2	Національні дослідницькі університети, які експортують освітні послуги
Сегмент 3	Інституції, сфокусовані на викладанні, які експортують освітні послуги
Сегмент 4	Дослідницькі університети національного масштабу
Сегмент 5	Інституції з меншим статусом національного / локального масштабу

Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні

Рис. 85. Сегментація глобальної конкуренції у вищій освіті

Дорогі друзі, колеги! За звітний період зроблено нами ніби й чимало, але багато ще маємо доробити, маємо вдвічі бігти швидше, щоб не стояти на місці.

«Хто не вірить в майбутнє життя, той не вартий і цього», - писав Гете Й.В. Я вірю в майбутнє нашої України, нашого Університету, наше спільне майбутнє.

Знаю, що труднощі зростають з наближенням до обраної цілі. Ми здійснимо свій шлях подібно зіркам – спокійно, не кваплячись, але безперервно наближаючись до бажаної мети.

Закликаю всіх присутніх до активної співпраці і дружньої, злагодженої роботи.

Дякую за увагу!